

FRÅN
TILL

AVFALL resurs

GEMENSAM KRETSLOPPSPLAN 2021-2030

FÖR KÄVLINGE, LOMMA, SIMRISHAMN, SJÖBO, SKURUP, STAFFANSTORP,
SVEDALA, TOMELILLA, TRELLEBORG, VELLINGE OCH YSTAD

Tänk att du bor i ett hus och helt plötsligt inte kan göra dig av med dina sopor. Vad skulle du göra? Du kanske börjar lägga dem i källaren. Sen fyller du vinden. Boendemiljön blir sämre och sämre. Antagligen skulle du vilja flytta.

Planeten är vårt gemensamma hem. Här ska våra barn bo och deras barn i all evighet. Eller? Vilket hem får de? Allt vi köper gör att det uppstår avfall, även när det tillverkas. Oftast i andra delar av världen. Hur mycket avfall rymmer vår planet? Vart kan vi flytta?

Vi har en enda planet. Ett enda hem.

VAD ÄR AVFALL för dig?

Vad tänker du på när du hör ordet avfall? Kanske tänker du på soporna under diskbänken, på din halvgamla fåtölj, eller din omoderna mobiltelefon? Eller så tänker du att din soffa är ett kap för någon annan och säljer den vidare? Eller så tänker du efter innan du handlar nya saker och lagar det som är trasigt, innan du ger dem till återbruk?

En privatperson i Sverige ger upphov till nästan 500 kg sopor per år. För 100 år sedan var samma siffra cirka 30 kg per person. En sak är säker, allt vi handlar och i stort sett allt som produceras, kommer att bli avfall i framtiden. I Sverige kommer befolkningen att fortsätta öka under perioden fram till år 2030. Tillsammans med en redan stark konsumtionstrend innebär detta ökade avfallsmängder. En stor del av det vi konsumerar har producerats i länder utanför Sveriges gränser och har gett upphov till stora mängder avfall. Dagens konsumtion bidrar till utnyttjandet av naturresurser. I Sverige lever vi idag som om det fanns fyra jordklot, det är ohållbart.

Klimatfrågan står allt högre upp på agendan och medvetenheten ökar om globala, men även nationella, miljöproblem som finns. Vi ser allt fler initiativ för att möta utmaningarna. Men det räcker inte! För att nå Parisavtalets mål om att inte överstiga en temperaturhöjning med 1,5 grader till år 2030 måste stora förändringar ske. Forskarna är överens om att konsekvenserna blir allvarliga om vi inte lyckas. Vi kommer inte att nå målet genom små reformer, vi måste tänka om helt.

Det är dags att sluta se avfall som det sista steget i en produkts liv, utan som början på ett nytt. Vi måste se till att produkter kan återanvändas och i sin tur blir något annat och att det fortsätter så. I den gemensamma kretsloppsplanen för år 2021 till 2030 presenteras mål för att kunna gå mot ett cirkulärt samhälle, vilket blir möjligt med rätt styrmedel. Det handlar inte enbart om att hantera avfallet, utan främst om att förebygga uppkomsten av avfall. Det bästa avfallet är det som aldrig uppstår!

A black and white photograph of a shop counter. In the center is a large mechanical scale with a funnel-shaped top. On the counter are several tins of 'Smaletsill' and other small containers. Behind the counter are shelves filled with various goods, including boxes of OMO detergent and other household items. A window in the background shows a sign for 'LAKONS'.

EN PRIVATPERSON I SVERIGE
GER UPPHOV TILL NÄSTAN

500 kg

SOPOR PER ÅR.

FÖR 100 ÅR SEDAN
VAR SAMMA SIFFRA CIRKA

30 kg
PER PERSON.

AVFALL ÄR FRAMTIDENS RESURS

År 2030 förstår vi värdet i våra saker, vi gillar det vi äger och behöver inte alltid köpa nytt. När något går sönder så lagar vi det och när vi vill förnya, så byter vi med varandra eller köper begagnat. Våra grejer har gått från att vara slit och släng till att räcka livet ut och vidare till andra generationer.

År 2030 är det enkelt och självklart att göra rätt med sitt avfall för alla som bor och verkar i Sysavregionen. Det finns fullt fungerande system för hanteringen av avfall.

År 2030 är det givet att många branscher har tänkt nytt kring hur vi ska kunna konsumera hållbart. Några som går i bränschen är byggbranschen men även inrednings-, bil-, livsmedels- och modebranschen är goda exempel.

År 2030 är smart teknik en viktig byggsten för att skapa ett framtida samhälle där resurser måste tas till vara och användas på rätt sätt.

År 2030 vet vi mer än någonsin. Därför råder det en stor ömsesidig förståelse hos forskare, politiker, företag och allmänheten om hur viktiga miljö- och klimatfrågorna är. Det ger en stor möjlighet att kunna göra betydande förändringar, bara vi vågar.

Följ med oss på resan till framtiden – där avfall inte är skräp utan tillgångar. Tillsammans går vi från avfall till resurser!

EN GEMENSAM KRETSLOPPSPLAN

08

FRÅN AVFALL TILL RESURS	8
SYFTE	8
EN PLAN – TRE MÅL	10
MÅLGRUPP	10
NATIONELLA OCH INTERNATIONELLA MÅL	11

UTMANINGAR INFÖR FRAMTIDEN

12

MÅL OCH ÅTAGANDEN

18

AGENDA 2030 OCH DE GLOBALA MÅLEN	26
----------------------------------	----

30 FOKUSOMRÅDEN MED INDIKATORER

- 30 LÄSANVISNING
- 32 OFFENTLIG UPPHANDLING
- 34 TILLSYN
- 38 FYSISK PLANERING
- 40 BYGG
- 44 HÅLLBAR KONSUMTION
- 46 MATAVFALL OCH MATSVINN
- 50 ÅTERBRUK
- 54 GROVAVFALL
- 56 KÄLLSORTERING
- 58 NEDSKRÄPNING
- 60 ALLA KAN GÖRA NÅGOT

64 STYRMEDEL OCH VERKTYG

68 GENOMFÖRANDE OCH UPPFÖLJNING

72 ORDLISTA

75 KÄLLFÖRTECKNING

76 BILAGEFÖRTECKNING

En gemensam kretsloppsplan

FÖR EN HÅLLBAR FRAMTID

Den gemensamma kretsloppsplanen har tagits fram i ett samarbete mellan Sysav (Sydskånes avfallsaktiebolag) och följande ägarkommuner: Kävlinge, Lomma, Simrishamn, Sjöbo, Skurup, Staffanstorp, Svedala, Tomelilla, Trelleborg, Vellinge och Ystad.

FRÅN AVFALL TILL RESURS

Enligt miljöbalken ska alla kommuner ha en renhållningsordning bestående av en avfallsplan och avfallsföreskrifter. Renhållningsordningen beslutas av kommunfullmäktige i respektive kommun. Tillsammans har Sysav och kommunerna beslutat att ta fram en gemensam avfallsplan och kalla den för "Gemensam kretsloppsplan - från avfall till resurs". Detta för att tydliggöra att kommunerna vill arbeta tillsammans för att förändra synen på avfall. Från ett avfallsperspektiv till ett perspektiv där resurserna, i form av material och produkter, ska cirkulera i ett kretslopp.

Den gemensamma kretsloppsplanen är ett av de viktigaste strategiska instrumenten som en kommun har för att minska avfallsmängderna och förbättra avfallshanteringen. Den gemensamma kretsloppsplanen kommer att ersätta de nuvarande kommunala avfallsplanerna. Planen gäller under tio år, under perioden 2021 till 2030, och kommer att ses över och vid behov uppdateras under denna period.

SYFTE

Syftet med den gemensamma kretsloppsplanen är att skapa en hållbar resursanvändning där avfall förebyggs, material och produkter stannar i kretsloppet och avfall som ändå uppstår ses som en resurs. Syftet med planen är även att skapa ett brett engagemang för avfallsfrågor och att inspirera till handlingar som bidrar till att nå kretsloppsplanens mål. Alla i kommunen ska förhålla sig till kretsloppsplanen och att den är gemensam för flera kommuner är en styrka som bidrar till att nå en hållbar utveckling.

Om vi som bor och verkar i dessa
kommuner arbetar tillsammans
blir genomslagskraften större

En plan

RE mål

I den gemensamma kretsloppsplanen finns tre mål. Målen utgår från kretsloppet för material och produkter samt att resurserna måste användas mer hållbart. De tre målen är:

- **Inflödet av material och produkter till kretsloppet har minskat år 2030**
- **Resursanvändningen i kretsloppet har effektiviserats år 2030**
- **Spillet från kretsloppet har minskat år 2030**

Alla måste arbeta med att nå målen. Arbetet måste utföras i alla led - från det att material och produkter införskaffas, till att de används och sedan inte ska användas mer. Till respektive mål finns indikatorer kopplade, totalt 24 stycken, som visar om målen uppnås. Kretsloppsplanens mål och indikatorer följs upp varje år, både på kommunal nivå och gemensamt. Om målen uppnås skapas en hållbar resursanvändning där material och produkter cirkulerar i ett slutet kretslopp.

MÅLGRUPP

Kretsloppsplanen riktar sig till alla som bor eller är verksamma i de elva kommunerna – det vill säga både kommunala förvaltningar och bolag, kommunens invånare och företag samt organisationer – men riktar sig främst till politiker och tjänstepersoner i kommunerna. Alla måste förhålla sig till kretsloppsplanen och tillsammans arbeta för att uppfylla målen. Alla kan göra något och tillsammans kan vi göra allt.

För att nå målen i planen krävs framförallt engagemang och att alla bidrar utifrån sina förutsättningar. I kretsloppsplanen finns möjlighet att hitta inspiration om vilka sätt det går att bidra på. Kommunala förvaltningar och bolag har ett stort ansvar att föregå med gott exempel och att samarbeta med olika aktörer, exempelvis näringslivet.

Arbetet med målen måste utföras av alla och i alla led

NATIONELLA OCH INTERNATIONELLA MÅL

I den gemensamma kretsloppsplanen har hänsyn tagits till olika nationella och internationella mål och prioriteringar. Agenda 2030 med dess 17 globala mål har varit en betydande inspirationskälla och återfinns i kretsloppsplanens mål och indikatorer. De sex avfallsströmmarna (mat, bygg- och rivningsavfall, nedskräpning, elektronik, textil och plast) som finns i Sveriges avfallsplan och avfallsförebyggande program har varit ett viktigt inspel till indikatorerna. Sveriges nationella miljömål och etappmål har också varit viktiga vid framtagandet av planen, där målen för god bebyggd miljö, giftfri miljö och begränsad klimatpåverkan har varit prioriterade. EU:s paket för cirkulär ekonomi, med mål för materialåtervinning, har beaktats och använts som underlag.

Indikatorerna bygger även på EU:s avfallshierarki, som har en central roll inom avfallsområdet. Avfallshierarkin finns i EU:s avfallsdirektiv och i miljöbalken. Den fastslår hur EU:s medlemsstater ska prioritera inom avfallsområdet, med fem nivåer (förebygga, återbruka, materialåtervinna, energiåtervinna och deponera). Ju högre upp i hierarkin, desto bättre för miljö och klimat. Avfallshierarkin har gjort avtryck i kretsloppsplanen bland annat genom att tyngdpunkten ligger på en effektivare resursanvändning och ett minskat inflöde av material och produkter, som medför att avfall förebyggs.

Utmaningar

inför framtiden

Att tänka efter före, vare sig det gäller inköp av nya saker eller nya investeringar

Trender och strömningar i omvärlden påverkar även avfallsbranschen. Det finns många olika faktorer som alla kommuner måste förhålla sig till framöver, inte minst digitalisering, globalisering, ett ökat hållbarhetsfokus och ökad tyngd på individualism. Dessa faktorer kommer att spela stor roll för hanteringen av avfall den kommande tioårsperioden.

Denna framtidsspaning bygger på rapporter från Avfall Sverige och en intervju med Eva Svensson-Myrin, konsult Miljö- och Avfallsbyrån.¹

DIGITALISERING

Både arbetslivet och vardagslivet blir allt mer digitalt. Det skapar nya möjligheter och ger allt mer data och information som kan förädlas och leda till bättre beslutsunderlag. Det är svårt att sia om hur framtiden kommer att utvecklas, men att digitaliseringen kommer att få en framträdande roll är det ingen tvekan om. Det är viktigt för kommunerna och bolagen att ha rätt kompetens och följa med i utvecklingen.

HÅLLBARHET UR ETT MILJÖPERSPEKTIV

Miljömässig hållbarhet är en av de viktigaste grunderna för all avfallshantering. För att klara de kommande klimatutmaningarna krävs ytterligare omställningar. Att tänka efter före, vare sig det gäller inköp av nya saker eller nya investeringar, kommer att bli viktigt för att leda den kommunala verksamheten mot ett hållbart kretslopp.

För att en produkt ska kunna bli resurssparande behövs nytänkande i flera led. Redan innan en produkt tillverkas behöver producenten tänka på hur den kan få ett andra liv. Det behöver finnas en plan för hur produkten kan tas isär och återanvändas på ett smart sätt. Här spelar kommunerna och staten en stor roll eftersom de kan ställa krav genom offentlig upphandling som gör skillnad.

I framtiden behöver också utsorteringen av material bli bättre. Där kommer den tekniska utvecklingen vara en lösning. Tekniken håller på att bli så bra att det kommer vara möjligt att på återvinningscentraler kunna slänga olika avfallsslag i samma container, som sedan eftersorteras med ökat fokus på återbruk och materialåtervinning. Det kommer i sin tur att innebära större möjlighet att etablera kvartersnära återvinningscentraler, då färre container tar mindre plats.

¹ Avfall Sveriges rapport 2018:20 och 2018:24

DEMOGRAFI, VÄRDERINGAR OCH LIVSSTILAR

För att få förståelse för framtiden behöver vi förstå mer om människors beteenden. Det kan vara svårt att identifiera vad som gör att människor förändrar sina värderingar och sin livsstil. Det vi däremot vet är att människor generellt har ökande förväntningar. Kommuninvånarna kommer att ställa högre krav på individuella lösningar för sin avfallshämtning och på att insamling av avfall av olika slag sker mer fastighets- eller kvartersnära.

Kommunerna har också tuffa demografiska utmaningar framför sig. Skillnaderna mellan städer och landsbygd samt mellan rika och fattiga områden i städerna blir allt större. De olika livsvillkoren påverkar val och preferenser. Här finns också stort utrymme för kommuner att göra det enkelt för invånarna att välja en hållbar livsstil. Återbruk och second hand behöver göras mer attraktivt och få en mer framträdande roll. Ett exempel är att flytta in second hand-affärer där övrig handel redan finns. Det finns också mycket att tjäna på att tydligare visa klimatnyttan som kommuninvånarna faktiskt gör när de sorterar sitt avfall som sedan kan bli nytt material och nya resurser.

POLITIK OCH OMVÄRLD

Politiken och våra myndigheter påverkas mer och mer av vad som händer i omvärlden. Det politiska läget med få stabila politiska majoriteter gör det svårt att fatta beslut om paradigmskiftande framtidsfrågor.

Det finns höga ambitioner när det gäller nya lösningar inom avfallshantering, men det är svårt för politiker att reformera de befintliga systemen. I stället för innovativa reformer blir det ofta justeringar av existerande lösningar.

För att bli framgångsrika behöver kommunerna proaktiva politiker. Kommunerna måste bli snabbare på att anpassa sig till lösningar som inte är så konventionella. De kommuner som leder utvecklingen mot en cirkulär ekonomi involverar både den privata och den offentliga världen. Organisationens förmåga att identifiera och starta upp nära samarbete med andra aktörer som är snabba på att agera kommer att bli viktigt. Det kommer också vara essentiellt att satsa på personer med rätt kompetens som kan skapa breda nätverk.

För att få en förståelse för framtiden behöver vi förstå mer om människors beteenden

Enligt framtidsforskare finns det fem övergripande drivkrafter som kommer att påverka avfallshanteringen:

- **Ökat hållbarhetsfokus:** mindre uppkomna mängder avfall för att spara resurser av olika slag
- **Ökad urbanisering:** städerna växer, landsbygden avfolkas, trängre och trängre i staden
- **Ökad individualism:** krav på individuella lösningar
- **Ökad teknikutveckling:** ny teknik tas fram snabbare och snabbare
- **Ökad globalisering:** människor, varor och pengar rör sig idag betydligt lättare mellan länder och kontinenter

”Lyssna på oss!

Vuxna ska göra samma sak som barn, men mer!”

MELLANSTADIELEV

”Det är viktigt att vi politiker vågar ta beslut...

...som är offensiva inom miljöområdet och stå för dem,
även i tider med svår ekonomi.”

POLITIKER

”Vi måste komma bort från känslan att det inte spelar
någon roll vad vi gör – för det gör det! Alla kan bidra.

Att försöka leva mer hållbart och konsumera smartare är ett sätt.

Kan du använda din telefon ett halvår till, sparar du på miljön.”

MILJÖPEDAGOG

”För oss är det viktigt att tillgänglighetsanpassa
sopsorteringen, göra det lätt att göra rätt även för oss.”

MEDLEM I KOMMUNALT TILLGÄNLIGHETSRÅD

Kloka tankar kring avfall och hållbarhet

Under framtagandet av den gemensamma kretsloppsplanen har många olika grupper i samhället delat med sig av sina tankar kring hur vårt samhälle kan bli mer cirkulärt och hållbart.

”Ekonomi har betydelse, frågan som alltid ställs är; vad kostar det?
Därför borde vi även ha exempel på vad det
kostar att inte göra något.”

KOMMUNAL TJÄNSTEPERSON

”Vi behöver ett helt nytt sätt att ta till
vara på alla resurser,

inspirerat av hur naturen jobbar. Vi behöver se allt det som
vi kallar skräp för resurser.”

KOMMUNINVÅNARE

”Vi slänger mer än vad vi gjorde tidigare.

Även personer som tidigare varit sparsamma börjar köpa och
slänga efter hand som vi får det bättre ställt.”

MEDLEM I KOMMUNALT ÄLDRE RÅD

”Det är viktigt att få stöttning uppifrån, att
det finns ambassadörer med kunskap och
befogenheter.”

KOMMUNAL TJÄNSTEPERSON

MOT EN HÅLLBAR RESURSANVÄNDNING

Ett kretslopp är en cirkulär rörelse som pågår hela tiden. I denna plan innebär kretsloppet att material och produkter måste cirkulera och få en längre livslängd. Därför har det stor betydelse vilka val som görs vid behov av att införskaffa något, använda något och till slut avyttra något. En cirkulär omställning är en viktig del i att skapa en hållbar utveckling i samhället. Ett sätt är att se avfall som en resurs och inte något som ska slängas bort.

MÅL OCH INDIKATORER

Den gemensamma kretsloppsplanens tre mål ska främja en hållbar resursanvändning och leda till att kretsloppet sluts. Målen ska vara uppfyllda senast år 2030. Till respektive mål finns indikatorer kopplade, totalt 24 stycken. Varje indikator har ett indikatorvärde. De tre målen uppnås genom att samtliga indikatorvärden uppnås. Målen och indikatorerna följs upp varje år.

SAMARBETE OCH TILLIT

Kretsloppsplanens mål och indikatorer bygger på tillitsstyrning, inte på detaljstyrning. Tillitsstyrning bygger på förtroende för medarbetarnas kunskap, erfarenhet och vilja att bidra till kretsloppsplanens mål inom sin egen verksamhet. Det betyder att det finns tillit till att åtgärdsarbetet utförs efter de förutsättningar som finns och efter bästa förmåga, samt att verksamheterna själva avgör vad de behöver göra för att nå upp till åtagandena inom planen och uppnå målen. Begreppet tillitsstyrning kommer från regeringens tillitsreform, som uppmanar den offentliga förvaltningen att styra med tillit som utgångspunkt. Detta skapar förutsättningar för att vara innovativ och samverkande. Samverkan på olika sätt, mellan förvaltningar, kommunala bolag och näringsliv, gör att arbetet effektiviseras och att det blir lättare att uppnå gemensamma mål. Ett systematiskt samarbete är en framgångsfaktor och nyckeln till samarbete är tillit.

Kretsloppsplanens mål och indikatorer gör att det finns något för alla att bidra med, efter egen förmåga och egna förutsättningar. Alla kan göra något och tillsammans kan vi göra allt. Genom att alla gör något skapas åtgärder som tillsammans bidrar till att målen i kretsloppsplanen kan uppnås.

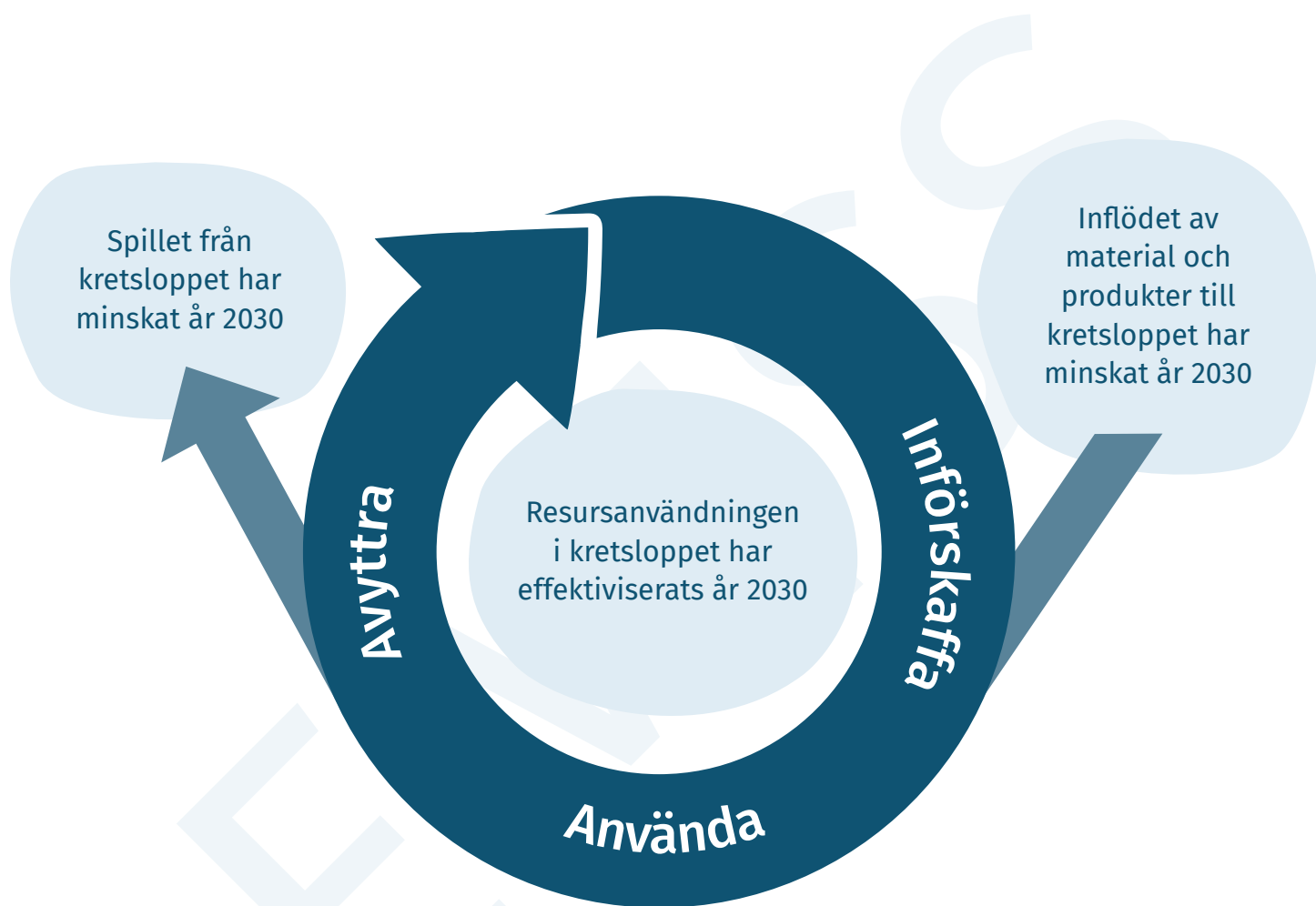
An aerial photograph of a dense forest. A thick layer of white mist or low clouds fills the valley between the trees. In the foreground, the water is turbulent and white with foam, suggesting a fast-moving stream or waterfall. The overall color palette is dominated by dark greens and blues, with the white mist providing a stark contrast.

Mål och åtaganden

En plan - tre mål

Den gemensamma kretsloppsplanen har tre mål som alla främjar en hållbar utveckling i samhället. De tre målen hänger ihop och bidrar till att minska avfallet och miljöbelastningen, öka återanvändningen och återvinningen samt sätta beteendeförändring i fokus.

INFÖRSKAFFA innebär att köpa, ta emot eller att byta en produkt.

ANVÄNDA innebär att produkten används eller förvaras och används vid behov.

AVYTTRA innebär att göra sig av med en produkt. Det måste inte innebära att den slängs utan den kan även skänkas, säljas eller bytas.

Inflödet av material och produkter till kretsloppet har minskat år 2030

Inflödet till kretsloppet måste minska och uppkomsten av avfall måste förebyggas. Att minska inflödet innebär att endast skaffa det som verkligen behövs samt se till att det är produkter med god kvalitet och lång livslängd, som fyller den funktion som efterfrågas. Genom att inte införskaffa mer än vad som behövs och ta till vara det på rätt sätt minskar inflödet.

Resursanvändningen i kretsloppet har effektiviserats år 2030

Alla material och produkter måste få en lång livslängd i kretsloppet. Produkter ska tillverkas så att de kan repareras och materialåtervinnas samt väljas utifrån kvalitet, livslängd och värde. Kläder, möbler och prylar som redan finns måste tas tillvara och vid behov lagas, förnyas och återbrukas. När material och produkter inte längre kan återbrukas ska de istället återvinnas som nya material eller energi.

Spillet från kretsloppet har minskat år 2030

Allt som inte cirkulerar i kretsloppet är en förlust och ett spill. Spill från kretsloppet i form av nedskräpning eller felsortering av produkter måste minska. När det är dags att göra sig av med material och produkter som inte längre kan användas, är det viktigt att dessa sorteras rätt. Endast det som inte går att materialåtervinna för att kunna tillverka nya produkter ska återvinnas som energi. Skräp som hamnar på marken eller i naturen blir inte heller en del av kretsloppet utan blir en förlust av resurser som inte tas om hand överhuvudtaget.

Inflödet av material och produkter till kretsloppet har minskat år 2030

FÖLJANDE INDIKATORER ÄR KOPPLADE TILL MÅLET:

- Kommunens och kommunala bolags arbete med offentliga upphandlingar, med krav som leder till återbruk och återvinning av material samt att avfall förebyggs
- Kommunens arbete genom sin tillsynsmyndighet med verksamhetsutövare inom kommunen för att dessa ska förebygga avfall
- Kommuninvånarnas förståelse om kopplingen mellan konsumtionsbeteende, avfallsmängder och miljöpåverkan
- Kommuninvånarnas uppfattning om sitt förändrade konsumtionsbeteende på grund av miljöskäl
- Insamlad mängd restavfall från kommuninvånarna

Resursanvändningen i kretsloppet har effektiviserats år 2030

FÖLJANDE INDIKATORER ÄR KOPPLADE TILL MÅLET:

- Kommunens och kommunala bolags arbete med återbruk, återvinning och förebyggande av bygg- och rivningsavfall
- Antal genomförda resurseffektiviserande aktiviteter i kommunens verksamheter och kommunala bolag med syfte att förebygga avfall
- Andel återbrukade möbler och inredning inom kommunen och kommunala bolag
- Andel matsvinn i kommunens storköksverksamheter
- Mängd matsvinn i kommuninvånarnas rest- och matavfall
- Mängd grovavfall mottaget på kommunala insamlingsplatser
- Andel grovavfall för återbruk och materialåtervinning insamlat på kommunala insamlingsplatser
- Kommunens arbete med att integrera avfallshanteringen i staden genom sin fysiska planering
- Kommuninvånarnas upplevelse av hur lätt eller svårt det är att återbruka, hyra, dela och låna
- Kommuninvånarnas upplevda frekvens av att de återbrukar, hyr, delar och lånar

Spillet från kretsloppet har minskat år 2030

FÖLJANDE INDIKATORER ÄR KOPPLADE TILL MÅLET:

- Kommunens arbete genom sin tillsynsmyndighet med livsmedelsverksamheter inom kommunen för att dessa ska källsortera avfall
- Andel arbetsplatser i kommunens verksamheter och kommunala bolag där det finns tillgång till källsortering
- Mängd skräp på land
- Mängd skräp vid hav och sjöar
- Kommuninvånarnas upplevelse av förekomsten av nedskräpning
- Mängd förpackningar och tidningar i kommuninvånarnas restavfall
- Mängd matavfall i kommuninvånarnas restavfall
- Mängd farligt avfall i kommuninvånarnas restavfall
- Kommuninvånarnas upplevelse av hur lätt eller svårt det är att lämna sitt farliga avfall till kommunens insamlingsystem

Åtaganden för att nå en hållbar resurshantering

Den gemensamma kretsloppsplanen gäller under tio år. Det är viktigt att kommunerna och dess bolag arbetar med åtgärder som bidrar till kretsloppsplanens mål under hela perioden. För att nå målen åtar sig kommunerna och dess bolag att:

- **Kontinuerligt ta fram handlingsplaner för att nå kretsloppsplanens mål och indikatorer, samt följa upp mål och indikatorer**
- **Förebygga avfallsmängder i den egna verksamheten**
- **Samverka och samarbeta tillsammans med andra verksamheter i syfte att nå kretsloppsplanens mål och skapa en hållbar resursanvändning**
- **Öka den egna verksamhetens kunskap om kretsloppsplanens mål, hållbar resursanvändning och vikten av att ta hjälp av andra inom verksamheten för att möjliggöra hållbara val**
- **Dela kunskap och erfarenheter med andra verksamheter i syfte att nå kretsloppsplanens mål och skapa en hållbar resursanvändning**
- **Kommunicera med kommuninvånarna i syfte att hjälpa dem att ändra sitt beteende mot en hållbar livsstil**
- **Verka för en tryggare miljö genom att minska nedskräpningen i kommunen**
- **Utveckla tekniken inom avfallshanteringen och utnyttja digitaliseringens möjligheter att effektivisera och möta kundens behov**

Agenda 2030 och de globala målen

Under framtagandet av den gemensamma kretsloppsplanen har Agenda 2030 varit en viktig inspirationskälla. Kretsloppsplanen innehåller mål som tydligt kan kopplas till flera av de globala målen. Genom att bidra till att nå kretsloppsplanens mål sker samtidigt ett arbete som bidrar till att nå de globala målen.

VÄRLDENS LEDARE HAR GENOM AGENDA 2030 FÖRBUNDIT SIG TILL 17 GLOBALA MÅL FÖR ATT UPPNÅ FYRA VIKTIGA SAKER TILL ÅR 2030:

- Avskaffa extrem fattigdom
- Minska ojämlikheter
- Lösa klimatkrisen
- Främja fred och rättvisa

Med 17 mål och 169 delmål är Agenda 2030 den mest ambitiösa överenskommelsen för hållbar utveckling som världens ledare någonsin har antagit. De globala målen är integrerade och odelbara och balanserar de tre dimensionerna av hållbar utveckling: den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga.

GLOBALA MÅL OCH KOPPLINGEN TILL KRETSLOPPSPLANENS MÅL

Kretsloppsplanen omfattar flera olika områden och har därför också direkt påverkan på många av de globala målen. Det finns också globala mål av mer övergripande karaktär som inte kopplar direkt till ett enskilt mål i kretsloppsplanen, utan till alla tre mål. Exempel på mål med övergripande karaktär är Mål 13 Bekämpa klimatförändringarna med delmål 13.2 Integrera åtgärder mot klimatförändringarna i politik och planering.

KRETSLOPPSPLANEN HAR DIREKT PÅVERKAN PÅ FÖLJANDE GLOBALA MÅL:

INFLÖDET AV MATERIAL OCH PRODUKTER TILL KRETSLOPPET HAR MINSKAT ÅR 2030

RESURSANVÄNDNINGEN I KRETSLOPPET HAR EFFEKTIVISERATS ÅR 2030

SPILLET FRÅN KRETSLOPPET HAR MINSKAT ÅR 2030

GLOBALA DELMÅL

Till målen och indikatorerna finns även kopplingar till de globala målens delmål. Åtgärdsarbete utifrån indikatorerna bidrar därför även till de globala delmålen, till exempel:

- Att öka kommuninvånarnas kunskap om kopplingen mellan konsumtion och avfallsmängder bidrar till att nå delmål 12.8 Öka allmänhetens kunskap om hållbara livsstilar.
- Att minska matsvinnet i både hushåll och kommunens storköksverksamheter bidrar till att nå delmål 12.3 Halvera matsvinnet i världen.
- Att kommunen och kommunala bolag arbetar med återbruk av möbler och inredning, resurseffektiverande aktiviteter samt förebyggande av avfall bidrar till att nå delmålen 8.4 Förbättra resurseffektiviteten i konsumtion och produktion och 12.5 Minska mängden avfall markant.
- Att arbeta med att minska mängd skräp vid hav och sjöar bidrar till delmål 14.1 Minska föroreningarna i haven.
- Att kommunens arbete med att integrera avfallshanteringen i staden, genom sin fysiska planering bidrar till att nå delmål 11.6 Minska städers miljöpåverkan.
- Att påverka kommuninvånarna att sortera sitt farliga avfall så att det inte finns något farligt avfall i restavfallet bidrar till att nå delmål 3.9 Minska antalet sjukdoms- och dödsfall till följd av skadliga kemikalier och föroreningar samt 12.4 Ansvarsfull hantering av kemikalier och avfall.

DELMÅL 3-9

MINSKA ANTALET SJUKDOMS- OCH DÖDSFALL TILL FÖLJD AV SKADLIGA KEMIKALIER OCH FÖRORENINGAR

DELMÅL 8-4

FÖRBÄTTRA RESURSEFFEKTIVITETEN I KONSUMTION OCH PRODUKTION

DELMÅL 11-6

MINSKA STÄDERS MILJÖPÅVERKAN

DELMÅL 14-1

MINSKA FÖRORENINGARNA I HAVEN

DELMÅL 12-3

HALVERA MATSVINNET I VÄRLDEN

DELMÅL 12-4

ANSVARFULL HANTERING AV KEMIKALIER OCH AVFALL

DELMÅL 12-5

MINSKA MÄNGDEN AVFALL MARKANT

DELMÅL 12-8

ÖKA ALLMÄNHETENS KUNSKAP OM HÅLLBARA LIVSSTILAR

HITTA DIN IKON OCH SE VILKA SIDOR SOM ÄR INTRESSANTA FÖR DIG

FOKUSOMRÅDEN med indikatorer

VILKA SIDOR ÄR INTRESSANTA FÖR JUST DIG?

På kommande sidor presenteras alla indikatorer som ska följas upp. De är framtagna för att få åtgärder att genomföras brett inom organisationen – så att alla i kommunen och kommunala bolag kan bidra till att kretsloppsplanens mål uppnås.

Indikatorerna presenteras med en kort bakgrund och hur de bidrar till målen. Under rubriken "Så uppnås målen" finns indikatorerna och en vägledning till hur dessa ska följas upp. För att underlätta åtgärdsarbetet finns inom respektive fokusområde också en inspirerande del.

Vägledningen ska tydliggöra tillvägagångssättet för åtgärdsarbetet samt uppföljningen, så att dessa följs upp likvärdigt. Indikatorer som mäter kommuninvånarnas upplevelse ska följas upp genom enkätundersökningar. Dessa undersökningar genomförs och sammanställs av den regionala samverkansgruppen (se sid 68). Resultatet av enkäterna presenteras i form av ett index med skalan 1-100 där 60-69 är godkänt, 70-79 är högt och 80-100 är mycket högt betyg.

STRATEGISKT ARBETE INOM AVFALL OCH MILJÖ

Sidor:

32-33, 38-63

Följande sidor är särskilt viktiga:

32-33, 38-39, 44-63

INITIERING ELLER GENOMFÖRANDE AV UPPHANDLINGAR

Sidor:

32-33, 40-53, 60-63

Följande sidor är särskilt viktiga:

32-33, 60-63

KOST INOM KOMMUNALA STORKÖK

Sidor:

32-33, 46-49, 60-61

Följande sidor är särskilt viktiga:

46-49, 60-61

KULTUR OCH FRITID

Sidor:

**32-33, 44-45, 50-53,
58-63**

Följande sidor är särskilt viktiga:

50-53, 58-63

SAMHÄLLSPANERING GENOM ÖVERSIKTSPLAN, DETALJPLAN OCH BYGGLOV

Sidor:

34-45, 54-63

Följande sidor är särskilt viktiga:

38-39, 50-53, 60-63

BYGGNATION, RIVNING OCH DRIFT AV FASTIGHET

Sidor:

32-33, 38-43, 54-63

Följande sidor är särskilt viktiga:

**40-43, 50-53, 56-57,
60-63**

SKOLA, VÅRD OCH OMSORG

Sidor:

44-53, 56-63

Följande sidor är särskilt viktiga:

32-33, 46-49, 58-63

KOMMUNIKATION

Sidor:

44-63

Följande sidor är särskilt viktiga:

44-53, 56-63

GATA, PARK, VATTEN OCH AVLOPP

Sidor:

38-39, 58-63

Följande sidor är särskilt viktiga:

58-63

KOMMUNENS TILLSYN

Sidor:

34-37, 40-43, 58-63

Följande sidor är särskilt viktiga:

34-37, 58-63

NÄRINGSLIV

Sidor:

34-37, 40-43, 58-63

Följande sidor är särskilt viktiga:

34-37, 58-63

KOMMUNINVÅNARE

Sidor:

38-39, 44-63

Följande sidor är särskilt viktiga:

44-63

Offentlig upphandling

SPARAR RESURSER

Värdet av Sveriges offentliga upphandlingar beräknades år 2018 till 683 miljarder kronor.¹ Kommuner har därmed stor möjlighet att påverka produktion och konsumtion av varor och tjänster.

Det är vid upphandlingar och inköp som det finns möjlighet att påverka hur en produkt produceras och dess kvalitet. Detta i sin tur påverkar hur effektivt den kan användas, och hur den kan fortsätta användas när behovet inte längre finns för den som en gång skaffade den.

Alla som initierar eller genomför en upphandling är viktiga aktörer. Det innebär att det inte enbart är upphandlingsorganisationen som ska arbeta för att nå indikatorvärdet, utan att alla verksamheter måste bidra.

Det är viktigt att ha ett kunskapsutbyte mellan upphandlare, personer med hållbarhetskunskap och sakkunniga på kommunen samt att personer med sakkunskap inkluderas tidigt i upphandlingen.

¹ Upphandlingsmyndigheten 2018

SÅ UPPNÅS MÅLEN

Kommunens och kommunala bolags arbete med offentliga upphandlingar, med krav som leder till återbruk och återvinning av material samt att avfall förebyggs

Indikatorvärde: Aktivt arbete i alla elva kommuner senast år 2025
(arbetar aktivt/inget aktivt arbete)

Aktivt arbete betyder att det finns ett systematiskt arbete i alla upphandlingsförfaranden med hänsyn till återvinning, återanvändning av material samt förebyggande av avfall. Aktivt arbete innebär att det genomsyrar hela organisationen.

En upphandling som leder till återvinning av material kan till exempel ha ställt krav på att de upphandlade produkterna består av ett material i stället för flera, för att de lättare ska kunna återvinnas till nya produkter.

En upphandling som leder till återanvändning ställer till exempel krav på produkter med lång livslängd och som kan uppdateras eller repareras.

En upphandling som leder till att avfall förebyggs är till exempel att välja flergångsprodukter i stället för engångsprodukter eller att upphandla produkter som är resurseffektiva redan i produktionsledet.

INSPIRATION

Vara med och påverka FRÅN BÖRJAN

Att identifiera faktiska behov och ställa rätt krav i upphandlingen är viktigt för att kunna ha ett hållbarhetstänk vid inköp.

STORT INTRESSE FINNS

Det finns ett stort intresse för att få in resurstänket vid offentliga upphandlingar. Ofta är dock tidsbrist ett dilemma då det är kort om tid när upphandlingar ska genomföras.

-Att inspireras av konkreta och positiva exempel från andra kommuners upphandlingar och återanvända godbitarna kan spara tid och göra att miljölösningar får större spridning, säger Lisa Pedersen, hållbarhetskoordinator på Stadskontoret i Malmö stad.

LYCKAD CIRKULÄR UPPHANDLING

Ett lyckat exempel är ett upphandlingsprojekt gällande möbler. Uträkningar visade att det slängdes cirka 70 ton möbler per år inom kommunen varför mer cirkulära möbelflöden önskades. Via upphandlingen skapades därför möjligheten att restaurera möbler och köpa begagnade möbler. Att använda befintliga möbler längre underlättades och uppmuntrades också.

-Uppskattningen är att möbelinköp via det nya avtalet både kommer att bli 20–30 procent billigare och göra klimatnytta. Ofta kan cirkulär upphandling leda till vinster både för ekonomin och miljön.

- Hyr istället för att köpa när du kan.
- Underlätta för återanvändning (gör det till exempel möjligt att ta bort loggor på arbetskläder).
- Ta hjälp av vägledningar, checklistor och kunskapsbanker från till exempel Upphandlingsmyndigheten, Sveriges kommuner och Landsting, Svenska miljöinstitutet IVL samt EU ("Public procurement for a circular economy").
- Ta fram en upphandlingspolicy eller upphandlingsmall som kan underlätta och göra kommunens riktlinjer tydligare för alla medarbetare.
- Fokusera på produkter som har stor påverkan på miljön och där det finns stor möjlighet att minska miljöpåverkan, till exempel it- och elektronikprodukter samt textil.
- Upphandla och köp in begagnade och rekonditionerade it-produkter.
- Se över hur varor som köps in fraktas och om det finns möjlighet att minska mängden emballage.
- Upphandla varor av kvalitet och utan farliga ämnen, så att produkten kan återanvändas och stanna i kretsloppet under lång tid.

Tillsyn vägleder MOT HÅLLBART NÄRINGSLIV

En majoritet av Sveriges totala avfallsmängder är avfall från verksamheter. Därför måste även verksamheter i kommunen hjälpa till att minska avfallsmängderna och sortera det avfall som uppstår.

Kommunens tillsynsmyndighet kan stötta verksamheter i arbetet. Tillsynsmyndighetens uppgift enligt 26 kap. miljöbalken är att ge råd och information. Det är även att ställa krav på verksamheterna att öka sin kunskap och medvetenhet samt uppfylla lagstiftningens krav på sortering och avfallsförebyggande arbete.

SÅ UPPNÅS MÅLEN

Kommunens arbete genom sin tillsynsmyndighet med verksamhetsutövare inom kommunen för att dessa ska förebygga avfall

Indikatorvärde: Aktivt arbete i alla elva kommuner senast år 2025 (arbetar aktivt/inget aktivt arbete)

Kommunens arbete genom sin tillsynsmyndighet med livsmedelsverksamheter inom kommunen för att dessa ska källsortera avfall

Indikatorvärde: Aktivt arbete i alla elva kommuner senast år 2025 (arbetar aktivt/inget aktivt arbete)

Aktivt arbete med att förebygga avfall betyder att arbeta efter vägledningen "*Förebygga avfall - varför då? Och hur ska vi göra?*" framtagen av Miljösamverkan Skåne eller jämförbara metoder.

Aktivt arbete innebär även att avfallsförebyggande tillsyn ingår i tillsynsplanen (verksamhetsplanen). Dessutom innebär det att krav på avfallsförebyggande åtgärder ställs mot verksamhetsutövare inom prioriterade branscher samt yrkas i remissyttranden till länsstyrelse och mark- och miljödomstol.

Att arbeta aktivt med sortering och återvinning av avfall inom livsmedelsverksamheter innebär att kommunens tillsynsmyndighet kontinuerligt kontrollerar och ställer krav på de olika verksamheternas avfallshantering. Tillsynsmyndigheten ska framför allt se till att sortering och återvinning sker enligt lagstiftning.

INSPIRATION

- Hjälp företag att hitta samarbeten där avfall från ett företag kan bli ett annat företags resurs, så kallad industriell symbios.
- Genomför tematillsyn för att uppmärksamma avfallshanteringen.
- Informera livsmedelsverksamheter om att kunderna kan ta med sin egen matlåda, i stället för att erbjuda take away-förpackning.
- Uppmana livsmedelsverksamheter att inte automatiskt dela ut engångsartiklar.
- Samarbeta mellan kommunens förvaltningar, eftersom förutsättningarna för sortering skapas redan i planerings- och byggnadsskedet.
- Uppmuntra samarbete mellan miljö- och livsmedelsinspektörer. Det skulle till exempel kunna bidra till effektivare arbete med minskad nedskräpning vid livsmedelsverksamheter.

Vi måste våga ta besluten
som är lite kontroversiella

INSPIRATION

Nyckeln till framgång

är samarbete

En viktig del för de som arbetar med tillsyn, är att se till att verksamheterna jobbar med att förebygga avfall. För att underlätta arbetet har ett nytt informationsmaterial med tillhörande checklista tagits fram.

Thomas Ferdinandsson, miljöinspektör på Ystad-Österlenregionens miljöförbund, menar att man måste våga tänka nytt och pröva lagen för att få till en förändring. Han har jobbat med materialet från Miljösamverkan Skåne och menar att det är till stor nytta. Särskilt den tredje delen som handlar om prövning kan göra skillnad.

SE AVFALL SOM RESTPRODUKT

Mycket handlar om kunskapshöjande och ett nytt synsätt. Om man till exempel har en tillverkning som genererar en produkt och avfall, kan man istället betrakta avfallet som en restprodukt. Kanske går den att använda som råvara i den egna verksamheten eller sälja vidare till andra.

-Om man har med tänket redan när man bygger upp en verksamhet och bestämmer vilka krav

den ska ha, blir det mycket enklare. Ser man det som att det här är huvudprodukten och det här är biprodukten, kan man få med hela affärsidén i tillståndet redan från början. Idag söker många tillstånd bara för huvudprodukten och vill man lägga till biprodukten i efterhand behövs en ny prövning, vilket kan ses som ett hinder.

VIKTIGT MED SAMARBETE

Nyckeln till framgång är samarbete, menar Thomas Ferdinandsson. Dels mellan industrierna för att de ska hitta varandra och den symbios som kan uppstå mellan dem. Men också mellan de som jobbar med tillsyn och de som jobbar miljöstrategiskt. Thomas Ferdinandsson menar att vi måste använda lagstiftningen om att vi ska jobba avfallsförebyggande för att se vad det innebär.

-Vågar ingen testa lagstiftningen, är den tandlös. Även som tillsynsmyndighet kan vi vara lite framåttänkande. Vi måste våga ta besluten som är lite kontroversiella.

Fysisk planering

SKAPAR ETT HÅLLBART SAMHÄLLE

För att kunna förebygga, återbruka och sortera bättre måste det finnas goda möjligheter till det i vår omgivning.

Det är när staden planeras och byggs som det finns tillfällen att skapa goda förutsättningar för en hållbar avfallshandling, både för den som ska lämna avfallet och för den som ska hämta det. En hållbar avfallshandling kan till exempel vara att ha nära till sitt avfallsutrymme, att det finns möjlighet att lämna saker så att någon annan kan använda dem och att det finns gott om plats att sortera sitt avfall.

En hållbar avfallshandling säkerställer god service till invånarna och förebygger arbetsmiljöproblem för de som ska hämta avfallet. Teknikområdet inom avfallshandlingen är ett område med stor potential för att nå ökad samhällsnytta, samt att möta kundens önskemål och upplevelse av god service. Smarta digitala lösningar kan både effektivisera avfallshandlingen, leda till bättre förebyggande åtgärder och öka återbruket.

SÅ UPPNÅS MÅLEN

Kommunens arbete med att integrera avfallshandlingen i staden genom sin fysiska planering

Indikatorvärde: Aktivt arbete i alla elva kommuner senast år 2025 (arbetar aktivt/inget aktivt arbete)

Det finns lagkrav inom bland annat plan- och bygglagen som tydliggör vilka krav inom avfallshandlingen som ska följas vid om- och nybyggnation. Aktivt arbete innebär, utöver nationella lagkrav, att kommunens avdelning för fysisk planering kontinuerligt samarbetar och för dialog med kommunens avfallsorganisation. Det innebär även att ta hänsyn till avfallshandlingen i alla plan- och bygglovsprocesser samt att följa andra krav och riktlinjer, som till exempel kommunens avfallsföreskrifter.

Att integrera avfallshandlingen i staden innebär också att skapa platser för att avfallet enkelt ska kunna förebyggas, återbrukas och återvinnas.

INSPIRATION

Samhällsplanering som ger minskad klimatpåverkan

Dra erfarenhet av tidigare nybyggnadsprojekt, utvärdera enkätsvar och ställa frågor till den egna verksamheten - på så sätt ska framtida boenden minska klimatpåverkan och bli mer hållbara i Lomma kommun.

Efter byggandet av hamnområdet i Lomma har ett projekt genomförts för att dra lärdom kring hur bostadsområden kan byggas för att bli hållbara. En av de hållbarhetsaspekter som utvärderades var avfallshanteringen.

Generellt sker det alltid ett förarbete mellan olika avdelningar inför nybyggnation och planering av staden.

EN SJÄLVKLAR ROLL

-För att kunna bygga ett hållbart boende och skapa en bättre avfallshantering, är det viktigt att tänka hur soprum ska placeras så att det är lätt att sortera sitt avfall, hur körning med sopbilar inne i kvarter kan minska och hur hämtningen kan underlättas. Avfallshanteringen bör ha en självklar roll i alla skeden av samhällsplaneringen, säger Jacob Thollonen på Lomma kommun som varit projektledare för utvärderingen av Lomma hamn.

I utvärderingen som gjordes i samband med byggandet av hamnstadsdelen i Lomma ställdes frågor till såväl invånarna i stadsdelen som till andra brukare och aktörer som berörs av avfallshanteringen i området.

-Jag tror att man måste vara ödmjuk inför nybyggnationer, det är många olika perspektiv som måste tänkas in. Det är så klart positivt om man kan tänka rätt redan från början och tänka i alla led för att minska klimatpåverkan och få en hållbar stadsutveckling. Ett exempel är att minska långa dragavstånd, som i sin tur minskar tomgångskörningen för sopbilarna. Det kan låta enkelt att undvika långa dragavstånd men vid fysisk planering så är det många perspektiv som det ska tas hänsyn till.

- Skapa en rutin tillsammans med avfallsorganisationen så att alla planärenden och bygglov granskas med avfallshanteringen och arbetsmiljön i åtanke.
- Dela kunskap mellan de som arbetar med fysisk planering i staden och de som arbetar inom avfallsorganisationen.
- Hitta ytor som kan få en multifunktionell användning i staden.
- Omvärldsbevaka teknikutvecklingen inom avfallsområdet.

Bygg

LÅNGSIKTIGT

Bygg- och rivningsavfall står för nästan 30 procent av Sveriges avfall, och det genereras cirka 10 miljoner ton varje år.¹

Det måste skapas en mer resurseffektiv hantering av byggprodukter och -material genom att ta tillvara på produkter med hög materialkvalitet. Det gäller även att vid inköp se till att allt material är återvinningsbart och dessutom har så lång livslängd som möjligt.

En stor del av bygg- och rivningsavfallet består av jordmassor. Att återbruka jordmassor och minska transporter bidrar till att minska uttaget av nya råvaror och att resurserna används mer effektivt.

¹ Naturvårdsverket 2019

SÅ UPPNÅS MÅLEN

Kommunens och kommunala bolags arbete med återbruk, återvinning och förebyggande av bygg- och rivningsavfall

Indikatorvärde: Aktivt arbete i alla elva kommuner och kommunala bolag senast år 2025 (arbetar aktivt/inget aktivt arbete)

Aktivt arbete betyder att arbeta efter Sveriges byggindustriers vägledning eller liknande riktlinjer. Det kan också betyda att följa en policy som förespråkar förebyggande, återbruk och återvinning av bygg- och rivningsavfall. Ett aktivt arbete kan även innebära framgångsrika samarbeten med partners där fokus ligger på att förebygga, återbruka och återvinna bygg- och rivningsavfall.

INSPIRATION

- Ställ krav på mätning och uppföljning av statistik i byggentreprenader.
- Identifiera platser för tillfällig förvaring av jordmassor, med beaktande av krav i lagstiftningen.
- Skapa samarbeten med externa aktörer som erbjuder möjligheter till hållbara affärlösningar.
- Bli en aktiv projektpartner i utvecklingen av nya verktyg och metoder.
- En god systematik är A och O för att nå resultat.
- Se längre än till bara ett år i taget.
- Fundera på vad som är en god design och hur god design kan leda till cirkulära långsiktiga lösningar.
- Det är viktigt att livscykelperspektivet är med när produkter/ tjänster designas samt att man som kund/beställare vid inköp ställer krav på miljödeklarationer, där klimatpåverkan är redovisad.
- Skapa rutiner för att möjliggöra återanvändning av bygg- och rivningsmaterial inom kommunens verksamheter, samt källsortering och förberedande för återanvändning och återvinning i enlighet med lagstiftningens krav.
- Använd redan existerande vägledningar och verktyg – det finns många och fler tillkommer. Till exempel har Naturvårdsverket och Centrum för cirkulärt byggande användbara underlag, och Hållbar Utveckling Skåne har skapat ett upphandlingsverktyg för att minska avfall vid nybyggen.

INSPIRATION

Klimatneutralt byggande för framtiden

Inom byggbranschen går det ofta fort både när man bygger och när man river. Krav på hög kvalitet, exakta mått och garantier gör det svårt att återbruka och att ta tillvara på resurser.

För kommuner, entreprenörer och byggföretag krävs nya sätt att tänka och agera. Det finns flera aktörer på området som vill se en förändring. Ett initiativ är LFM30 där aktörer samverkar och vill påskynda klimatomställningen.

I projektet LFM30 deltar två tjänstepersoner som har stort fokus på förebyggande av avfall och återbruk. Magnus Pettersson, miljöchef på Sysav, efterlyser större banker av återbrukat material, tydligare kundkrav och mer partnerskap.

-Jag skulle önska att det fanns en större dialog, inklusive krav på ökad andel återbruk/återvinning, mellan aktörer på marknaden och kommunerna som är stora uppdragsgivare av bland annat nya byggnationer.

HÅLLBARHETSFRÅGOR PÅ BRED FRONT

Staffan Fredlund, miljöchef på Whilborgs och representant för LFM30, menar att branschen behöver tänka nytt.

-Det finns en viss tröghet i branschen för att få in hållbarhetsfrågorna på bred front när det gäller nybyggnation och rivning. Det gäller att

alla aktörer ställer krav: från byggbolagen och kunderna till hela samhället. Samtidigt finns det viktiga frågor att ta hänsyn till. När det byggs nytt, ställs det krav på garantier, fuktskydd, akustik och ljus samt brandskydds- och arbetsmiljöfrågor, vilket kan vara svårt att tillgodose vid återbruk.

Ett mål inom LFM30 är att byggandet ska präglas av långsiktighet, smarta energilösningar och miljöanpassade materialval.

-Det är viktigt att se till hela livscykelperspektivet när man bygger nytt. Ett trägolvsområde som är dyrt i inköp men sedan kan slipas många gånger och även återvinnas är ett bra hållbart alternativ.

Kompetens och insikter hos kunderna gör att framtiden inom byggbranschen ser ljusare ut när det gäller hållbarhetsfrågor och återbruk.

-Jag ser positivt på framtiden. Många av kunderna vill säkerställa att byggbranschen har ett tänk kring återbruk. Det handlar om allt från inredning, vitvaror och kontorsmöbler. Det finns helt klart en livscykeltanke bland fler och fler inom branschen.

FAKTA

LFM30 (Lokal färdplan för en klimatneutral bygg- och anläggningssektor i Malmö 2030) är ett initiativ för att skapa en geografisk spelplan för att påskynda bygg- och anläggningssektorns klimatomställning och genomförande av Agenda 2030.

Hållbar konsumtion

SKAPAR MINDRE AVFALL

Allt som slängs har köpts in någon gång. Avfallsmängderna berättar därför för oss hur stor konsumtionen är och därmed hur stort uttag av jordens resurser vi gör.

För att nå en hållbar konsumtion måste vi spara på jordens resurser och nyttja dem mer effektivt, vilket är positivt både för miljön och hälsan.

År 2020 är den genomsnittliga avfallsmängden cirka 500 kilo per person och år, vilket kan jämföras med cirka 300 kilo på mitten av 1980-talet.¹ Dessa siffror visar dock inte hela sanningen om hur mycket avfall vår konsumtion leder till. Större delen av avfallet uppstår nämligen när produkter produceras.

...och det avfallet finns inte med i statistiken och räknas inte in i de 500 kilo per person som mätningarna visar.²

Textil och elektronik är produkter som bidrar till stor klimatpåverkan vid tillverkning och därför är det viktigt att förebygga avfall från just de här kategorierna.

¹ Profu 2009

² IVL Svenska Miljöinstitutet 2015

SÅ UPPNÅS MÅLEN

Kommuninvånarnas förståelse om kopplingen mellan konsumtionsbeteende, avfallsmängder och miljöpåverkan

Indikatorvärde: Minst index 70 år 2030 (index 1-100)

Kommuninvånarnas uppfattning om sitt förändrade konsumtionsbeteende på grund av avfallsmängder och miljöpåverkan

Indikatorvärde: Minst index 70 år 2030 (index 1-100)

Insamlad mängd restavfall från kommuninvånarna

Indikatorvärde: Max 100 kg/person och år senast år 2030

Undersökningar utförs med hjälp av enkäter för att mäta kommuninvånarnas förståelse för hur konsumtion och mängden avfall hänger ihop, samt vad de själva gör för att minska sin konsumtion.

För att minska mängden restavfall är det viktigt att kommunen har en effektiv kommunikation med sina invånare om avfall och konsumtion. Genom att hjälpa kommuninvånarna till en ökad förståelse får de större möjlighet att ändra sina beteenden.

INSPIRATION

Ändra beteende

KRÄVER TÅLAMOD

Samarbeta, ha en tydlig kommunikationsplan och jobba mot samma mål. Så arbetar Åsa Löfgren, kommunikatör och utvecklingsledare på tekniska förvaltningen i Sjöbo kommun, för att driva på beteendeförändring i kommunen.

-Olika målgrupper har olika drivkrafter. Det gäller att hitta rätt budskap till rätt målgrupp och att lära känna sina kommuninvånare. Jag tror det är viktigt att berätta nyttan av det alla kommuninvånare gör och vad det resulterar i, säger Åsa Löfgren.

Det är viktigt att ge kommuninvånarna alternativ, som att göra det enkelt att till exempel laga och köpa secondhand, istället för att köpa nytt. Idag, mycket tack vare det stora intresset för miljöfrågor i samhället, finns det utrymme att få fram sitt budskap. Det gäller att följa de trender som finns i samhället och hänga på samhällsdebatten.

-Förändring tar tid men för att lyckas måste det få ta tid. Det gäller att hitta drivkrafterna för att vilja göra förändringen. Jag jobbar mycket med förskolor och skolor i kommunen och tillsammans med ambassadörer.

- Sy ihop dina olika budskap under ett paraply.
- Dela med dig av din kunskap. Hjälpt andra som redan idag arbetar med att ändra beteende och som kan vara dina vapendragare.
- Omvärldsbevaka och se vilka trender som råder i din kommun och bland dina kommuninvånare.
- Ta hjälp av kommunens konsumentvägledare för att påverka, vägleda och tipsa om hållbar konsumtion.
- Samarbeta och kommunicera samma budskap.
- Mät och synliggör mängden avfall i din verksamhet för att uppmärksamma att mängden måste minska.
- Arbeta med avfall och konsumtion som tema i skola och förskola.

Maten

EN VÄRDEFULL RESURS

Varje år slänger svenska hushåll drygt 900 000 ton matavfall.¹
Nästan hälften av det som slängs är mat som hade kunnat ätas.

Matsvinn är det matavfall som slängs i onödan. Det är inte bara den mat som finns kvar på tallriken utan all mat som kunde ha blivit uppäten. Matsvinn är till exempel mat som glöms bort i kylskåpet och blir sur eller möglar och därför slängs. Det kan även vara mat som förstörs under produktionen, transporten eller tillagningen. Matsvinn har stor påverkan både på miljön och samhällsekonomin. Det är därför viktigt att arbeta för att minska matsvinnet i hushållen och kommunens verksamheter.

Det är också viktigt att sortera ut det matavfall som inte kan ätas upp, exempelvis bananskal, apelsinskal och kaffesump och lämna det till kommunens matavfallsinsamling, så att det kan återvinnas som biogödsel och biogas.

¹ Naturvårdsverket 2020

SÅ UPPNÅS MÅLEN

Andel matsvinn i kommunens storköksverksamheter

Indikatorvärde: Nedåtgående trend år 2021-2030
(procent matsvinn av inköpta livsmedel)

Mängd matsvinn i kommuninvånarnas rest- och matavfall

Indikatorvärde: Max 5 kg/person och år senast år 2030

Mängd matavfall i kommuninvånarnas restavfall

Indikatorvärde: Max 10 kg/person och år senast år 2030

Andelen matsvinn i kommunens storköksverksamheter mäts genom att använda statistik från plattformar för livsmedelsinköp och egna matsvinnsmätningar.

Mängden matavfall i kommuninvånarnas restavfall och mängden matsvinn i kommuninvånarnas rest- respektive matavfall mäts genom plockanalyser.

Viktigt att samarbeta

Kommunens storköksverksamheter, den pedagogiska verksamheten samt vård- och omsorgsverksamheten har alla en viktig roll i att minska kommunens matsvinn. För att nå en minskning krävs ett gemensamt arbete mellan dessa verksamheter. Arbetet kan även medföra att kunskapen om matsvinn ökar hos de invånare som verksamheterna når ut till, och därmed att kommuninvånarna minskar sitt matsvinn.

INSPIRATION

- Mät matsvinnet enligt Livsmedelsverkets mall.
- Prova nya lösningar i skolrestaurangen: ta bort brickor, använd smaskedar, presentera måltiden upplagd eller använd mindre tallrikar och slevar.
- Skapa en trivsamt och stressfri matsal.
- Låt eleverna själva ta med lådor och flaskor vid utflykter. Dessa fylls med mat och dryck från skolan och ger därmed större möjligheter till variation.
- Inför schemalagda luncher, det minskar matsvinnet.
- Höj kunskapen om matsvinn och dess miljöpåverkan hos alla som berörs inom kommunens verksamheter, till exempel genom en gemensam utbildningsvecka. Låt även kunskapen nå kommuninvånarna.
- Ta fram gemensamma riktlinjer för vad en pedagogisk måltid är.
- Informera kommuninvånarna om att utsorterat matavfall blir till nya resurser - biogas och biogödsel.

CA **30%**

AV AVFALLET I RESTAVFALLSPÅSEN
BESTÅR AV MATAVFALL.

**Det som har gett mest
är diskussionerna**

INSPIRATION

EN KNUFF

i maträtt riktning

Skurups kommun har arbetat med att minska matens klimatpåverkan i projektet "En knuff i maträtt riktning". Anna-Lena Svensson som är måltidschef i Skurup är med i projektet. Hon betonar vikten av att tänka på hela kedjan.

-Vi började med ett grupparbete, där personal i skolköken analyserade var vi har det största matsvinnet. Det handlade om allt från anbuds-förfarande till soppåsen ute i verksamheten, berättar Anna-Lena Svensson.

Utifrån resultatet gick de vidare med en handlingsplan som ska ut i köken. De har börjat mäta matsvinnet och tanken är att de även ska jobba med nudging, genom att sätta ut bordspratere i skolorna med enkel information om matsvinn.

-Det som har gett mest är diskussionerna, när man synliggör problematiken och tänker i hela kedjan och faktiskt sätter kronor och ören på vad svinnet kostar.

LÅT ELEVERNA SMAKA INNAN

En viktig del är att inte ta fram för mycket i serveringslinjen. Det gör man delvis genom att få in rätt portionsantal. Det handlar också om att eleverna ska få en bättre uppfattning om maten, så att de inte tar mer mat än de äter upp.

-Det gör vi genom att jobba med en tydlig meny där vi verkligen berättar vad vi serverar. Om en maträtt är ny, har vi satt ut smakscedar. Då får eleverna smaka först, innan de lägger upp på tallriken.

VIKTIGT ATT FÖLJA UPP

De har kommit en bra bit på vägen i arbetet, men det finns fortfarande saker kvar att göra.

-Det jag känner är kvar, är att prata med lärare, pedagoger och rektorer för att samarbeta mer kring matsvinn och få in i pedagogiken varför det är så viktigt och vilket arbete de har att göra med den pedagogiska måltiden.

ERFARENHETER FRÅN PROJEKTET

Det är viktigt att man mäter matsvinnet och sätter mål, men lika viktigt att sen återkoppla både till eleverna och köken varför man mäter och vad resultatet blir.

Få in rätt portionsantal genom att påminna rektorer och pedagoger om vikten att anmäla om en klass inte ska äta, så man inte plötsligt står med 40 portioner för mycket.

Dokumentera maträtt för maträtt hur mycket som går åt jämfört med elevantal, för att underlätta att ta fram rätt mängd mat i serveringslinjen nästa gång.

FAKTA

Skol- och utbildningsförvaltningen, måltidsservice och miljöstrategiska enheten i Skurups kommun driver tillsammans satsningen "En knuff i maträtt riktning". Projektet startade december 2017 och pågick till december 2019. Syftet är att minska de kommunala matinköpens klimatpåverkan med 40 procent till 2020 jämfört med 2016.

GE PRYLARN ett längre liv

Många ägodelar används under väldigt kort tid, till exempel används en bormaskin i genomsnitt 18 minuter under sin livslängd.¹ Med tanke på hur mycket energi och naturresurser som går åt vid tillverkningen behöver bormaskinen och andra produkter användas under en längre tid och av fler personer, för att vara hållbar.

¹ IVL Svenska Miljöinstitutet 2018

SÅ UPPNÅS MÅLEN

Andel återbrukade möbler och inredning inom kommunen och kommunala bolag

Indikatorvärde: Uppåtgående trend år 2021-2030
(omsättning procent/år, omsättning styck/år, besparingar kronor/år, koldioxidbesparingar/år)

Kommuninvånarnas upplevelse av hur lätt eller svårt det är att återbruka, hyra, dela och låna

Indikatorvärde: Minst index 70 år 2030 (index 1-100)

Kommuninvånarnas upplevda frekvens av att de återbrukar, hydr, delar och lånar

Indikatorvärde: Minst index 70 år 2030 (index 1-100)

Varje kommun och kommunalt bolag avgör hur andelen återbrukade möbler ska mätas enligt indikatorvärdet. Det är bara de införskaffade möblerna som ska mätas, inte de som organisationen avser att göra sig av med.

Kommuninvånarnas upplevelse av hur lätt det är att återbruka, hyra, dela och låna samt deras upplevda frekvens av detsamma mäts genom undersökningar. Undersökningar utförs med hjälp av enkäter som resulterar i ett index.

Kommunen kan bidra till att nå indikatorvärdet genom till exempel fysisk planering. Det är viktigt att planera kommunens ytor så att det finns möjlighet att återbruka, dela och samäga.

Produktion av kläder, textilier och it-produkter har stor påverkan på miljön. Därför är det extra viktigt att förlänga livslängden på dessa produkter. Ett kilo textil som inte tillverkas sparar utsläpp av koldioxid motsvarande 200 kilometer bilkörning med en bensinbil.¹

Det är viktigt att kommunen och kommunala bolag föregår med gott exempel. För att trovärdigt kunna uppmuntra kommuninvånare till ett ökat återbruk, behöver det ske även inom organisationen.

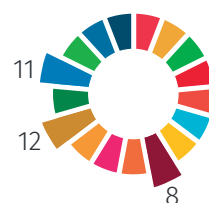
På kontor är det ofta höj- och sänkbara skrivbord som ger störst klimatnytta när de återbrukas. Återbruk av möbler och inredning gör skillnad.²

¹ IVL Svenska Miljöinstitutet 2019

² IVL Svenska Miljöinstitutet 2018

INSPIRATION

- Skapa en plattform för kommuninvånarna att dela saker. Kommunens bibliotek är ett mycket bra exempel på det, och konceptet skulle kunna utvecklas till att inkludera fler produkter.
- Sätt upp en TaGe-hylla (Ta och Ge) eller skapa en bytshylla på arbetsplatsen, förskolan, skolan eller i bostadsrättsföreningen. Prylar kan lämnas av en person och användas på nytt av någon annan.
- Restaurera möbler som har använts i organisationen så att de kan användas igen. Ta hjälp av kommunens organisation för sysselsättning och arbetsmarknad.
- Uppmana hyresvärdar eller bostadsföreningar att låna ut verktyg vid renovering, och in- och utflyttning.
- Samla alla initiativ som finns i kommunen för att kunna återbruka, dela och samäga på ett överskådligt sätt, till exempel genom en digital karta.

INSPIRATION

Återbrukat kontor

När kommunstyrelsens ordförande Linda Allansson Westers kontor skulle göras om, bad hon de som inredde kontoret att se vilka möbler som redan fanns i Svedala kommunhus. Hennes kontor är nu inrett med återbrukade möbler.

Av naturliga skäl förändras kontoren på en arbetsplats. Ytor behöver effektiviseras, nya medarbetare börjar och kontor byts ut mot öppna landskap. Det innebär att nya behov ställs på utformningen av rummen.

-När möbleringen behöver ändras är det ofta enklast att gå till en produktkatalog och beställa av den leverantör man har ett avtal med. Jag har känt en växande känsla av orimlighet att livstiden på möbler är så kort, säger Linda Allansson Wester, kommunstyrelsens ordförande i Svedala.

BÖRJA INHOUSE

När kontoren i hennes korridor skulle göras om och hon behövde använda rummet annorlunda, bad hon därför om att det i första hand skulle letas möbler bland de som redan fanns.

-Mitt nya sammanträdesbord stod i ett annat rum, min bokhylla på ett annat kontor och stolarna är återbrukade, men kommer utifrån. Jag tycker det är bra att titta på vad man faktiskt har inhouse först och sen komplettera utifrån.

TÄNKET FINNS DÄR

Nu har även andra lokaler i kommunhuset inretts på samma sätt.

-Jag fick stor hjälp av en fantastisk medarbetare med mitt rum. Det ser alldeles utmärkt trevligt ut och fungerar jättebra. För mig handlar det om miljö, hållbarhet, resurser och respekt för andras pengar. I början krävs det en extra omväg att göra så här, men när tänket finns där, blir det inte så svårt i framtiden, säger Linda Allansson Wester.

” ”
I början krävs det
en extra omväg

Möbler, cyklar och gamla dörrar

SKRÄP FÖR DIG - KAP FÖR ANDRA

I de elva kommunerna samlas nästan 40 000 ton grovavfall in varje år på kommunernas insamlingsplatser, vilket motsvarar cirka 130 kilo per person och år. Grovavfallet är en stor del av den totala avfallsmängden och år 2018 återvanns 80 procent av den insamlade mängden till energi.

Genom att återbruka och återvinna mer kan avfallsmängden och miljöpåverkan minska. Det finns mycket att vinna på att öka återbruk och materialåtervinning.

Varje kilo brännbart avfall som går att undvika motsvarar en besparing på 2 kilo koldioxidekvivalenter. Det motsvarar cirka 16 kilometers körning med en personbil.¹

SÅ UPPNÅS MÅLEN

¹ IVL Svenska Miljöinstitutet 2019

Mängd grovavfall mottaget på kommunala insamlingsplatser

Indikatorvärde: Nedåtgående trend år 2021-2030 (kg/person och år)

Andel grovavfall för återbruk respektive materialåtervinning insamlat på kommunala insamlingsplatser

Indikatorvärde: Uppåtgående trend för återbruk och materialåtervinning och nedåtgående trend för energiåtervinning år 2021-2030 (procent). Återbruk och materialåtervinning ska tillsammans uppgå till 75 procent år 2030.

Det är viktigt att befintliga kommunala insamlingsplatser, främst återvinningscentraler, fortsätter att utvecklas och styr mot ökat återbruk och materialåtervinning.

Det finns flera viktiga resurser inom kommunen som kan hjälpa till att skapa välfungerande kommunala insamlingsplatser. Kommunens avdelning för sysselsättning och arbetsmarknad är en viktig aktör som kan bidra med personal. Avdelningar som arbetar med fysisk planering är värdefulla då de tidigt sätter förutsättningarna och möjligheterna för de kommunala insamlingsplatserna. En genomtänkt utformning av och tillgängligheten till kommunala insamlingsplatser ger möjlighet och uppmuntrar till återbruk och återvinning.

INSPIRATION

- Tillgängliggör återbruk och återvinning genom en ambulerande tjänst för insamling.
- Informera kommuninvånarna om var de kan lämna sitt grovavfall till återbruk.
- Kommunicera att det är viktigt att köpa återbrukade produkter, inte bara lämna in produkter för återbruk.
- Sälj eller skänk dina saker vidare. Det som är avfall för dig, kan vara en värdefull pryl för någon annan.
- Undersök om det finns någon annan verksamhet som har behov av större inredning, till exempel kök.
- Undvik att beställa containrar där allt grovavfall blandas och inte kan sorteras.
- Tipsa kommuninvånarna om att röja sin vind och källare och ordna en gatuloppis med sina grannar.

Källsortering

RÄTT AVFALL PÅ RÄTT PLATS

Avfall som är sorterat kan materialåtervinnas till nya produkter istället för att nya råvaror används. Genom att sortera ut produkter som innehåller farliga ämnen kan de hanteras på rätt sätt och därmed avgifta kretsloppet.

Det är viktigt att kommunen och kommunala bolag föregår med gott exempel. För att trovärdigt kunna uppmuntra kommuninvånare till en bättre källsortering, behöver det ske även inom organisationen.

SÅ UPPNÅS MÅLEN

Andel arbetsplatser i kommunens verksamheter och kommunala bolag där det finns tillgång till källsortering

Indikatorvärde: 100 procent i alla elva kommuner senast år 2025

Mängd förpackningar och tidningar i kommuninvånarnas restavfall

Indikatorvärde: Max 10 kg/person och år senast år 2030

Mängd farligt avfall i kommuninvånarnas restavfall

Indikatorvärde: 0 batterier, 0 ljuskällor och 0 antal elektronikavfall/100 kg restavfall

Kommuninvånarnas upplevelse av hur lätt eller svårt det är att lämna sitt farliga avfall till kommunens insamlingssystem

Indikatorvärde: Minst index 70 år 2030 (index 1-100)

Respektive kommun och kommunalt bolag definierar vad en arbetsplats är, utifrån möjligheten att källsortera. Det kan till exempel innebära att varje personalkök har källsortering.

Mängd förpackningar, tidningar och farligt avfall i kommuninvånarnas restavfall kommer att mätas genom plockanalyser. Kommuninvånarnas upplevelse av hur lätt det är att lämna farligt avfall till kommunens insamlingssystem mäts genom undersökningar. Undersökningar utförs med hjälp av enkäter som resulterar i ett index.

Det är i den fysiska planeringen och byggnationer som möjligheterna skapas för att kunna sortera tidningar, förpackningar och farligt avfall på ett enkelt sätt.

En av de enklaste åtgärderna för att spara på jordens resurser är att sortera sitt avfall.

Även om kommuninvånarna är bra på att sortera finns det stora möjligheter till förbättring. Plockanalyser i Sysavregionen visar att ungefär 35 procent av avfallet i restavfallspåsen (soppåsen) består av tidningar och förpackningar.

INSPIRATION

- Passa på att ta bort papperskorgar när källsortering införs på arbetsplatser. Se också till att göra källsorteringen till det närmaste och lättaste alternativet för att göra sig av med avfallet.
- Placera ut sorteringsbehållare vid kommunala evenemang och marknader. Kom ihåg att samtidigt ge kommuninvånare information om hur de ska sortera.
- Placera ut sorteringsbehållare i det offentliga rummet. Kom ihåg att samtidigt ge kommuninvånare information om hur de ska sortera.
- Informera kommuninvånarna om att det går att lämna farligt avfall på olika platser: återvinningscentraler, Farligt Avfallsbilen, Samlaren, återbrukscentraler eller fastighetsnära.
- Hitta och implementera digitala lösningar som underlättar för kommuninvånarna.

Ett skräpfritt SAMHÄLLE

Vid nedskräpning sprids onaturliga och farliga ämnen i naturen. Människor och djur tar skada av skräpet. Nedskräpning upplevs också negativt av invånare och bidrar till otrygga miljöer eftersom en redan nedskräpad miljö drar till sig mer skräp, samt klotter och skadegörelse.

...av skräpet i tätorter är fimpar. Plastskräpet blir allt vanligare.¹

Nedskräpning påverkar ekonomin då det kostar pengar att städa upp skräpet. Nedskräpning är ett spill ur kretsloppet och en förlust i form av material och energi. Om skräpet i stället slängs som restavfall eller sorteras kan det bli energi vid förbränning eller nya produkter vid materialåtervinning.

1. Håll Sverige Rent 2020

SÅ MÄTS MÅLEN

Mängd skräp på land

Indikatorvärde: 50 procent färre antal skräp år 2030 jämfört med nollvärdet (antal skräp/10 kvadratmeter)

Mängd skräp vid hav och sjöar

Indikatorvärde: 50 procent färre antal skräp år 2030 jämfört med nollvärdet (antal skräp/10 kvadratmeter)

Kommuninvånarnas upplevelse av förekomsten av nedskräpning

Indikatorvärde: Minst index 70 år 2030 (index 1-100)

Skräpmätningar ska genomföras enligt den metod som är framtagen av organisationen Håll Sverige Rent. Skräpmätning ska, förutom på land, även genomföras vid badplatser. Skräpmätning på badplatser görs för att se hur stor mängd skräp som kan spridas till hav och sjöar. Kommunerna väljer själva om de mäter på badplatser vid hav eller sjö. Kommunerna avgör även hur ofta de ska göra skräpmätningar. För att säkerställa indikatorvärdet krävs däremot minst fyra mätningar för respektive område under perioden 2021–2030.

För att nå goda resultat krävs ett långsiktigt strategiskt arbete med tydligt ansvar och gott samarbete mellan olika aktörer, främst mellan kommunens förvaltningar men även med upphandlade entreprenörer. En viktig faktor är också att engagera och utbilda kommuninvånarna.

INSPIRATION

Minskad nedskräpning

ENGAGERAR

Både Kävlunge och Vellinge kommun har under många år hamnat högt i Håll Sverige Rents ranking över bästa Håll Sverige rent-kommun. Båda arbetar med nedskräpning men på olika sätt.

-Att arbeta mot nedskräpning är inget som görs över en natt. Det är ett idogt arbete som måste ske hela tiden och i samarbete med andra. Under alla år som Kävlunge kommun har deltagit i skräpplockardagarna har jag samarbetat med skolan och måltidsservice. Det är även viktigt att underlätta skräpplockningen för de som ska delta. Jag har delat upp kommunen i olika områden och sett till att det finns bra redskap att plocka skräp med och, icke att förglömma, sponsrat med fika och gett bidrag till bussar. Även om jag arbetar strategiskt med nedskräpning, har jag alltid varit noga med att vara på plats och delta praktiskt i arbetet, berättar Ann Persson, miljöstrateg, Kävlunge kommun.

SAMARBETA OCH AVSÄTT PENGAR TILL KOMMUNIKATION

I Vellinge kommun finns ett bra och fungerande samarbete mellan gata/park och deras renhållningsentreprenör.

-Jag är noga med att det måste avsättas pengar för att kunna göra aktiviteter och kommunikationsinsatser. Jag är också noga med att lyfta frågan hos våra politiker. De har bra kontakt med våra kommuninvånare. Det går inte att ta för givet att det syns vad man gör, säger Anna Olsson, avfallsansvarig, Vellinge kommun.

SKAPAR ENGAGEMANG

Det är samma entreprenör som städar gator och torg som gör skräpmätningen i Vellinge kommun. Det har skapat ett stort engagemang.

-De som städar kommer med egna initiativ för att minska nedskräpningen, vilket känns väldigt kul, säger Anna Olsson.

INSPIRATION

- Gör ett event och uppmärksamma skräpplockning.
- Håll Sverige Rents skräpplockardagar är en bra aktivitet för att uppmärksamma skräpplockning.
- Sätt en budget för det strategiska arbetet med nedskräpning och ha koll på nedskräpningens kostnader i kommunen.
- Se till att skräpmätning ingår vid upphandling av renhållningsentreprenad.
- Arbeta långsiktigt med attityd- och beteendeförändring hos kommuninvånarna.
- Arbeta med skräpproblematiken till exempel vid evenemang och marknader då nedskräpningen är extra stor.
- Engagera invånarna till att plocka ett skräp om dagen.
- Fick-askkoppen är ett smart sätt att ta hand om sina fimpar.
- Uppmärksamma de kommuninvånare som är engagerade i nedskräpningsfrågan.

Alla kan göra något

Alla kan göra något och tillsammans kan vi göra allt. Alla kan bidra till att nå ett resurseffektivt kretslopp genom att ändra vanor och inse att det krävs en förändring av vår livsstil.

**Läs tipsen som finns här
och låt fantasin flöda!**

SÅ MÄTS MÅLEN

Antal genomförda resurseffektiviserande aktiviteter i kommunens verksamheter och kommunala bolag med syfte att förebygga avfall

Indikatorvärde: Uppåtgående trend år 2021-2030
(antal genomförda aktiviteter per kommun eller bolag och år)

En resurseffektiviserande åtgärd kan vara vad som helst som medför att resurserna i verksamheten används bättre och smartare. Alla verksamheter kan arbeta med åtgärder kopplade till indikatorn. Åtgärden kan vara liten som stor. Det är inte effekten som räknas, utan att göra något.

Respektive kommun och kommunalt bolag definierar vad en verksamhet är. Uppåtgående trend gäller hela kommunen.

KICKSTARTA

- Använd bivaxduk istället för plastfolie.
- Välj digitala tidningsprenumerationer istället för papperstidningar eller samordna prenumerationen av papperstidningen.
- Använd baksidor av utskrifter för att skriva anteckningar.
- Ta vara på kvarlämnad frukost och fika från möten, och tänk på att inte överbeställa.
- Välj återvunnen plast där det är möjligt.
- Öka livslängden på it-produkter genom att skydda, uppgradera och reparera dem.
- Skapa en byteshylla på till exempel arbetsplatsen eller i bostadsrättsföreningen, med möjlighet för saker att byta ägare.
- Uppmana kommuninvånarna och kommunens anställda att ta med egen matlåda och mugg för take-away, istället för att få engångsförpackningar.
- Återkoppla till upphandlingsorganisationen hur kvaliteten och funktionen är på inköpta produkter – köp bara in sådant som fungerar och uppfyller behovet för verksamheten.
- Inför automatisk inställning på skrivaren där utskrifterna inte skrivs ut direkt, utan efter en aktiv handling.

FÅ UPP FARTEN

- Anordna klädbytardag på arbetsplatsen eller med vänner. Naturskyddsföreningen har varje år en nationell klädbytardag, och på deras hemsida finns hjälpmedel för att ordna en egen.
- Anordna leksaksbytaraktivitet på till exempel biblioteket eller i förskolan. Leksaksbyte resulterar i både återbruk och utsortering av miljöfarliga leksaker. Avfallsorganisationen har utrustning och leksaker för att enkelt kunna ordna en aktivitet.
- Kommunens restaurang kan sälja överblivna portioner av dagens lunch till ett lägre pris till anställda i stället för att slänga maten.
- I stället för att köpa in kläder till alla anställda, gör det enkelt att låna kläder vid behov. Köp textilier av god kvalitet och laga istället för att köpa nytt, då ökar livslängden på textilierna.
- Gör inventeringar! Ofta finns resurserna redan i verksamheten och inköp görs i onödan för att det inte finns kontroll på lager och lagerhantering. Se över vad som finns i lager och ute i verksamheterna, och utse en ansvarig för lagerhantering. It-produkter som datorer och mobiltelefoner kan till exempel ofta ligga i byråådor utan att användas.
- Undvik att köpa engångsprodukter. Det är ett bra sätt att minska konsumtionen och därmed avfallsmängderna. Ett exempel är att ta bort skoskydden på till exempel förskolan och uppmuntra besökare att ta av sig skorna vid ingången istället. Använd flegångsprodukter som går att diska, tvätta och återanvända, till exempel glas, muggar och tallrikar vid möten och konferenser.

TOPPA FORMEN

- Starta eller gå med i en bilpool där bilen kan utnyttjas maximalt genom att till exempel användas av kommunernas tjänstepersoner på dagen och privatpersoner på kvällar och helger.
- För att minska konsumtionen av produkter som har störst miljöpåverkan, upphandla och köp begagnade och rekonditionerade it-produkter.
- Starta Fritidsbanken i kommunen för utlåning av fritidsprodukter. Fritidsbanken är som ett bibliotek med sport- och fritidsutrustning där vem som helst kan låna gratis. Fritidsbanken byggs upp med hjälp av insamling av utrustning från invånarna.
- Ha flyttrutiner vid omflyttningar mellan kontor och lokaler. När verksamheter flyttar går det ofta fort och mycket slängs i onödan. Därför är det viktigt att ha rutiner så att möbler och inredning kan återbrukas och återvinnas.
- Skapa riktlinjer vid evenemang och konferenser för att förebygga avfall. Ställ krav på att arrangören ska undvika engångsprodukter, undvika att dela ut pennor och block i onödan, ordna med källsortering, och ha ett aktivt arbete för att minimera matsvinnet.

HANDBOK FÖR ATT FÖREBYGGA AVFALL

Använd Avfall Sveriges metod för att på ett enkelt och systematiskt sätt förebygga avfall i verksamheten. Metoden finns beskriven i "*Handbok för att förebygga avfall i kommunen - Metod och inspiration*".

Handboken kan användas av alla verksamheter, stora som små. Arbetet leder fram till ett antal konkreta handlingsplaner för att kunna minska avfallet i verksamheten, och andra effekter brukar vara minskade kostnader och förbättrad arbetsmiljö.

Metoden har redan använts av ett antal kommuner och verksamheter för att minska matsvinn, it-avfall, kemikalier och blöjfall (på äldreboende). Inom Sysavregionen finns möjlighet att få hjälp av en förebyggandecoach och det finns erfarenheter att ta del av från de olika kommunerna.

Administrativa styrmedel

Lokala föreskrifter
Tillsyn
Upphandling
Fysisk planering

Ekonomiska styrmedel

Avfallstaxa
Avgift

Informativa styrmedel

Kommunikation
Information

Kommunala styrmedel

OCH VERKTYG

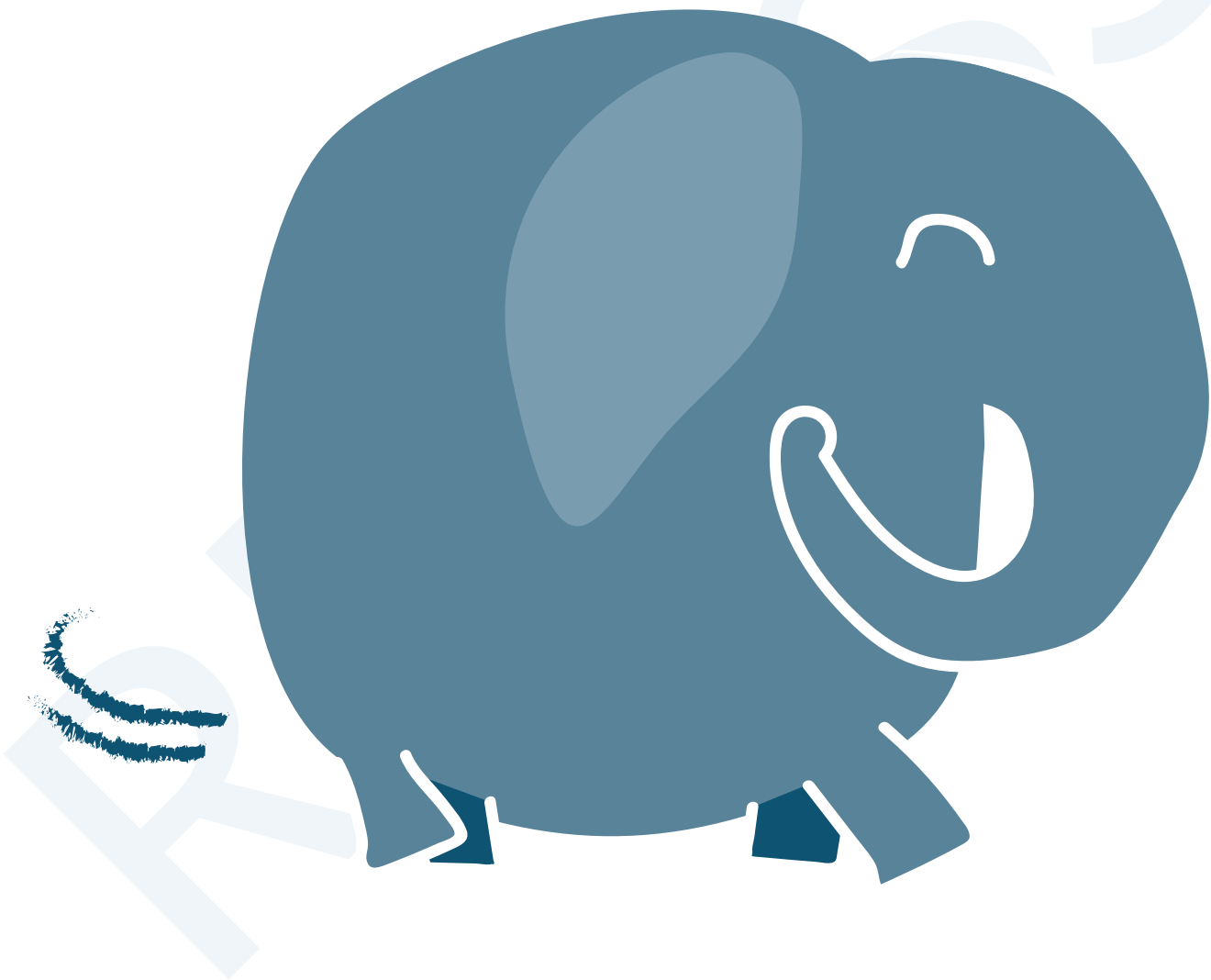
Med rätt
styrning kan
vi påverka

NUDGING

En knuff i rätt riktning

Att forma en situation så att det faller sig naturligt att välja rätt.

På så vis kan vi knuffa försiktigt mot mer hållbara beslut.

För att den gemensamma kretsloppsplanens mål ska kunna nås, kommer många olika åtgärder att behöva genomföras. Alla kommunens verksamheter och bolag måste vara delaktiga i arbetet med den gemensamma kretsloppsplanen. För att nå målen, och följa de handlingsplaner som tas fram, måste kommunen använda olika styrmedel, verktyg och rutiner.

STYRMEDEL

Administrativa styrmedel används inom flera av indikatorerna, till exempel där kommunen ska arbeta med hjälp av sin tillsynsmyndighet, med upphandlingar eller med fysisk planering. Fysisk planering är en viktig del i flera av indikatorerna och behövs för att skapa förutsättningar för till exempel återbruk, utlåning och delning samt för att skapa avfallshantering med god service och arbetsmiljö. Information, kommunikation och i vissa fall nudging är också avgörande styrmedel för att hjälpa både kommunens invånare, tjänstepersoner och politiker att arbeta för en hållbar utveckling. Ibland kan även ekonomiska styrmedel, som till exempel avfallstaxan, användas för att påverka kommuninvånarnas beteenden.

Ordet nudge betyder knuff eller puff. Nudging innebär att försiktigt knuffa människor i en riktning som de annars inte skulle ha tagit. Det innebär att forma en situation så det faller sig naturligt att välja rätt och på så vis få till en beteendeförändring. En klassisk nudge är fotspår som leder till en papperskorg, vilket har visat sig minska nedskräpningen.

VERKTYG

Förutom att kommunen på olika sätt kan leda kommuninvånarna i rätt riktning med hjälp av olika styrmedel, finns det även andra metoder och verktyg att använda för att nå önskade resultat och mål.

KUNSKAP

I dag finns det ett fokus på miljö som medför att ny kunskap och nya hjälpmedel utvecklas i hög takt. För att kunna följa med i utvecklingen och fatta väl understödda och övervägda beslut, krävs ständigt ökad kunskapsinhämtning. Den efterfrågade kunskapen finns både inom den egna organisationen och utanför, och med dagens digitala teknik är den lättillgänglig. Erfarenhet byggs även genom samarbete samt genom att dela kompetens och kunskap. Det är lätt att tro att den egna kunskapen är något som alla andra känner till. Det som krävs är att alla tar ansvar för att öka kunskapen och att alla vågar fråga efter den kompetens som redan finns inom verksamheten.

SAMVERKAN

Samverkan är en viktig framgångsfaktor för att nå kretsloppsplanens mål. Ingen kan göra allt arbete ensam, utan många olika aktörer måste bidra och arbeta tillsammans. Avfall uppstår överallt och genom att alla bidrar från sitt håll och inom sin verksamhet kan förändringar ske. För att kunna samverka är det viktigt att hjälpas åt och att dela med sig av kunskap, då blir det en win-win-situation för alla inblandade. Genom att samverka och jobba tillsammans blir även kompetensen samlad och resultatet av arbetet blir mer kostnadseffektivt. Ett gemensamt budskap tas också emot lättare eftersom mottagaren ser det i många kanaler samtidigt.

PLANERING

För att möjliggöra förändringar och genomföra åtgärder krävs god planering. Förutsättningar för att nå en hållbar utveckling måste skapas redan i kommunens olika planer och program. Har riktningen satts gemensamt blir det lättare att göra handlingsplaner för att nå dit. Några exempel är planeringen av staden med översiktsplaner, detaljplaner och bygglovshantering, och i det strategiska arbetet med strategier och policys. Finns förutsättningarna är det lättare för invånare och tjänstepersoner att göra rätt. Samhällsplanering kräver ett tätt samarbete mellan kommunens avdelning för fysisk planering och avfallsorganisationen.

TEKNIKUTVECKLING

För att nå den gemensamma kretsloppsplanens mål behövs nya idéer, innovationer, teknikutveckling och digitala lösningar. Teknik och digitalisering är ett viktigt hjälpmedel och ett måste för att kunna följa med i dagens samhällsutveckling. Teknikutveckling kan ge möjlighet till god service och skapa bättre förutsättningar för både tjänstepersoner och invånare att göra det rätta valet. Digitala hjälpmedel kan bidra till att skapa en mer hållbar avfallshantering, till exempel genom digitala plattformar som möjliggör att det blir lättare att dela och återbruka. Teknikutvecklingen kan också bidra till en hållbar avfallshantering genom att till exempel underlätta ruttplanering eller utvecklingen av fossilfria och driftsäkra sopbilar.

Genomförande och uppföljning

För att nå kretsloppsplanens mål måste åtgärdsarbetet vara effektivt och resultatriktat. En viktig framgångsfaktor är att det utförs en kontinuerlig uppföljning, där både kommunens förvaltningar, bolag och ansvariga politiker efterfrågar resultaten.

GENOMFÖRANDE AV DEN GEMENSAMMA KRETSLOPPSPLANEN

Den gemensamma kretsloppsplanen innehåller inte detaljerade eller tidsatta åtgärder för att nå målen. På så sätt är det möjligt för respektive verksamhet att arbeta med och prioritera olika åtgärder under kretsloppsplanens giltighetstid.

I kretsloppsplanens bilaga 1 återfinns en förteckning över nämnder eller förvaltningar i respektive kommun som är ansvariga för att arbeta med planens mål och indikatorer.

Kommunen och dess bolag kommer kontinuerligt att arbeta fram handlingsplaner, och planer kommer även att tas fram inom den regionala samverkansgruppen för Sysavs ägarkommuner.

REGIONAL SAMVERKANSGRUPP

I Sysavregionen finns en regional samverkansgrupp där huvudfokus är avfallsfrågor. I gruppen sitter representanter från ägarkommunerna och Sysav. Representanterna från ägarkommunerna är avfallsansvariga eller motsvarande. Gruppen ansvarar för det kommunöverskridande gemensamma arbetet med kretsloppsplanen, och Sysav har en samordnande roll för att stötta kommunerna i genomförandet av kretsloppsplanen.

Den regionala samverkansgruppen kommer ta fram och besluta om gemensamma handlingsplaner för två år i taget, och dessa kommer att uppdateras varje år. I handlingsplanerna kommer det att framgå vilka åtgärder som ska genomföras under året och vem som är ansvarig för respektive åtgärd. Representanterna i gruppen ansvarar för att återkoppla åtgärderna till de som berörs i sina respektive kommuner.

KOMMUNALA SAMORDNINGSGRUPPER

Varje kommun ansvarar för att planera och genomföra åtgärder inom alla sina förvaltningar och bolag. De fokusgrupper, projektgrupper eller motsvarande som har funnits i kommunerna under arbetet med att ta fram kretsloppsplanen, kommer fortsätta att fungera som en samordningsgrupp för åtgärdsarbetet under de tio år som kretsloppsplanen gäller. I grupperna ska det finnas representanter från kommunens förvaltningar, förbund och bolag. Representanterna ansvarar för att återkoppla till sina respektive verksamheter och dess chefer. Förslagsvis är kommunens avfallsansvariga person samordningsansvarig i gruppen.

Den kommunala samordningsgruppen bör minst träffas två gånger per år, varav ett tillfälle ska vara öronmärkt åt att följa upp målen och att uppdatera handlingsplanerna. Vid detta tillfälle ska kommunens förvaltningschefer, avdelningschefer eller tjänstepersoner med mandat att föreslå åtgärder delta. Handlingsplanerna för respektive förvaltning beslutas sedan enligt kommunens rutiner.

Varje år ska redovisning ske till ansvariga politiska instanser om hur det går med arbetet med kretsloppsplanen och hur kommunen ligger till i förhållande till målen.

KOSTNADER UNDER PLANENS GENOMFÖRANDE

Vissa åtgärder kan genomföras inom ramen för den befintliga budgeten. Andra åtgärder kan kräva förstärkning av personalresurser eller ökade drifts- eller investeringskostnader. En del av kostnaderna kommer uppstå inom kommunernas respektive avfallsverksamheter medan andra kostnader kommer belasta andra verksamheter. Finansiering kan därmed antingen ske genom avfallstaxorna eller genom skatten. I många fall förväntas kostnaderna sjunka som ett resultat av de åtgärder som genomförs utifrån kretsloppsplanen, till exempel till följd av minskade inköp, minskade avfallsmängder, ökat återbruk, ökad materialåtervinning och minskad nedskräpning.

UPPFÖLJNING AV DEN GEMENSAMMA KRETSLOPPSPLANEN

Alla verksamheter och bolag i kommunen ska arbeta med alla tre målen i den gemensamma kretsloppsplanen. Kretsloppsplanen följs sedan upp varje år och vid behov uppdateras senast år 2025. Kommunerna och de kommunala bolagen bestämmer själva om de vill följa upp sitt eget arbete oftare än så.

Sysav kommer, med stöd av de avfallsanvariga i respektive kommun, ansvara för samordningen och sammanställningen av uppföljningen för de gemensamma åtgärderna inom ägarkommunernas regionala samverkansgrupp.

Det är viktigt att kretsloppsplanens mål och indikatorer följs upp tillsammans med kommunens övriga mål. Målen och indikatorerna ska följas upp genom kommunens digitala uppföljningssystem, eller på något annat sätt om det inte finns ett digitalt uppföljningssystem för kommunens målstyrning. Det ska vara tydligt i uppföljningssystemet vilka nämnder som är ansvariga för de olika indikatorerna. Utgångsläget är att alla indikatorer ska mätas på kommunal nivå, men beroende på ekonomi eller statistisk säkerhet kan vissa indikatorer mätas på regional nivå. De som mäts på regional nivå är indikatorerna som bygger på enkäter och plockanalyser.

Kretsloppsplanen bygger på tillitsstyrning och kommunerna bedömer själva vissa indikatorvärden. Därför är det viktigt att kretsloppsplanens vägledande kriterier, som är kopplade till respektive indikator, framgår i uppföljningssystemet. På så sätt säkerställs att alla elva kommuner gör likartade bedömningar.

Många olika typer av underlag kommer att ligga till grund för uppföljningen: avfallsstatistik från branschorganisationen Avfall Sveriges databas (Avfall Web), plockanalyser, enkäter som går ut till verksamheter och invånare samt statistik och information från berörda kommunala verksamheter och bolag.

Ordlista

AVFALL Varje föremål eller ämne som innehavaren gör sig av med, avser eller är skyldig att göra sig av med.

AVFALLSFÖRESKRIFTER kommunens regelverk för avfallshantering.

AVFALLSHIERARKIN EU:s gemensamma prioritering som visar i vilken ordning olika behandlingsmetoder för avfall bör användas för att minimera miljöpåverkan.

AVFALLSPLAN Kommunens plan för avfallshantering. Avfallsplanen utgör tillsammans med avfallsföreskrifterna kommunens renhållningsordning.

AVFALLSTAXA Avgifter som kommunen tar ut för att finansiera hantering av det avfall som kommunen ansvarar för.

ENERGIÅTERVINNING Tillvaratagande av el/värme som alstras i en anläggning för avfallsförbränning eller av gas från organiska ämnen, till exempel i en rötningsanläggning för matavfall eller på en deponi.

EU:S PAKET FÖR CIRKULÄR EKONOMI Handlingsplan med åtgärder som EU-kommissionen avser vidta under nuvarande mandatperiod. Det innehåller också ett förslag om revidering av sex direktiv på avfallsområdet (avfallspaketet).

FARLIGT AVFALL Avfall som finns uppräknat i avfallsförordningen (SFS 2011:927) och som har egenskaper som gör att det måste hanteras särskilt för att inte skada levande organismer eller miljön. Farligt avfall som uppkommer i hushåll är till exempel färgrester, spillolja, lösningsmedel, bekämpningsmedel, lim och kvicksilvertermometrar. Även elavfall från hushåll är farligt avfall.

HÅLLBAR UTVECKLING Innebär att ett samhälle fungerar på ett sådant sätt att tillgångarna räcker för människor även i framtiden. I den gemensamma kretsloppsplanen relaterar hållbarhet till den ekologiska hållbarheten med fokus på klimat och miljö.

HÅLL SVERIGE RENT, HSR Är en ideell obunden stiftelse som arbetar för att förebygga och motverka nedskräpningen.

INDEX (ENKÄT) Är en samlad variabel av flera olika komponenter. I den gemensamma kretsloppsplanen används skalan 1–100.

KRETSLOPP Är en cirkulär rörelse som pågår hela tiden. Det finns många olika kretslopp och i avfallssammanhang handlar det oftast om materialens kretslopp.

MATAV FALL Livsmedelsavfall från livsmedelskedjan (hushåll, restauranger, storkök, butiker och livsmedelsindustrin) som inte gått till konsumtion. Omfattar såväl ätbar mat (se matsvinn) som icke ätbart, exempelvis ben, kärnor och skal.

MATERIALÅTERVINNING När man återvinner ett material så att det kan användas i nya produkter.

MATSVINN Onödigt matavfall, det vill säga sådan mat som hade kunnat ätas upp om den hanterats på rätt sätt och ätits upp i tid.

NKI (nöjd kund-index) Är ett nyckeltal i form av ett index för kundnöjdhet, det vill säga hur nöjda kunderna är med till exempel ett företag de är kunder hos.

NUDGING Att forma en situation så att det faller sig naturligt att välja rätt.

SVERIGES AVFALLSP LAN OCH AVFALLSFÖREBYGGANDE PROGRAMMET

”Att göra mer med mindre - Sveriges avfallsplan och avfallsförebyggande program 2018-2023”. I planen och programmet beskrivs Sveriges arbete med att förebygga avfall och nå en mer resurseffektiv och giftfri avfallshantering i enlighet med avfallshierarkin.

SVERIGES NATIONELLA MILJÖMÅL Är det nationella genomförandet av den ekologiska dimensionen av de globala hållbarhetsmålen.

SYSAV, SYDSKÅNES AVFALLSAKTIEBOLAG Ägs av 14 skånska kommuner. Burlöv, Kävlinge, Lomma, Lund, Malmö, Simrishamn, Sjöbo, Skurup, Staffanstorp, Svedala, Tomelilla, Trelleborg, Vellinge och Ystad.

RENHÅLLNINGSDORDNING Kommunens avfallsföreskifter och avfallsplan utgör tillsammans kommunens renhållningsordning. Fastställs av kommunfullmäktige.

ÅTERVINNINGSCENTRAL, ÅVC En bemannad central där hushåll kan lämna grovavfall, trädgårdsavfall, elavfall, farligt avfall eller annat återvinningsbart avfall. Företag kan lämna motsvarande avfall mot avgift.

ÅTERVINNINGSTATION, ÅVS En obemannad station för returpapper och förpackningar.

ÅTERBRUKSCENTRAL En central där möjlighet ges till att skänka, laga, byta eller göra om saker som skulle slängts, samtidigt en möjlighet att få information om återbruk och resurshushållning.

Källförteckning

RAPPORTER

Andersson, Tova., Matschke Ekholm, Hanna., Fjellander, Liv., Harris, Steve., Ljungkvist, Hanna och Zhang, Yuqing. 2018. Dela prylar, yta, bil och tid. Delningsekonomi i kommunerna. Rapport Nr B 2311. IVL Svenska Miljöinstitutet.

Gerhardsson, Hanna., Loh Lindholm, Carina., Stenmarck, Åsa och Youhanan, Lena. 2018. Återbruk av möbler och interiöra byggprodukter Utvärdering och arbetsguide baserat på erfarenheter från IVL:s lokalanpassningar. Rapport Nr B 2324. IVL Svenska Miljöinstitutet.

Herngren, Erik och Lindén, Daniel. 2018. Kommunernas roll och ansvar i framtidens avfallshantering. Rapport 2018:20. Avfall Sverige.

Laurenti, Rafael och Åsa Stenmarck. 2015. Produkters totala avfall - en studie om avfallsfotavtryck och klimatkostnad. Rapport Nr B 2444. IVL Svenska Miljöinstitutet.

Miliute-Plepiene, Jurate., Sundqvist, Jan-Olov., Stenmarck, Åsa och Zhang, Yuqing. 2019. Klimatpåverkan från olika avfallsfraktioner. Rapport Nr B 2356. IVL Svenska Miljöinstitutet.

Svensson Myrin, Eva. 2018. Samhällstrendernas påverkan på kommunal avfallshantering - Ett tio-årigt perspektiv. Rapport 2018:24. Avfall Sverige.

WEBBSIDOR

Statistik om offentlig upphandling. Upphandlingsmyndigheten.
<https://www.upphandlingsmyndigheten.se/verktyg/statistik-om-offentlig-upphandling/>
(Hämtad 2020-01-14).

Vägledning för bygg- och rivningsavfall. Naturvårdsverket. <https://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledningar/Avfall/Bygg--och-rivningsavfall/> (Hämtad 2020-01-14).

Fakta om matavfall. Naturvårdsverket.
<https://www.naturvardsverket.se/Sa-mar-miljon/Mark/Avfall/Matavfall/> (Hämtad 2020-01-14)

Vanligaste skräpet och var det finns. Håll Sverige Rent. <https://www.hsr.se/fakta-om-skrap/samlade-fakta-om-skrap/vanligaste-skrapet-och-var-det-finns> (Hämtad 2020-01-14)

PERSONLIG KOMMUNIKATION

Svensson Myrin, Eva; konsult Miljö- och Avfallsbyrån. 2019. Intervju 16 oktober.

ILLUSTRATIONER

Ekvall, Tomas och Sundberg, Johan. Profu 2009. Avfallsmängder och materialeffektivitet [Tabell]. www.hallbaravfallshantering.se/download/18.75d7780712240e747ea80006647/1350483369861/Sundberg%20&%20Ekvall.pdf (Hämtad 2020-01-14)

Bilageförteckning

BILAGA 1: ANSVARFÖRDELNING INDIKATORER

BILAGA 2: PROJEKTORGANISATION, SAMRÅD OCH REMISS

BILAGA 3: NULÄGESBESKRIVNING

BILAGA 4: SAMMANSTÄLLNING NEDLAGDA DEPONIER

BILAGA 5: UPPFÖLJNING AV AVFALLSPANER OCH REGIONAL KRETSLOPPSPLAN 2016-2020

BILAGA 6: MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

BILAGA 7: BARNKONSEKVENSANALYS

BILAGA 8: KOSTNADSANALYS

BILAGA 9: FRAMTIDA AVFALLSMÄNGDER OCH INFRASTRUKTUR

Bilagorna finns på respektive kommuns websida.

GEMENSAM KRETSLOPPSPLAN ANTAGEN:

KOMMUNFULLMÄKTIGE:

KÄVLINGE | 2020-XX-XX | DNR XXXXX

LOMMA | 2020-XX-XX | DNR XXXXX

SIMRISHAMN | 2020-XX-XX | DNR XXXXX

SJÖBO | 2020-XX-XX | DNR XXXXX

SKURUP | 2020-XX-XX | DNR XXXXX

STAFFANSTORP | 2020-XX-XX | DNR XXXXX

SVEDALA | 2020-XX-XX | DNR XXXXX

TOMELILLA | 2020-XX-XX | DNR XXXXX

TRELLEBORG | 2020-XX-XX | DNR XXXXX

VELLINGE | 2020-XX-XX | DNR XXXXX

YSTAD | 2020-XX-XX | DNR XXXXX

STYRELSE:

SYSAV | 2020-XX-XX

ÖKRAB | 2020-XX-XX

SVEDALA
KOMMUN

Tomelilla
kommun

TRELLEBORGS
KOMMUN

SJÖBO
KOMMUN

Staffanstorps
kommun

SKURUPS
KOMMUN

SIMRISHAMN
STERLEN

Ystads kommun

VELLINGE
KOMMUN

LOMMA
KOMMUN

KÄVLINGE!

ÖKRAB

SYSAV

FOTO:

UR ICAS HISTORISKA ARKIV HOS CENTRUM
FÖR NÄRINGSLIVSHISTORIA, SIDA 5
JENNY BAUMGARTNER, SIDA 9 OCH 53
JASON BLACKEYE, UNSPLASH, SIDA 12
INEZ ALVAREZ, UNSPLASH, SIDA 19
GERAN DE KLERK, UNSPLASH, SIDA 22-24
ANDREAS OFFESSON, SIDA 35 OCH 48
BANK PHROM, UNSPLASH, SIDA 36
JAN KOLAR VUI, UNSPLASH, SIDA 41
JAMES SULLIVAN, UNSPLASH, SIDA 42
HANS BRAXMEIER, PIXABAY, SIDA 57
DOMINIK J P WYG, UNSPLASH, SIDA 70

STYLING:

SANDRA HARALDSEN, SIDA 9

PRODUKTION:

SYSAV, 2020

BILAGA 1

Ansvarsfördelning indikatorer

Inledning

Kommunfullmäktige i respektive kommun har det övergripande ansvaret för den gemensamma kretsloppsplanen, dess efterlevnad samt uppföljningen.

Den nämnd, förvaltning eller kommunalt bolag som har störst möjlighet att påverka indikatorerna så att de uppfyller målen, är ansvarig för att bevaka och driva på så att åtgärder genomförs och följs upp.

I denna bilaga återfinns vilka nämnder, förvaltningar eller kommunala bolag som ansvarar för vilken indikator. I de fall som flera nämnder eller förvaltningar utpekats har alla ett ansvar för indikatorn och ska redovisa sin del.

Inflödet av material och produkter till kretsloppet har minskat år 2030

Kommunens och kommunala bolags arbete med offentliga upphandlingar, med krav som leder till återbruk och återvinning av material samt att avfall förebyggs	Samtliga nämnder och kommunala bolag
Kommunens arbete genom sin tillsynsmyndighet med verksamhetsutövare inom kommunen för att dessa ska förebygga avfall	Bygg- och miljönämnden
Kommuninvånarnas förståelse om kopplingen mellan konsumtionsbeteende, avfallsmängder och miljöpåverkan	Samtliga nämnder och Sysav
Kommuninvånarnas uppfattning om sitt förändrade konsumtionsbeteende på grund av miljöskäl	Sysav
Insamlad mängd restavfall från kommuninvånarna	Sysav

Resursanvändningen i kretsloppet har effektiviserats år 2030

Kommunens och kommunala bolags arbete med återbruk, återvinning och förebyggande av bygg- och rivningsavfall	Kommunstyrelsen, KKB och KKL
Antal genomförda resurseffektiviserande aktiviteter i kommunens verksamheter och kommunala bolag med syfte att förebygga avfall	Samtliga nämnder och kommunala bolag
Andel återbrukade möbler och inredning inom kommunen och kommunala bolag	Kommunstyrelsen och kommunala bolag
Andel matsvinn i kommunens storköksverksamheter	Omsorgsnämnden och utbildningsnämnden
Mängd matsvinn i kommuninvånarnas rest- och matavfall	Sysav
Mängd grovavfall mottaget på kommunala insamlingsplatser	Sysav
Andel grovavfall för återbruk och materialåtervinning insamlat på kommunala insamlingsplatser	Sysav
Kommunens arbete med att integrera avfallshanteringen i staden, genom sin stadsplanering	Kommunstyrelsen
Kommuninvånarnas upplevelse av hur lätt eller svårt det är det är att återbruka, hyra, dela och låna	Samtliga nämnder och Sysav
Kommuninvånarnas upplevda frekvens av att de återbrukar, hyr delar och lånar	Sysav

Kävlinge

MÅL OCH INDIKATORER

ANSVARIG NÄMND ELLER FÖRVALTNING OCH KOMMUNALA BOLAG

Spillet från kretsloppet har minskat år 2030

Kommunens arbete genom sin tillsynsmyndighet med livsmedelsverksamheter inom kommunen för att dessa ska källsortera avfall	Bygg- och miljönämnden
Andel arbetsplatser i kommunens verksamheter och kommunala bolag där det finns tillgång till källsortering	Samtliga nämnder och kommunala bolag
Mängd skräp på land	Samtliga nämnder och kommunala bolag
Mängd skräp vid hav och sjöar	Kommunstyrelsen
Mängd förpackningar och tidningar i kommuninvånarnas restavfall	Sysav
Mängd matavfall i kommuninvånarnas restavfall	Sysav
Mängd farligt avfall i kommuninvånarnas restavfall	Sysav
Kommuninvånarnas upplevelse av förekomsten av nedskräpning	Samtliga nämnder och kommunala bolag
Kommuninvånarnas upplevelse av hur lätt eller svårt det är att lämna sitt farliga avfall till kommunens insamlingssystem	Sysav

Inflödet av material och produkter till kretsloppet har minskat år 2030

Kommunens och kommunala bolags arbete med offentliga upphandlingar, med krav som leder till återbruk och återvinning av material samt att avfall förebyggs

Samtliga nämnder och kommunala bolag

Kommunens arbete genom sin tillsynsmyndighet med verksamhetsutövare inom kommunen för att dessa ska förebygga avfall

Miljö- och byggnadsnämnden

Kommuninvånarnas förståelse om kopplingen mellan konsumtionsbeteende, avfallsmängder och miljöpåverkan

Samtliga nämnder och Sysav

Kommuninvånarnas uppfattning om sitt förändrade konsumtionsbeteende på grund av miljöskäl

Sysav

Insamlad mängd restavfall från kommuninvånarna

Sysav

Resursanvändningen i kretsloppet har effektiviserats år 2030

Kommunens och kommunala bolags arbete med återbruk, återvinning och förebyggande av bygg- och rivningsavfall

Tekniska nämnden

Antal genomförda resurseffektiviserande aktiviteter i kommunens verksamheter och kommunala bolag med syfte att förebygga avfall

Samtliga nämnder och kommunala bolag

Andel återbrukade möbler och inredning inom kommunen och kommunala bolag

Kommunstyrelsen

Andel matsvinn i kommunens storköksverksamheter

Barn- och utbildningsnämnden

Mängd matsvinn i kommuninvånarnas rest- och matavfall

Sysav

Mängd grovavfall mottaget på kommunala insamlingsplatser

Sysav

Andel grovavfall för återbruk och materialåtervinning insamlat på kommunala insamlingsplatser

Sysav

Kommunens arbete med att integrera avfallshanteringen i staden, genom sin stadsplanering

Kommunstyrelsen

Kommuninvånarnas upplevelse av hur lätt eller svårt det är det är att återbruka, hyra, dela och låna

Samtliga nämnder och Sysav

Kommuninvånarnas upplevda frekvens av att de återbrukar, hyr delar och lånar

Sysav

Lomma

MÅL OCH INDIKATORER

ANSVARIG NÄMND ELLER FÖRVALTNING OCH KOMMUNALA BOLAG

Spillet från kretsloppet har minskat år 2030

Kommunens arbete genom sin tillsynsmyndighet med livsmedelsverksamheter inom kommunen för att dessa ska källsortera avfall	Miljö- och byggnadsnämnden
Andel arbetsplatser i kommunens verksamheter och kommunala bolag där det finns tillgång till källsortering	Samtliga nämnder och kommunala bolag
Mängd skräp på land	Samtliga nämnder och kommunala bolag
Mängd skräp vid hav och sjöar	Tekniska nämnden
Mängd förpackningar och tidningar i kommuninvånarnas restavfall	Sysav
Mängd matavfall i kommuninvånarnas restavfall	Sysav
Mängd farligt avfall i kommuninvånarnas restavfall	Sysav
Kommuninvånarnas upplevelse av förekomsten av nedskräpning	Samtliga nämnder och kommunala bolag
Kommuninvånarnas upplevelse av hur lätt eller svårt det är att lämna sitt farliga avfall till kommunens insamlingssystem	Sysav

Inflödet av material och produkter till kretsloppet har minskat år 2030

Kommunens och kommunala bolags arbete med offentliga upphandlingar, med krav som leder till återbruk och återvinning av material samt att avfall förebyggs

Kommunens arbete genom sin tillsynsmyndighet med verksamhetsutövare inom kommunen för att dessa ska förebygga avfall

Kommuninvånarnas förståelse om kopplingen mellan konsumtionsbeteende, avfallsmängder och miljöpåverkan

Kommuninvånarnas uppfattning om sitt förändrade konsumtionsbeteende på grund av miljöskäl

Insamlad mängd restavfall från kommuninvånarna

Samtliga nämnder, förvaltningar och kommunala bolag

Ystad-Österlenregionens miljöförbund samt Samhälls- och byggnadsförvaltningen

Samtliga nämnder, förvaltningar och kommunala bolag

Samtliga nämnder, förvaltningar och kommunala bolag

Ökrab

Resursanvändningen i kretsloppet har effektiviserats år 2030

Kommunens och kommunala bolags arbete med återbruk, återvinning och förebyggande av bygg- och rivningsavfall

Antal genomförda resurseffektiviserande aktiviteter i kommunens verksamheter och kommunala bolag med syfte att förebygga avfall

Andel återbrukade möbler och inredning inom kommunen och kommunala bolag

Andel matsvinn i kommunens storköksverksamheter

Mängd matsvinn i kommuninvånarnas rest- och matavfall

Mängd grovavfall mottaget på kommunala insamlingsplatser

Andel grovavfall för återbruk och materialåtervinning insamlat på kommunala insamlingsplatser

Kommunens arbete med att integrera avfallshanteringen i staden, genom sin stadsplanering

Kommuninvånarnas upplevelse av hur lätt eller svårt det är det är att återbruka, hyra, dela och låna

Kommuninvånarnas upplevda frekvens av att de återbrukar, hyr delar och lånar

Kommunledningen, samhälls- och byggnadsförvaltningen samt Ökrab

Samtliga nämnder, förvaltningar och kommunala bolag

Samtliga nämnder, förvaltningar och kommunala bolag

Barn- och ungdomsnämnden, kostenheten samt Ökrab

Ökrab

Ökrab

Sysav

Samhälls- och byggnadsförvaltningen

Samtliga nämnder, förvaltningar och kommunala bolag

Ökrab

Simrishamn

MÅL OCH INDIKATORER

ANSVARIG NÄMND ELLER FÖRVALTNING OCH KOMMUNALA BOLAG

Spillet från kretsloppet har minskat år 2030

Kommunens arbete genom sin tillsynsmyndighet med livsmedelsverksamheter inom kommunen för att dessa ska källsortera avfall	Ystad-Österlenregionens miljöförbund
Andel arbetsplatser i kommunens verksamheter och kommunala bolag där det finns tillgång till källsortering	Samtliga nämnder, förvaltningar och kommunala bolag
Mängd skräp på land	Samtliga nämnder, förvaltningar och kommunala bolag
Mängd skräp vid hav och sjöar	Tekniska förvaltning och hamnkontoret
Mängd förpackningar och tidningar i kommuninvånarnas restavfall	Ökrab
Mängd matavfall i kommuninvånarnas restavfall	Ökrab
Mängd farligt avfall i kommuninvånarnas restavfall	Ökrab
Kommuninvånarnas upplevelse av förekomsten av nedskräpning	Tekniska förvaltningen
Kommuninvånarnas upplevelse av hur lätt eller svårt det är att lämna sitt farliga avfall till kommunens insamlingssystem	Ökrab

Inflödet av material och produkter till kretsloppet har minskat år 2030

Kommunens och kommunala bolags arbete med offentliga upphandlingar, med krav som leder till återbruk och återvinning av material samt att avfall förebyggs

Kommunens arbete genom sin tillsynsmyndighet med verksamhetsutövare inom kommunen för att dessa ska förebygga avfall

Kommuninvånarnas förståelse om kopplingen mellan konsumtionsbeteende, avfallsmängder och miljöpåverkan

Kommuninvånarnas uppfattning om sitt förändrade konsumtionsbeteende på grund av miljöskäl

Insamlad mängd restavfall från kommuninvånarna

Samtliga nämnder, förvaltningar och kommunala bolag

Samhällsbyggnadsnämnden och miljöenheten

Samtliga nämnder, förvaltningar och kommunala bolag

Samtliga nämnder, förvaltningar och kommunala bolag

Tekniska nämnden

Resursanvändningen i kretsloppet har effektiviserats år 2030

Kommunens och kommunala bolags arbete med återbruk, återvinning och förebyggande av bygg- och rivningsavfall

Antal genomförda resurseffektiviserande aktiviteter i kommunens verksamheter och kommunala bolag med syfte att förebygga avfall

Andel återbrukade möbler och inredning inom kommunen och kommunala bolag

Andel matsvinn i kommunens storköksverksamheter

Mängd matsvinn i kommuninvånarnas rest- och matavfall

Mängd grovavfall mottaget på kommunala insamlingsplatser

Andel grovavfall för återbruk och materialåtervinning insamlat på kommunala insamlingsplatser

Kommunens arbete med att integrera avfallshanteringen i staden, genom sin stadsplanering

Kommuninvånarnas upplevelse av hur lätt eller svårt det är det är att återbruka, hyra, dela och låna

Kommuninvånarnas upplevda frekvens av att de återbrukar, hyr delar och lånar

Samtliga nämnder, förvaltningar och kommunala bolag

Samtliga nämnder, förvaltningar och kommunala bolag

Samtliga nämnder, förvaltningar och kommunala bolag

Familjenämnden samt vård- och omsorgsnämnden

Familjenämnden, tekniska nämnden samt vård- och omsorgsnämnden

Tekniska nämnden

Sysav

Samhällsbyggnadsnämnden och tekniska nämnden

Samtliga nämnder, förvaltningar och kommunala bolag

Samtliga nämnder, förvaltningar och kommunala bolag

Spillet från kretsloppet har minskat år 2030

Kommunens arbete genom sin tillsynsmyndighet med livsmedelsverksamheter inom kommunen för att dessa ska källsortera avfall	Samhällsbyggnadsnämnden och miljöenheten
Andel arbetsplatser i kommunens verksamheter och kommunala bolag där det finns tillgång till källsortering	Samtliga nämnder, förvaltningar och kommunala bolag
Mängd skräp på land	Familjenämnden och tekniska nämnden
Mängd skräp vid hav och sjöar	Familjenämnden och tekniska nämnden
Mängd förpackningar och tidningar i kommuninvånarnas restavfall	Familjenämnden, tekniska nämnden samt vård- och omsorgsnämnden
Mängd matavfall i kommuninvånarnas restavfall	Familjenämnden, tekniska nämnden samt vård- och omsorgsnämnden
Mängd farligt avfall i kommuninvånarnas restavfall	Familjenämnden, tekniska nämnden samt vård- och omsorgsnämnden
Kommuninvånarnas upplevelse av förekomsten av nedskräpning	Familjenämnden, tekniska nämnden samt vård- och omsorgsnämnden
Kommuninvånarnas upplevelse av hur lätt eller svårt det är att lämna sitt farliga avfall till kommunens insamlingssystem	Familjenämnden, tekniska nämnden samt vård- och omsorgsnämnden

Inflödet av material och produkter till kretsloppet har minskat år 2030

Kommunens och kommunala bolags arbete med offentliga upphandlingar, med krav som leder till återbruk och återvinning av material samt att avfall förebyggs

Samtliga förvaltningar och kommunala bolag

Kommunens arbete genom sin tillsynsmyndighet med verksamhetsutövare inom kommunen för att dessa ska förebygga avfall

Myndighetsnämnden för miljö och byggnad

Kommuninvånarnas förståelse om kopplingen mellan konsumtionsbeteende, avfallsmängder och miljöpåverkan

Kommunövergripande staben

Kommuninvånarnas uppfattning om sitt förändrade konsumtionsbeteende på grund av miljöskäl

Kommunövergripande staben

Insamlad mängd restavfall från kommuninvånarna

Kommunövergripande staben

Resursanvändningen i kretsloppet har effektiviserats år 2030

Kommunens och kommunala bolags arbete med återbruk, återvinning och förebyggande av bygg- och rivningsavfall

Samtliga förvaltningar och kommunala bolag

Antal genomförda resurseffektiviserande aktiviteter i kommunens verksamheter och kommunala bolag med syfte att förebygga avfall

Samtliga förvaltningar och kommunala bolag

Andel återbrukade möbler och inredning inom kommunen och kommunala bolag

Individ- och omsorgsförvaltningen

Andel matsvinn i kommunens storköksverksamheter

Serviceförvaltningen

Mängd matsvinn i kommuninvånarnas rest- och matavfall

Kommunövergripande staben

Mängd grovavfall mottaget på kommunala insamlingsplatser

Kommunövergripande staben

Andel grovavfall för återbruk och materialåtervinning insamlat på kommunala insamlingsplatser

Sysav

Kommunens arbete med att integrera avfallshanteringen i staden, genom sin stadsplanering

Serviceförvaltningen

Kommuninvånarnas upplevelse av hur lätt eller svårt det är det är att återbruka, hyra, dela och låna

Kommunövergripande staben

Kommuninvånarnas upplevda frekvens av att de återbrukar, hyr delar och lånar

Kommunövergripande staben

Spillet från kretsloppet har minskat år 2030

Kommunens arbete genom sin tillsynsmyndighet med livsmedelsverksamheter inom kommunen för att dessa ska källsortera avfall	Myndighetsnämnden för miljö och byggnad
Andel arbetsplatser i kommunens verksamheter och kommunala bolag där det finns tillgång till källsortering	Samtliga förvaltningar och kommunala bolag
Mängd skräp på land	Serviceförvaltningen
Mängd skräp vid hav och sjöar	Serviceförvaltningen
Mängd förpackningar och tidningar i kommuninvånarnas restavfall	Kommunövergripande staben
Mängd matavfall i kommuninvånarnas restavfall	Kommunövergripande staben
Mängd farligt avfall i kommuninvånarnas restavfall	Kommunövergripande staben
Kommuninvånarnas upplevelse av förekomsten av nedskräpning	Kommunövergripande staben
Kommuninvånarnas upplevelse av hur lätt eller svårt det är att lämna sitt farliga avfall till kommunens insamlingssystem	Kommunövergripande staben

BREV

Inflödet av material och produkter till kretsloppet har minskat år 2030

Kommunens och kommunala bolags arbete med offentliga upphandlingar, med krav som leder till återbruk och återvinning av material samt att avfall förebyggs

Samtliga förvaltningar och kommunala bolag

Kommunens arbete genom sin tillsynsmyndighet med verksamhetsutövare inom kommunen för att dessa ska förebygga avfall

Stadsbyggnadsförvaltningen

Kommuninvånarnas förståelse om kopplingen mellan konsumtionsbeteende, avfallsmängder och miljöpåverkan

Samtliga förvaltningar och kommunala bolag

Kommuninvånarnas uppfattning om sitt förändrade konsumtionsbeteende på grund av miljöskäl

Samtliga förvaltningar och kommunala bolag

Insamlad mängd restavfall från kommuninvånarna

Stadsbyggnadsförvaltningen

Resursanvändningen i kretsloppet har effektiviserats år 2030

Kommunens och kommunala bolags arbete med återbruk, återvinning och förebyggande av bygg- och rivningsavfall

Samtliga förvaltningar och kommunala bolag

Antal genomförda resurseffektiviserande aktiviteter i kommunens verksamheter och kommunala bolag med syfte att förebygga avfall

Samtliga förvaltningar och kommunala bolag

Andel återbrukade möbler och inredning inom kommunen och kommunala bolag

Samtliga förvaltningar och kommunala bolag

Andel matsvinn i kommunens storköksverksamheter

Utbildningsförvaltningen, stadsbyggnadsförvaltningen och omsorgsförvaltningen

Mängd matsvinn i kommuninvånarnas rest- och matavfall

Utbildningsförvaltningen och stadsbyggnadsförvaltningen

Mängd grovavfall mottaget på kommunala insamlingsplatser

Stadsbyggnadsförvaltningen

Andel grovavfall för återbruk och materialåtervinning insamlat på kommunala insamlingsplatser

Sysav

Kommunens arbete med att integrera avfallshanteringen i staden, genom sin stadsplanering

Stadsbyggnadsförvaltning

Kommuninvånarnas upplevelse av hur lätt eller svårt det är att återbruka, hyra, dela och låna

Samtliga förvaltningar och kommunala bolag

Kommuninvånarnas upplevda frekvens av att de återbrukar, hyr delar och lånar

Samtliga förvaltningar och kommunala bolag

Staffanstorp

MÅL OCH INDIKATORER

ANSVARIG NÄMND ELLER FÖRVALTNING OCH KOMMUNALA BOLAG

Spillet från kretsloppet har minskat år 2030

Kommunens arbete genom sin tillsynsmyndighet med livsmedelsverksamheter inom kommunen för att dessa ska källsortera avfall	Stadsbyggnadsförvaltningen
Andel arbetsplatser i kommunens verksamheter och kommunala bolag där det finns tillgång till källsortering	Samtliga förvaltningar och kommunala bolag
Mängd skräp på land	Stadsbyggnadsförvaltningen och utbildningsförvaltningen
Mängd skräp vid hav och sjöar	Stadsbyggnadsförvaltningen och utbildningsförvaltningen
Mängd förpackningar och tidningar i kommuninvånarnas restavfall	Stadsbyggnadsförvaltningen
Mängd matavfall i kommuninvånarnas restavfall	Stadsbyggnadsförvaltningen
Mängd farligt avfall i kommuninvånarnas restavfall	Stadsbyggnadsförvaltningen
Kommuninvånarnas upplevelse av förekomsten av nedskräpning	Stadsbyggnadsförvaltningen och utbildningsförvaltningen
Kommuninvånarnas upplevelse av hur lätt eller svårt det är att lämna sitt farliga avfall till kommunens insamlingssystem	Stadsbyggnadsförvaltningen

Inflödet av material och produkter till kretsloppet har minskat år 2030

Kommunens och kommunala bolags arbete med offentliga upphandlingar, med krav som leder till återbruk och återvinning av material samt att avfall förebyggs

Samtliga nämnder och kommunala bolag

Kommunens arbete genom sin tillsynsmyndighet med verksamhetsutövare inom kommunen för att dessa ska förebygga avfall

Bygg- och miljönämnden

Kommuninvånarnas förståelse om kopplingen mellan konsumtionsbeteende, avfallsmängder och miljöpåverkan

Samtliga nämnder och Sysav

Kommuninvånarnas uppfattning om sitt förändrade konsumtionsbeteende på grund av miljöskäl

Sysav

Insamlad mängd restavfall från kommuninvånarna

Sysav

Resursanvändningen i kretsloppet har effektiviserats år 2030

Kommunens och kommunala bolags arbete med återbruk, återvinning och förebyggande av bygg- och rivningsavfall

Tekniska nämnden och Svedalahem

Antal genomförda resurseffektiviserande aktiviteter i kommunens verksamheter och kommunala bolag med syfte att förebygga avfall

Samtliga nämnder och kommunala bolag

Andel återbrukade möbler och inredning inom kommunen och kommunala bolag

Samtliga nämnder och kommunala bolag

Andel matsvinn i kommunens storköksverksamheter

Tekniska nämnden, socialnämnden och utbildningsnämnden

Mängd matsvinn i kommuninvånarnas rest- och matavfall

Sysav

Mängd grovavfall mottaget på kommunala samlingsplatser

Sysav

Andel grovavfall för återbruk och materialåtervinning insamlat på kommunala samlingsplatser

Sysav

Kommunens arbete med att integrera avfallshanteringen i staden, genom sin stadsplanering

Bygg- och miljönämnden samt tekniska nämnden

Kommuninvånarnas upplevelse av hur lätt eller svårt det är det är att återbruka, hyra, dela och låna

Samtliga nämnder och Sysav

Kommuninvånarnas upplevda frekvens av att de återbrukar, hyr delar och lånar

Sysav

Spillet från kretsloppet har minskat år 2030

Kommunens arbete genom sin tillsynsmyndighet med livsmedelsverksamheter inom kommunen för att dessa ska källsortera avfall	Bygg- och miljönämnden
Andel arbetsplatser i kommunens verksamheter och kommunala bolag där det finns tillgång till källsortering	Samtliga nämnder och kommunala bolag
Mängd skräp på land	Samtliga nämnder och kommunala bolag
Mängd skräp vid hav och sjöar	Tekniska nämnden
Mängd förpackningar och tidningar i kommuninvånarnas restavfall	Sysav
Mängd matavfall i kommuninvånarnas restavfall	Sysav
Mängd farligt avfall i kommuninvånarnas restavfall	Sysav
Kommuninvånarnas upplevelse av förekomsten av nedskräpning	Samtliga nämnder och kommunala bolag
Kommuninvånarnas upplevelse av hur lätt eller svårt det är att lämna sitt farliga avfall till kommunens insamlingssystem	Sysav

Inflödet av material och produkter till kretsloppet har minskat år 2030

Kommunens och kommunala bolags arbete med offentliga upphandlingar, med krav som leder till återbruk och återvinning av material samt att avfall förebyggs

Samtliga nämnder, förvaltningar och kommunala bolag

Kommunens arbete genom sin tillsynsmyndighet med verksamhetsutövare inom kommunen för att dessa ska förebygga avfall

Ystad-Österlenregionens miljöförbund samt Samhälls- och byggnadsförvaltningen

Kommuninvånarnas förståelse om kopplingen mellan konsumtionsbeteende, avfallsmängder och miljöpåverkan

Samtliga nämnder, förvaltningar och kommunala bolag

Kommuninvånarnas uppfattning om sitt förändrade konsumtionsbeteende på grund av miljöskäl

Samtliga nämnder, förvaltningar och kommunala bolag

Insamlad mängd restavfall från kommuninvånarna

Ökrab

Resursanvändningen i kretsloppet har effektiviserats år 2030

Kommunens och kommunala bolags arbete med återbruk, återvinning och förebyggande av bygg- och rivningsavfall

Kommunledningen, samhälls- och byggnadsförvaltningen samt Ökrab

Antal genomförda resurseffektiviserande aktiviteter i kommunens verksamheter och kommunala bolag med syfte att förebygga avfall

Samtliga nämnder, förvaltningar och kommunala bolag

Andel återbrukade möbler och inredning inom kommunen och kommunala bolag

Samtliga nämnder, förvaltningar och kommunala bolag

Andel matsvinn i kommunens storköksverksamheter

Barn- och ungdomsnämnden samt Ökrab

Mängd matsvinn i kommuninvånarnas rest- och matavfall

Ökrab

Mängd grovavfall mottaget på kommunala insamlingsplatser

Ökrab

Andel grovavfall för återbruk och materialåtervinning insamlat på kommunala insamlingsplatser

Sysav

Kommunens arbete med att integrera avfallshanteringen i staden, genom sin stadsplanering

Samhälls- och byggnadsförvaltningen

Kommuninvånarnas upplevelse av hur lätt eller svårt det är det är att återbruka, hyra, dela och låna

Samtliga nämnder, förvaltningar och kommunala bolag

Kommuninvånarnas upplevda frekvens av att de återbrukar, hyr delar och lånar

Ökrab

Tomelilla

MÅL OCH INDIKATORER

ANSVARIG NÄMND ELLER FÖRVALTNING OCH KOMMUNALA BOLAG

Spillet från kretsloppet har minskat år 2030

Kommunens arbete genom sin tillsynsmyndighet med livsmedelsverksamheter inom kommunen för att dessa ska källsortera avfall	Ystad-Österlenregionens miljöförbund
Andel arbetsplatser i kommunens verksamheter och kommunala bolag där det finns tillgång till källsortering	Samtliga nämnder, förvaltningar och kommunala bolag
Mängd skräp på land	Samtliga nämnder, förvaltningar och kommunala bolag
Mängd skräp vid hav och sjöar	Tekniska nämnden
Mängd förpackningar och tidningar i kommuninvånarnas restavfall	Ökrab
Mängd matavfall i kommuninvånarnas restavfall	Ökrab
Mängd farligt avfall i kommuninvånarnas restavfall	Ökrab
Kommuninvånarnas upplevelse av förekomsten av nedskräpning	Samhälls- och byggnadsförvaltningen
Kommuninvånarnas upplevelse av hur lätt eller svårt det är att lämna sitt farliga avfall till kommunens insamlingssystem	Ökrab

Inflödet av material och produkter till kretsloppet har minskat år 2030

Kommunens och kommunala bolags arbete med offentliga upphandlingar, med krav som leder till återbruk och återvinning av material samt att avfall förebyggs

Samtliga nämnder och kommunala bolag

Kommunens arbete genom sin tillsynsmyndighet med verksamhetsutövare inom kommunen för att dessa ska förebygga avfall

Samhällsbyggnadsnämnden

Kommuninvånarnas förståelse om kopplingen mellan konsumtionsbeteende, avfallsmängder och miljöpåverkan

Samtliga nämnder och kommunala bolag

Kommuninvånarnas uppfattning om sitt förändrade konsumtionsbeteende på grund av miljöskäl

Samtliga nämnder och kommunala bolag

Insamlad mängd restavfall från kommuninvånarna

Teknisk servicenämnd

Resursanvändningen i kretsloppet har effektiviserats år 2030

Kommunens och kommunala bolags arbete med återbruk, återvinning och förebyggande av bygg- och rivningsavfall

Samhällsbyggnadsnämnden, teknisk servicenämnd och kommunala bolag

Antal genomförda resurseffektiviserande aktiviteter i kommunens verksamheter och kommunala bolag med syfte att förebygga avfall

Samtliga nämnder och kommunala bolag

Andel återbrukade möbler och inredning inom kommunen och kommunala bolag

Samtliga nämnder och kommunala bolag

Andel matsvinn i kommunens storköksverksamheter

Bildningsnämnden och socialnämnden

Mängd matsvinn i kommuninvånarnas rest- och matavfall

Teknisk servicenämnd

Mängd grovavfall mottaget på kommunala insamlingsplatser

Teknisk servicenämnd

Andel grovavfall för återbruk och materialåtervinning insamlat på kommunala insamlingsplatser

Sysav

Kommunens arbete med att integrera avfallshanteringen i staden, genom sin stadsplanering

Samhällsbyggnadsnämnden, teknisk servicenämnd och kommunala bolag

Kommuninvånarnas upplevelse av hur lätt eller svårt det är det är att återbruka, hyra, dela och låna

Samtliga nämnder och kommunala bolag

Kommuninvånarnas upplevda frekvens av att de återbrukar, hyr delar och lånar

Samtliga nämnder och kommunala bolag

Spillet från kretsloppet har minskat år 2030

Kommunens arbete genom sin tillsynsmyndighet med livsmedelsverksamheter inom kommunen för att dessa ska källsortera avfall	Samhällsbyggnadsnämnden
Andel arbetsplatser i kommunens verksamheter och kommunala bolag där det finns tillgång till källsortering	Samtliga nämnder och kommunala bolag
Mängd skräp på land	Samtliga nämnder och kommunala bolag
Mängd skräp vid hav och sjöar	Samtliga nämnder och kommunala bolag
Mängd förpackningar och tidningar i kommuninvånarnas restavfall	Teknisk servicenämnd
Mängd matavfall i kommuninvånarnas restavfall	Teknisk servicenämnd
Mängd farligt avfall i kommuninvånarnas restavfall	Teknisk servicenämnd
Kommuninvånarnas upplevelse av förekomsten av nedskräpning	Samtliga nämnder och kommunala bolag
Kommuninvånarnas upplevelse av hur lätt eller svårt det är att lämna sitt farliga avfall till kommunens insamlingssystem	Teknisk servicenämnd

Inflödet av material och produkter till kretsloppet har minskat år 2030

Kommunens och kommunala bolags arbete med offentliga upphandlingar, med krav som leder till återbruk och återvinning av material samt att avfall förebyggs

Samtliga nämnder, förvaltningar och kommunala bolag

Kommunens arbete genom sin tillsynsmyndighet med verksamhetsutövare inom kommunen för att dessa ska förebygga avfall

Myndighetsservicenämnden

Kommuninvånarnas förståelse om kopplingen mellan konsumtionsbeteende, avfallsmängder och miljöpåverkan

Samtliga nämnder, förvaltningar och kommunala bolag

Kommuninvånarnas uppfattning om sitt förändrade konsumtionsbeteende på grund av miljöskäl

Samtliga nämnder, förvaltningar och kommunala bolag

Insamlad mängd restavfall från kommuninvånarna

Tekniska nämnden

Resursanvändningen i kretsloppet har effektiviserats år 2030

Kommunens och kommunala bolags arbete med återbruk, återvinning och förebyggande av bygg- och rivningsavfall

Tekniska nämnden och samhällsbyggnadsavdelningen och kommunala bolag

Antal genomförda resurseffektiviserande aktiviteter i kommunens verksamheter och kommunala bolag med syfte att förebygga avfall

Samtliga nämnder, förvaltningar och kommunala bolag

Andel återbrukade möbler och inredning inom kommunen och kommunala bolag

Samtliga nämnder, förvaltningar och kommunala bolag

Andel matsvinn i kommunens storköksverksamheter

Utbildningsnämnden och omsorgsnämnden

Mängd matsvinn i kommuninvånarnas rest- och matavfall

Tekniska nämnden

Mängd grovavfall mottaget på kommunala insamlingsplatser

Tekniska nämnden

Andel grovavfall för återbruk och materialåtervinning insamlat på kommunala insamlingsplatser

Sysav

Kommunens arbete med att integrera avfallshanteringen i staden, genom sin stadsplanering

Tekniska nämnden och samhällsbyggnadsavdelningen

Kommuninvånarnas upplevelse av hur lätt eller svårt det är det är att återbruka, hyra, dela och låna

Samtliga nämnder, förvaltningar och kommunala bolag

Kommuninvånarnas upplevda frekvens av att de återbrukar, hyr delar och lånar

Samtliga nämnder, förvaltningar och kommunala bolag

Vellinge

MÅL OCH INDIKATORER

ANSVARIG NÄMND ELLER FÖRVALTNING OCH KOMMUNALA BOLAG

Spillet från kretsloppet har minskat år 2030

Kommunens arbete genom sin tillsynsmyndighet med livsmedelsverksamheter inom kommunen för att dessa ska källsortera avfall	Myndighetsservicenämnden
Andel arbetsplatser i kommunens verksamheter och kommunala bolag där det finns tillgång till källsortering	Samtliga nämnder, förvaltningar och kommunala bolag
Mängd skräp på land	Samtliga nämnder, förvaltningar och kommunala bolag
Mängd skräp vid hav och sjöar	Tekniska nämnden
Mängd förpackningar och tidningar i kommuninvånarnas restavfall	Tekniska nämnden
Mängd matavfall i kommuninvånarnas restavfall	Tekniska nämnden
Mängd farligt avfall i kommuninvånarnas restavfall	Tekniska nämnden
Kommuninvånarnas upplevelse av förekomsten av nedskräpning	Samtliga nämnder, förvaltningar och kommunala bolag
Kommuninvånarnas upplevelse av hur lätt eller svårt det är att lämna sitt farliga avfall till kommunens insamlingssystem	Tekniska nämnden

Inflödet av material och produkter till kretsloppet har minskat år 2030

Kommunens och kommunala bolags arbete med offentliga upphandlingar, med krav som leder till återbruk och återvinning av material samt att avfall förebyggs

Kommunens arbete genom sin tillsynsmyndighet med verksamhetsutövare inom kommunen för att dessa ska förebygga avfall

Kommuninvånarnas förståelse om kopplingen mellan konsumtionsbeteende, avfallsmängder och miljöpåverkan

Kommuninvånarnas uppfattning om sitt förändrade konsumtionsbeteende på grund av miljöskäl

Insamlad mängd restavfall från kommuninvånarna

Samtliga förvaltningar och kommunala bolag

Ystad-Österlenregionens miljöförbund

Ledning och utveckling, kultur och utbildning samt samhällsbyggnad

Ledning och utveckling, kultur och utbildning samt samhällsbyggnad

Samhällsbyggnad och Ystadbostäder AB

Resursanvändningen i kretsloppet har effektiviserats år 2030

Kommunens och kommunala bolags arbete med återbruk, återvinning och förebyggande av bygg- och rivningsavfall

Antal genomförda resurseffektiviserande aktiviteter i kommunens verksamheter och kommunala bolag med syfte att förebygga avfall

Andel återbrukade möbler och inredning inom kommunen och kommunala bolag

Andel matsvinn i kommunens storköksverksamheter

Mängd matsvinn i kommuninvånarnas rest- och matavfall

Mängd grovavfall mottaget på kommunala insamlingsplatser

Andel grovavfall för återbruk och materialåtervinning insamlat på kommunala insamlingsplatser

Kommunens arbete med att integrera avfallshanteringen i staden, genom sin stadsplanering

Kommuninvånarnas upplevelse av hur lätt eller svårt det är det är att återbruka, hyra, dela och låna

Kommuninvånarnas upplevda frekvens av att de återbrukar, hyr delar och lånar

Samhällsbyggnad, Ystadbostäder AB och Ystads Industrifastigheter AB

Samtliga förvaltningar och kommunala bolag

Samtliga förvaltningar och kommunala bolag

Kultur och utbildning, samhällsbyggnad samt social omsorg

Ledning och utveckling, kultur och utbildning samt samhällsbyggnad

Ledning och utveckling, kultur och utbildning samt samhällsbyggnad

Sysav

Samhällsbyggnad

Ledning och utveckling, kultur och utbildning, samhällsbyggnad, social omsorg samt Ystadbostäder AB

Ledning och utveckling, kultur och utbildning, samhällsbyggnad, social omsorg samt Ystadbostäder AB

Ystad

MÅL OCH INDIKATORER

ANSVARIG NÄMND ELLER FÖRVALTNING OCH KOMMUNALA BOLAG

Spillet från kretsloppet har minskat år 2030

Kommunens arbete genom sin tillsynsmyndighet med livsmedelsverksamheter inom kommunen för att dessa ska källsortera avfall	Ystad-Österlenregionens miljöförbund
Andel arbetsplatser i kommunens verksamheter och kommunala bolag där det finns tillgång till källsortering	Ledning och utveckling samt samhällsbyggnad
Mängd skräp på land	Kultur och utbildning, samhällsbyggnad, social omsorg, Ystad Hamn Logistik AB, Ystadbostäder AB samt Ystad Industrifastigheter AB
Mängd skräp vid hav och sjöar	Kultur och utbildning, samhällsbyggnad, social omsorg samt Ystad Hamn Logistik AB
Mängd förpackningar och tidningar i kommuninvånarnas restavfall	Samhällsbyggnad och Ystadbostäder AB
Mängd matavfall i kommuninvånarnas restavfall	Samhällsbyggnad och Ystadbostäder AB
Mängd farligt avfall i kommuninvånarnas restavfall	Samhällsbyggnad och Ystadbostäder AB
Kommuninvånarnas upplevelse av förekomsten av nedskräpning	Kultur och utbildning, samhällsbyggnad, social omsorg, Ystad Hamn Logistik AB, Ystadbostäder AB samt Ystad Industrifastigheter AB
Kommuninvånarnas upplevelse av hur lätt eller svårt det är att lämna sitt farliga avfall till kommunens insamlingssystem	Samhällsbyggnad

BILAGA 2

Projektorganisation, samråd och remiss

Innehåll

1	Projektorganisation.....	3
2	Samråd.....	3
3	Sammanställning remissvar	4

REMISS

1 Projektorganisation

De elva kommunerna Kävlinge, Lomma, Simrishamn, Sjöbo, Skurup, Staffanstorp, Svedala, Tomelilla, Trelleborg, Vellinge, Ystad som denna bilaga avser benämns härnäst som kommunerna. För framtagande av kommunernas renhållningsordning, bestående av den gemensamma kretsloppsplanen och lokala avfallsföreskrifter, har en gemensam projektorganisation funnits. För att den gemensamma kretsloppsplanen och avfallsföreskrifterna ska fylla sitt syfte, som verktyg i kommunernas och Sysavs arbete inom avfallsområdet, krävs ett aktivt deltagande i arbetet med upprättandet av planen från berörda funktioner inom kommunerna och Sysav. För framtagandet av renhållningsordningen skapades därför en gemensam projektorganisation. Projektledningen utfördes av Sysav genom en projektledare, med stöd av en projektadministratör från en konsultbyrå. Projektet hade även fyra delprojekt för områdena kommunikation, målprocessen, föreskrifter respektive bilagor. Respektive delprojekt hade en delprojektledare med en tillhörande arbetsgrupp. I respektive arbetsgrupp deltog representanter från några av de elva kommunerna, Sysav och konsultbyrån. Från de elva kommunerna deltog bland annat avfallsansvariga, miljöstrateger, kommunikatörer eller miljöinspektörer i arbetsgrupperna. Respektive arbetsgrupp hade kontinuerliga arbetsgruppsmöten med uppdrag att arbeta fram förslag inom respektive område för att redovisa till styrgruppen för beslutstagande. I styrgruppen deltog en representant från respektive kommun i form av avfallsansvarig från kommunen, med beslutsmandat från sin kommun. Respektive person i styrgruppen hade i sin tur en referensgrupp i kommunen, i form av en så kallad fokusgrupp. I fokusgruppen diskuterades och förankrades framtagna förslag med andra tjänstepersoner från olika förvaltningar och bolag i kommunen, för att fånga upp olika perspektiv och involvera andra funktioner inom kommunen i arbetet. Synpunkter fördes vidare till styrgruppen via kommunens representant i styrgruppen. Utöver kommunernas fokusgrupper fungerade även Sysavs koncernledningsgrupp som en referensgrupp.

2 Samråd

Det är viktigt att den gemensamma kretsloppsplanens mål och indikatorer formuleras i samråd med berörda aktörer samt att önskemål och erfarenheter utifrån olika perspektiv fångas upp. En aktiv förankringsprocess ger goda förutsättningar för acceptans av mål och kommande handlingsplaner samt att en medvetenhet kring avfallsfrågornas komplexitet skapas. I början av arbetet med den gemensamma kretsloppsplanen skickades en enkät ut till tjänstepersoner, politiker, näringslivsrepresentanter och intresseorganisationer i kommunerna, för att ta reda på vilka områden som planen ska prioritera. Under arbetet med framtagandet av den

gemensamma kretsloppsplanen förankrades mål och indikatorer fortlöpande med respektive kommuns fokusgrupp. Fokusgruppen bestod av representanter från hela organisationen, till exempel från miljö, gata/park, upphandling, kommunikation, miljötillsyn, fastighet, bygglov, kost, utbildning, vård och omsorg, hamnverksamhet med mera.

När mål och tillhörande indikatorer beslutats av styrgruppen hölls samråd med politiker, tjänstepersoner, kommuninvånare, intresseorganisationer, samt barn och unga. Samråden genomfördes för att förankra mål och indikatorer samt för att samla in synpunkter från olika delar av kommunen och samhället. Samråden genomfördes regionalt bland annat i form av nio tematiska workshops med fokus på: politik och styrmedel, nedskräpning, matsvinn, miljötillsyn och föreskrifter, kommunikation, samhälls- och miljöstrategiskt arbete, upphandling, samt skola, vård, omsorg och fastighet. Samråd genomfördes även med olika kommunala råd, i form av äldreåd och tillgänglighetsråd. Synpunkter från medborgare samlades in genom frågor på sociala medier, till exempel vad som krävs för att minska avfallsmängderna. Barn och unga har varit en viktig målgrupp under framtagande av kretsloppsplanen eftersom planen ska gälla i tio år, fram till år 2030 då dagens barn och unga är vuxna. Via studiebesök på Sysav från skolor i kommunerna, samlades barn och ungas åsikter in genom frågor om hur de tycker att vi tillsammans måste arbeta för att minska avfallsmängderna, minska nedskräpningen och öka källsorteringen. Samma frågor ställdes på kunskapscentrumet Kretseum i Malmö, som barn och unga från hela Sysavregionen kan besöka. I samband med framtagandet av barnkonsekvensanalys genomfördes även workshops med skolklasser i Trelleborg och Skurup.

En annan del av samrådet är när renhållningsordningen ställs ut för att samla in synpunkter från allmänheten, samt skickas på remiss till kommunens förvaltningar och nämnder. Efter utställning och remiss sammanställs inkomna synpunkter och eventuella ändringar görs.

3 Sammanställning remissvar

Här kommer infogas sammanfattning av remissvaren på renhållningsordningen. De detaljerade svaren kommer finnas utanför planen.

BILAGA 3

Nulägesbeskrivning

Innehåll

1	Inledning.....	3
2	Beskrivning av kommunerna	3
2.1	Geografiskt läge och infrastruktur.....	3
2.2	Befolkning och bebyggelse.....	4
2.3	Näringslivsstruktur.....	5
2.4	Ansvar för avfallsfrågor.....	5
2.5	Orientering om avfallshantering i kommunerna.....	7
3	Hushållsavfall som omfattas av kommunalt ansvar	9
3.1	Avfallsslag och mängder	9
3.1.1	Referensvärden för indikatorvärden	15
3.2	Insamling och behandling	15
3.2.1	Mat- och restavfall.....	15
3.2.2	Grovavfall och trädgårdsavfall	17
3.2.3	Latrinavfall.....	17
3.2.4	Slam från enskilda avloppsanläggningar.....	17
3.2.5	Fett och matolja.....	18
3.2.6	Fettavskiljarslam	18
3.2.7	Textilavfall.....	18
3.2.8	Farligt avfall	18
3.3	Kundnöjdhet.....	19
4	Avfall från kommunal verksamhet.....	19
4.1	Förebyggande och återbruk av avfall.....	19
4.2	Avfallshantering.....	20
4.2.1	Skolor, förskolor och storkök	20
4.2.2	Äldreomsorg och hälso- och sjukvård	20
4.2.3	Fastighet och lokalvård.....	21
4.2.4	Vatten- och avloppsreningsverk.....	21
4.2.5	Energiproduktion	21
4.2.6	Gata, park och hamnar	22
4.2.7	Administration	23
5	Avfall som omfattas av producentansvar	24
5.1	Avfallsslag och mängder	24
5.2	Returpapper och förpackningar	25
5.3	Däck	26
5.4	Batterier	26
5.5	Bilar	26
5.6	Avfall från elektriska och elektroniska produkter	27
5.7	Läkemedel.....	27
6	Övrigt avfall	28
6.1	Avfallsslag och mängder	28
6.2	Hantering av avfall från företag och andra verksamheter.....	29
7	Anläggningar för återvinning och bortskaffande av avfall.....	30
7.1	Avfallsanläggningar i kommunerna	30
7.1.1	Återvinningscentraler.....	30
7.1.2	Hedeskoga avfallsanläggning, Ystad	32
7.1.3	Trelleborgs avfallsanläggning, Trelleborg	32
7.1.4	Måsalycke avfallsanläggning, Sankt Olof	33
7.2	Övriga avfallsanläggningar i regionen	33
7.2.1	Spillepens avfallsanläggning	33
7.2.2	Övriga avfallsanläggningar	34
7.3	Anläggningar utanför kommunerna	36

1 Inledning

I denna bilaga till den gemensamma kretsloppsplanen för kommunerna Kävlinge, Lomma, Simrishamn, Sjöbo, Skurup, Staffanstorp, Svedala, Tomelilla, Trelleborg, Vellinge och Ystad beskrivs förhållanden som påverkar avfallens mängd och sammansättning, såsom antal invånare, antal hushåll fördelat på olika boendeformer och näringslivets struktur. Därefter beskrivs nuvarande avfallsmängder samt hantering av dessa i form av insamlingssystem och avfallsbehandling. Beskrivningen är uppdelad på:

- Avfall som omfattas av kommunalt ansvar:
  - Hushållens mat-, rest-, grovavfall, latrin, fosforfilter, slam och farligt avfall
  - Därmed jämförligt avfall från verksamheter
- Avfall som omfattas av producentansvar: förpackningar, returpapper, däck, bilar, elektriska och elektroniska produkter, batterier samt läkemedel
- Övrigt avfall i form av industriavfall, bygg- och rivningsavfall med mera

Det kommunala ansvaret innefattar insamling och behandling av hushållsavfall, och för detta avfall anges mängder samt hur det samlas in och behandlas. För avfall som inte omfattas av kommunalt ansvar anges översiktliga uppgifter.

Redovisade uppgifter avser år 2018, om inget annat anges.

2 Beskrivning av kommunerna

2.1 Geografiskt läge och infrastruktur

Den gemensamma kretsloppsplanen berör elva kommuner belägna i södra Skåne. Tillsammans har de en landyta på 2 840 km².

Området som kommunerna utgör är tätbefolkat och har goda kommunikationer. Avstånden mellan kommunerna är relativt korta och ofta bor en invånare i en av kommunerna och arbetar i en annan.

I de södra och västra kommunerna i området domineras landskapet av storskaliga slätter vars odlingsjord värderas till de bästa i världen. Här består omkring 65 procent av arealen av intensivt odlad jordbruksmark. Övriga delar av regionen består främst av landsbygd som karaktäriseras av lövskog med en magrare sandjord, och där jordbruket är mer småskaligt.

Av de elva kommunerna har sex stycken havskust. Trelleborg och Ystad har en större hamnindustri medan övriga främst har småskalig sjöfart.

2.2 Befolkning och bebyggelse

Kommunerna har tillsammans cirka 282 000 invånare. Av dessa bor ungefär hälften i kommunernas centralorter, medan övriga bor i mindre tätorter eller på landsbygden. Baserat på kommunernas prognoser väntas befolkningen i området öka till cirka 295 000 invånare under perioden 2018-12-31 till 2021-12-31, vilket motsvarar en genomsnittlig ökningstakt på cirka 1,4 procent per år. Befolkningen förväntas öka i samtliga kommuner i regionen. De kommuner där en större befolkningsökning än genomsnittet väntas är Kävlinge, Svedala, Trelleborg och Vellinge.

Tabell 1 Antal invånare i kommunerna år 2018 samt antal hushåll fördelat på olika boendeformer. Källa: SCB.

	INVÅNARE	HUSHÅLL I VILLA	HUSHÅLL I FLERBOSTADSHUS	FRITIDSHUS
Kävlinge	31 491	9 036	3 549	319
Lomma	24 763	6 250	3 409	115
Simrishamn	19 376	6 927	3 083	4 438
Sjöbo	19 153	7 074	1 657	1 187
Skurup	15 759	5 286	1 568	527
Staffanstorp	24 724	6 658	2 826	111
Svedala	21 576	5 894	2 268	128
Tomelilla	13 557	4 624	1 609	1 283
Trelleborg	44 902	11 181	9 167	1 698
Vellinge	36 499	11 514	2 821	1 877
Ystad	30 226	7 622	7 156	1 856
SUMMA	282 026	82 066	39 113	13 539

Av det totala antalet permanentbostäder utgör villorna nästan 70 procent. Flera av kommunerna har även en stor andel fritidshus, särskilt Simrishamn men även Tomelilla, Ystad, Sjöbo, Vellinge och Trelleborg. Nyproduktionen är stor i framförallt Ystad men nyproduktion sker även i flera av de övriga kommunerna.

Baserat på uppgifter om antal gästnätter bedöms säsongsvariationerna i relation till permanentboende befolkning vara störst i Simrishamn och Ystad, främst beroende på turism och fritidsboende.

2.3 Näringslivsstruktur

Kommunerna har ett varierat näringsliv där en- och fåmansföretag dominerar. Verksamhetsgrenarna som dominerar är offentlig verksamhet såsom utbildning och vård samt tillverkningsindustri och jordbruk.

Antalet arbetsställen i kommunerna är sammanlagt omkring 35 000¹. De största arbetsgivarna i regionen är Region Skåne, Trelleborgs kommun och Ystads kommun. Lokalt är kommunerna stora arbetsgivare.

Utöver kommunerna är de största arbetsgivarna i kommunerna i regionen:

Attendo AB	Prestando AB
Ekens assistans AB	Samhall AB
Flint Group Sweden AB	Sandvik AB
Kiviks Musteri AB	Region Skåne
KTB Stormarknad AB	Swedavia Airports AB
Lantbruksuniversitetet Alnarp	Södervidingebagaren AB
Metso Minerals AB	TT-Line
Plastal AB	Trelleborg AB
Polykemi AB	Ugglarps slakteri AB

2.4 Ansvar för avfallsfrågor

Kommunerna har ett stort ansvar för hantering av avfall och är både beslutsfattare, utförare och tillstånds-/tillsynsmyndighet i avfallshanteringen, men det är flera aktörer som har ansvar för olika delar av avfallshanteringen.

Avfallslämnaren har ett grundläggande ansvar enligt Miljöbalkens 15 kap 5 § att se till att avfallet hanteras på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt. Det innebär även ett ansvar för att avfallet sorteras och lämnas till de insamlingssystem som tillhandahålls. Ansvaret innefattar också att till exempel som verksamhetsutövare försäkra sig om att den som transporterar bort avfallet har erforderliga tillstånd för det.

---

¹ Källa: SCB, Företagsregistret 2018

Kommunerna har en grundläggande roll i avfallshanteringsystemet och ska se till att hushållsavfallet tas om hand. Detta har sin grund i Miljöbalken, där det framgår av 15 kap 8 § att kommunen har en renhållningskyldighet. I samma kapitel 2 § definieras hushållsavfall som "avfall som kommer från hushåll samt därmed jämförligt avfall från annan verksamhet". Hushållsavfall innefattar alltså inte bara avfall som uppkommer i alla hem utan även liknande avfall som uppkommer på alla andra ställen där människor uppehåller sig, som på arbetsplatser, skolor och vårdinrättningar. Exempel på hushållsavfall är mat- och restavfall, uttjänta möbler samt slam från enskilda avloppsanläggningar.

Kommunerna ansvarar för att samla in, borttransportera och återvinna eller bortskafter hushållsavfallet, inklusive grovavfall och farligt avfall, från hushåll. I Trelleborg och Ystad samlas hushållsavfallet in i egen regi, det vill säga med egna fordon och personal. Övriga kommuner i regionen anlitar entreprenör.

Kommunerna har även ansvar för det verksamhetsavfall som uppstår i kommunala verksamheter, exempelvis gatudrift, reningsverk, energianläggningar, fastighetsförvaltning och parkförvaltning.

Det är också kommunerna som ansvarar för nedskräpningsfrågor, till exempel att se till att det finns papperskorgar och andra typer av behållare för avfall på allmänna platser, samt gatuhållning. Undantag i ansvar gäller för platser längs vägar, dessa faller under Trafikverkets ansvar.

Kommunerna ska upprätta en avfallsplan som omfattar allt slags avfall inom kommunen. Det gäller avfall kommunen ansvarar för inom det kommunala renhållningsansvaret och i rollen som verksamhetsutövare, liksom det avfall som råder under ansvar av andra aktörer.

Producenter av vissa produkter ansvarar för att samla in, bortforsla, materialåtervinna och/eller energiutnyttja det avfall som uppstår då produkten kasseras. Syftet med producentansvaret är att stimulera till framtagande av produkter som är mer resurssnåla, lättare att återvinna och som inte innehåller farliga ämnen. Producentansvar finns för: förpackningar (papper, plast, metall, glas), returpapper, batterier, glödlampor, el-produkter, bilar och däck. Producentansvaret förutsätter att förbrukare och konsumenter sorterar ut förpackningar, returpapper med mera och lämnar dessa avfallslag till de insamlingssystem som erbjuds. Den som driver ett insamlingssystem ska inneha tillstånd för detta. En kommun kan också bedriva insamling av förpackningar och returpapper inom kommunen utan särskilt tillstånd, förutsatt att det insamlade materialet lämnas till ett insamlingssystem som har tillstånd.

Entreprenörer är de som hämtar hushållsavfall i de fall kommunen inte gör det med egna fordon och egen personal.

Förpackningar och returpapper som samlas in fastighetsnära från lägenheter hämtas i de flesta kommuner av entreprenör som anlitas av fastighetsägarna själva. Det är bara entreprenörer som har transporttillstånd för avfall som får lov att utföra insamlingen.

Verksamhetsutövare som ger upphov till avfall som inte är hushållsavfall väljer själva sin entreprenör för detta avfall. Avfall från verksamheter som omfattas av producentansvar hämtas av entreprenör och lämnas till producenternas insamlingssystem.

Avfallsbehandlare kan vara både offentliga och privata aktörer. Sysav, som behandlar avfallet som uppkommer i kommunerna är ett kommunalt bolag och ägs av totalt 14 kommuner i Sydsåne. Genom ett konsortialavtal regleras att det hushållsavfall som samlas in i kommunerna behandlas genom Sysavs försorg.

2.5 Orientering om avfallshantering i kommunerna

All avfallsbehandling ska ske i enlighet med avfallshierarkins prioritering, se figur 1. Det bästa är när avfall aldrig uppstår – då har avfall förebyggts. För det avfall som uppstått gäller att det i första hand ska återanvändas, i andra hand materialåtervinnas och i tredje hand återvinnas genom exempelvis utvinnande av energi. Endast det avfall som inte kan tas tillvara på något annat sätt ska deponeras.

Figur 1 Avfallshierarkin, eller avfallstrappan, som visar prioritetsordningen för hur avfall ska hanteras och behandlas för att ge minsta möjliga miljöpåverkan. Bild från sysav.se.

Prioritetsordningen gäller under förutsättning att det är miljömässigt och ekonomiskt rimligt. Farligt avfall behöver till exempel behandlas utifrån sina egenskaper.

I **Figur 2** presenteras en schematisk bild över avfallshanteringen i kommunerna. Avfall är resurser som måste återföras till samhället i form av material och energi. Varje avfallsslag behandlas efter sina specifika egenskaper för att kunna bli så bra produkter som möjligt, och farliga ämnen tas ur kretsloppet.

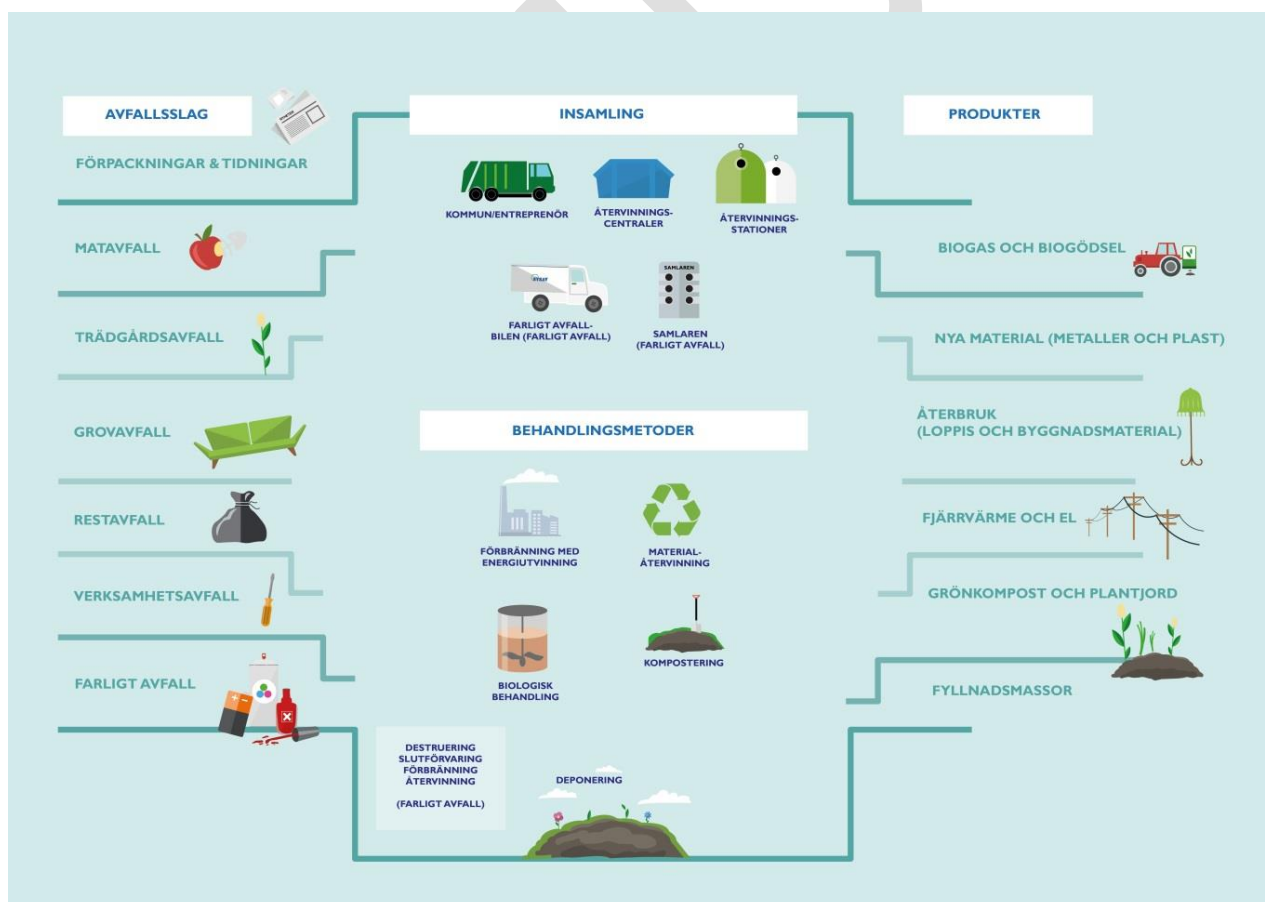
3 Hushållsavfall som omfattas av kommunalt ansvar

3.1 Avfallsslag och mängder

I detta kapitel redovisas uppkomna avfallsmängder i kommunerna under år 2018. Hushållsavfall som omfattas av kommunalt ansvar innefattar sex olika avfallskategorier; mat- och restavfall, grovavfall, trädgårdsavfall, latrinavfall, slam och farligt avfall. Avfallsmängderna som samlades in år 2018 inom de sex avfallskategorierna presenteras i

Tabell 3, där det även framgår hur avfallet behandlas.

Figur 2 Avfallshanteringen i kommunerna.

Tabell 2 Insamlade och behandlade mängder avfall som omfattas av kommunalt ansvar för avfallshantering år 2018, ton per år.

	MATERIAL- ÅTER- VINNING	BIOLOGISK BEHANDLING	ENERGI- ÅTER- VINNING	DEPO- NERING	TOTALT
Mat- och restavfall¹		13 960	48 630		62 590
Grovavfall²	9 010		39 790	1 200	50 000
Trädgårdsavfall³		25 550	4 000		29 550
Latrinavfall⁴					0
Slam totalt⁵, varav:		31 600			31 600
- slam från enskilda anläggningar		29 730			29 730
- fettavskiljarslam		1 870			1 870
Farligt avfall totalt, varav:			740	100	840
- tryckimpr. trä ⁶					-
- asbest ⁷				100	100
- övrigt farligt avfall ⁸			740		740
SUMMA, CA	9 010	71 110	93 160	1 300	174 580

¹ Avser matavfall och restavfall enligt Avfall Webs positioner Å5 och Å1.

² Avser grovavfall enligt Avfall Webs positioner Å31, Å3 och D2.

³ Avser trädgårdsavfall enligt Avfall Webs positioner Å6, Å6a och Å2.

⁴ Avser latrin enligt Avfall Webs position S8. Latrinhämtningen är avvecklad i kommunerna.

⁵ Avser slam och fett enligt Avfall Webs positioner S7 och S9.

⁶ Avser farligt avfall enligt Avfall Webs position F4. Sysav energiåtervinner tryckimpregnerat trä och har ingen separat insamling.

⁷ Avser farligt avfall enligt Avfall Webs position F9.

⁸ Avser farligt avfall enligt Avfall Webs positioner F2, F3, F10, F23 och F24.

Sysav och dotterbolaget Sysav Industri tog under år 2018 emot 814 000 ton avfall för behandling från Sysavregionen som helhet, varav 383 220 ton kommer från hushåll, vilket är en minskning jämfört med tidigare år. Av dessa lämnas 169 300 ton på återvinningscentraler, vilket även detta innebär en minskning jämfört med tidigare år. Totalt samlades det in nästan 175 000 ton avfall år 2018 från de elva kommuner som omfattas av denna plan. På samtliga återvinningscentraler i kommunerna finns även möjlighet att lämna till återbruk genom samarbete med etablerade välgörenhetsorganisationer. Kommunerna har i dagsläget samarbete med bland annat Myrorna, Emmaus Björkå och Human Bridge. Mottaget avfall materialåtervinns, behandlas biologiskt eller förbränns med energiåtervinning. I fall där avfallet inte ska tillbaka i kretsloppet läggs det på en deponi.

Tabell 3 Insamlade och behandlade mängder mat- och restavfall¹ i kommunerna år 2018, ton per år.

	MATAVFALL TILL BIOLOGISK BEHANDLING	RESTAVFALL TILL ENERGI- ÅTERVINNING	TOTALT	MATAVFALL, KG/INVÅNARE	RESTAVFALL, KG/INVÅNARE
Kävlinge	1 714	5 014	6 728	54,4	159,2
Lomma	1 457	2 942	4 399	58,8	118,8
Simrishamn	1 451	3 791	5 242	74,9	195,7
Sjöbo	1 033	2 572	3 605	53,9	134,3
Skurup	606	2 287	2 893	38,5	145,1
Staffanstorp	-	5 334	5 334	-	215,7
Svedala	1 123	2 994	4 117	52,0	138,8
Tomelilla	933	2 623	3 556	68,8	193,5
Trelleborg	2 614	7 131	9 745	58,2	158,8
Vellinge	1 799	7 127	8 926	49,3	195,3
Ystad	1 234	6 818	8 052	40,8	225,6
SUMMA, CA	13 964	48 633	62 597	54,3	172,4

¹ Avser matavfall och restavfall enligt Avfall Webs positioner Å5 och Å1.

Större delen av det avfall som omfattas av kommunalt ansvar utgörs av mat- och restavfall. Mat- och restavfall är det hushållsavfall som uppkommer mest frekvent och ryms oftast i en soppåse, till exempel köksavfall eller soppåsen från badrummet. En del av mat- och restavfallet utgörs av matavfall som uppstår i samband med beredning av mat, exempelvis potatisskal, samt mat som blivit dålig eller som ändå slängs. I

Tabell 3 presenteras insamlade mängder mat- och restavfall för respektive kommun.

Under senare år har plockanalyser genomförts i kommunerna. Några iakttagelser från dessa är:

- Mängden förpackningar av olika slag i restavfallsfraktionen hos villor är 45–60 procent lägre hos de kommuner som har fyrfackskärl än hos övriga kommuner. Andelen förpackningar i restavfallsfraktionen hos villor ligger på 30 procent i de kommuner som har fyrfackskärl och 45 procent hos övriga kommuner. Andelen förpackningar i restavfallsfraktionen hos lägenheter ligger på 45 procent.
- Andelen och mängden batterier, elavfall och övrigt farligt avfall är generellt svårtolkad beroende på de små mängderna som lätt påverkas av enstaka föremål. Det är dock tydligt att mängden batterier och elavfall i restavfallsfraktionen hos villor i kommuner som har fyrfackskärl är mindre än hälften av mängden hos övriga kommuner. I genomsnitt innehåller restavfallsfraktionen 0,2–0,5 procent farligt avfall, beroende på typ av bebyggelse och insamlingssystem.
- Renheten på matavfallsfraktionen hos villor och lägenheter ligger på 96–99 procent enligt de senaste plockanalyserna.

En annan stor del av det avfall som omfattas av kommunalt ansvar utgörs av grovavfall och trädgårdsavfall. Grovavfall är avfall som är stort eller tungt eller har andra egenskaper som gör att det inte ska lämnas i kärlet på fastigheten. Exempel på grovavfall är uttjänta möbler och cyklar. Trädgårdsavfall är avfall som uppkommer i samband med trädgårdsskötsel, exempelvis löv, gräsklipp och avklippta grenar. Grovavfall och trädgårdsavfall samlas i huvudsak in på återvinningscentralerna, men trädgårdsavfall kan även samlas in fasthetsnära i kärlet.

I

Tabell 4 och

Tabell 5 presenteras insamlade mängder grovavfall och trädgårdsavfall för respektive kommun.

Tabell 4 Insamlade och behandlade mängder grovavfall¹ i kommunerna år 2018, ton per år.

	GROVAVFALL TILL MATERIAL- ÅTERVINNING	GROVAVFALL TILL ENERGI- ÅTERVINNING	GROVAVFALL TILL DEPONERING	TOTALT	GROVAVFALL, KG/INVÅNARE
Kävlinge	1054	4 449	188	5 691	181
Lomma	464	2 355	122	2 941	119
Simrishamn	833	3 692	0	4 525	234
Sjöbo	744	2 967	8	3 719	194
Skurup	643	2 953	84	3 680	234
Staffanstorps	860	4 251	266	5 377	217
Svedala	610	2 803	78	3 491	162
Tomelilla	512	3 148	12	3 672	271
Trelleborg	1465	4 677	142	6 284	140
Vellinge	949	4 291	285	5 525	151
Ystad	878	4 208	12	5 098	169
SUMMA, CA	9 012	39 794	1 197	50 003	177

¹ Avser grovavfall enligt Avfall Webs positioner Å31, Å3 och D2.

Tabell 5 Insamlade och behandlade mängder trädgårdsavfall¹ i kommunerna år 2018, ton per år.

	TRÄDGÅRDS- AVFALL TILL BIOLOGISK BEHANDLING	TRÄDGÅRDS- AVFALL TILL ENERGI- ÅTERVINNING	TOTALT	TRÄDGÅRDS- AVFALL, KG/INVÅNARE
Kävlinge	2 891	469	3 360	107
Lomma	1 806	291	2 097	85
Simrishamn	3 023	368	3 391	175
Sjöbo	1 590	266	1 856	97
Skurup	1 733	269	2 002	127
Staffanstorp	2 395	388	2 783	113
Svedala	1 376	229	1 605	74
Tomelilla	945	192	1 137	84
Trelleborg	2 994	495	3 489	78
Vellinge	4 364	674	5 038	138
Ystad	2 433	356	2 789	92
SUMMA, CA	25 550	3 997	29 547	105

¹ Avser trädgårdsavfall enligt Avfall Webs positioner Å6, Å6a och Å2.

Under år 2018 samlades in och behandlades totalt cirka 175 000 ton avfall som omfattas av kommunalt ansvar för avfallshantering. Av denna mängd uppgick mat- och restavfall till nästan 63 000 ton. Utslaget på antal invånare blir det totalt 620 kg avfall inom kommunalt ansvar per invånare varav mat- och restavfall utgör 223 kg per invånare. Den totala mängden inom kommunalt ansvar per invånare ligger därmed över riksgenomsnitt enligt Avfall Sverige, medan mängden mat- och restavfall ligger i nivå med riksgenomsnittet.

I den gemensamma kretsloppslanen finns indikatorer för bland annat mängden restavfall och grovavfall samt mängderna tidningar, förpackningar och matavfall i restavfallet. I tabell 6 presenteras referensvärden för dessa. För resterande indikatorvärden finns inga referensvärden, utan startvärden kommer att tas fram under år 2021.

3.1.1 Referensvärden för indikatorvärden

Tabell 6

KOMMUN	INSAMLAD MÄNGD RESTAVFALL FRÅN KOMMUNINVÅNARNA (KG/PERSON)	MÄNGD FÖRPACKNINGAR OCH TIDNINGAR I RESTAVFALLET (KG/PERSON OCH ÅR)	MÄNGD MATAVFALL I KOMMUNINVÅNARNAS RESTAVFALL KG/PERSON OCH ÅR
Kävlinge	159	52	39
Lomma	119	20	15
Simrishamn	196	38	17
Sjöbo	134	26	32
Skurup	145	38	26
Staffanstorps	216	47	54
Svedala	139	29	21
Tomelilla	194	58	25
Trelleborg	159	25	18
Vellinge	195	51	28
Ystad	226	67	48

Referensvärden för samtliga kommuner:

- Mängd grovavfall mottaget på kommunala insamlingsplatser:
40 684 ton/kommun
- Andel grovavfall vid respektive behandling:
19 procent deponi, 24 procent materialåtervinning och 74 procent energiåtervinning (år 2017)

3.2 Insamling och behandling

3.2.1 Mat- och restavfall

Mat- och restavfall från hushållen samlas vanligen in genom någon typ av kärssystem. Det finns separata kär, delade kär och fyrfackskär. Fyra av kommunerna har infört insamlingssystem med fyrfackskär från villor, vilket innebär att cirka 37 procent av villahushållen har tillgång till systemet. Under 2020 införs fyrfacksystemet i ytterligare en kommun. Från flerfamiljshus samlas avfallet vanligen in i kär, men i områden med tät bebyggelse som därmed blir trånga och svårframkomliga kan avfallet i vissa kommuner även samlas in genom underjordsbehållare eller container.

Alla kommuner har infört matavfallsinsamling utom Staffanstorp som kommer ha infört det till år 2021. I alla kommuner som i dagsläget har infört matavfallsinsamling är det obligatoriskt för fastighetsägarna att ansluta sina fastigheter till matavfallsinsamling, utom Ystad som har frivillig anslutning. Insamlingen av matavfall sker i särskilda papperspåsar.

Hemkompostering förekommer i mycket liten omfattning i kommunerna. Antalet hushåll som har anmält hemkompostering varierar mellan något/några tiotal till något 100-tal per kommun.

Kommunerna samlade år 2018 in omkring hälften av allt matavfall. Insamlat matavfall i kommunerna förbehandlas till en slurry på Sysavs förbehandlingsanläggning, som ligger på Spillepeng i Malmö. Därefter transporteras det till en av tre biogasanläggningar (Karpalund, Söderåsen och Laholm) för rötning och produktion av biogas. Biogasen används som fordonsbränsle och rötresten blir biogödsel, som kan ersätta konstgödsel vid odling. Biogödslet används på produktiv mark, vilket innebär att det nationella etappmålet om återvinning av matavfall uppnås på regional nivå. Några kommuner har sedan flera år uppnått det nationella målet medan andra är på god väg.

Det brännbara avfallet som samlas in i kommunerna skickas till Sysavs kraftvärmeverk i Malmö där avfallet förbränns och blir el och fjärrvärme.

3.2.2 Grovavfall och trädgårdsavfall

Hushållens grovavfall och trädgårdsavfall lämnas på en återvinningscentral som är en bemannade insamlingsplats. I kommunerna finns totalt 13 stycken återvinningscentraler varav elva stycken drivs av Sysav och två stycken drivs av Trelleborgs kommun, se kapitel 7.1.1.

Grovavfall kan även hämtas fastighetsnära, i de flesta kommunerna (med något undantag) mot avgift. I exempelvis Vellinge ingår grovavfallshämtning i abonnemanget. Det finns också möjlighet att få trädgårdsavfall, uppsamlat i ett kärl, hämtat fasthetsnära.

Avfallet som lämnas på återvinningscentralerna behandlas och återvinns på olika sätt. Brännbart avfall skickas till exempel till Sysavs kraftvärmeverk i Malmö för förbränning där avfallet blir el och fjärrvärme. Det trädgårdsavfall som lämnas på återvinningscentralerna behandlas främst genom kompostering. Metall och gips materialåtervinns till återvunna produkter och trä blir återvunnet träflis. Ej återvinningsbart avfall omhändertas genom deponering på någon av Sysavs aktiva deponier på Hedeskoga avfallsanläggning, Ystad och Spillepeng avfallsanläggning, Malmö.

3.2.3 Latrinavfall

Latrinhämtning är avvecklat i samtliga kommuner. Istället har fastigheterna installerat enskilda avloppsanläggningar eller anslutits till kommunalt avlopp. Det finns även möjlighet att ansöka om att kompostera latrin på egen fastighet.

3.2.4 Slam från enskilda avloppsanläggningar

Slam från slamavskiljare och slutna tankar i enskilda avloppsanläggningar hämtas av kommunernas entreprenörer eller i några kommuner (till exempel Ystad) i egen regi. I kommunerna förekommer såväl fast tömningsschema som tömning efter beställning. Slammet behandlas vanligtvis genom avvattning och rötning i kommunernas avloppsreningsverk² tillsammans med slam som uppkommit i samband med rening av avloppsvatten. Om restprodukten har bra kvalitet sprids den på åkermark. I annat fall används den vid deponitäckning eller produktion av anläggningsjord eller går till förbränning. Det förekommer också att slam rötas för att utvinna gas som används för att värma upp avloppsanläggningen. I några fall är slammet av så dålig kvalitet att det går direkt till förbränning.

---

² Det förekommer att slam från enskilda avlopp behandlas i annan kommuns reningsverk. Exempelvis har Trelleborgs avloppsreningsverk begränsad möjlighet att ta emot slam från enskilda avlopp, varför detta till stor del transporteras och behandlas på reningsverk i Malmö.

3.2.5 Fett och matolja

Fett och matolja lämnas på återvinningscentralerna för återvinning genom Svensk Fettåtervinning.

3.2.6 Fettavskiljarslam

Om stora mängder fett kommer ut i det kommunala vattennätet kan det orsaka problem, exempelvis stopp i ledningarna. För att undvika det ska fettavskiljare vara installerad på verksamhet som genererar större mängder fett, såsom restauranger, gatukök, med mera. Fettavskiljarna töms enligt schema fastställt av kommunerna och utförs av kommunernas entreprenörer.

Fettavskiljarslam från samtliga kommuner i regionen, utom Sjöbo, går i de flesta fall till Sysav för rötning med biogasproduktion. Biogas och biogödsel från rötning används som drivmedel för fordon och näring på åkermark.

Fettavskiljarslam från Sjöbo behandlas i kommunens reningsverk. Om restprodukten har bra kvalitet sprids den på åkermark. I annat fall används den vid deponitäckning eller produktion av anläggningsjord eller går till förbränning.

3.2.7 Textilavfall

Rena kläder för återbruk kan lämnas på återvinningscentralerna. Det är också vanligt att kläder för återbruk lämnas på återvinningsstationerna i särskilda containrar som olika organisationer har placerat ut. Fastighetsnära insamling av textil förekommer i flerbostadshus som ägs av det kommunala bostadsbolaget i till exempel Ystad.

3.2.8 Farligt avfall

Farligt avfall från hushåll kan lämnas på en återvinningscentral. Vissa typer av farligt avfall kan även lämnas fastighetsnära genom Farligt Avfall-bilen som stannar på bestämda platser i de flesta av kommunerna. Farligt Avfall-bilen kan även bokas för särskild mottagning av farligt avfall från flerbostadshus och verksamheter.

Tryckimpregnerat trä transporteras till Sysav i Malmö där det förbränns på Spillepengs avfallsanläggning. Farligt avfall i form av asbest deponeras på Spillepengs avfallsanläggning eller på Hedeskoga avfallsanläggning i Ystad, medan övrigt insamlat farligt avfall skickas till extern särskild behandlingsanläggning för materialåtervinning, energiåtervinning eller deponering.

3.3 Kundnöjdhet

Kundnöjdheten bland hushåll i såväl villor som lägenheter ligger generellt på en hög nivå. I de flesta kommunerna, som har genomfört kundundersökningar på senare år, är 80 procent eller fler av hushållen nöjda med avfallshanteringen i kommunen. Högst kundnöjdhet har Simrishamn, Tomelilla och Ystad. Hushållen är generellt mycket nöjda med återvinningscentralerna som helhet, men mindre nöjda över tillgängligheten samt möjligheterna att lämna farligt avfall. Hushållen är också generellt nöjda med Förpacknings- och Tidningsinsamlingens återvinningsstationer.

4 Avfall från kommunal verksamhet

Avfall från kommunal verksamhet utgörs av avfall som omfattas av kommunalt ansvar för avfallshantering och som uppstår i till exempel förskolor, skolor, äldreomsorg och kommunkontor samt kommunalt verksamhetsavfall från bland annat avloppsreningsverk, fastighetsskötsel och gatudrift.

I det följande avsnittet beskrivs översiktligt vilka insatser som görs för att förebygga eller återbruka avfall från kommunala verksamheter, samt vilka avfallstyper som uppstår i olika kommunala verksamheter och hur avfallet sorteras och behandlas.

4.1 Förebyggande och återbruk av avfall

Insatser för att förebygga avfall och arbete med att förebygga matsvinn i den kommunala verksamheten görs i samtliga kommuner. I några kommuner ställs även krav i upphandlingar på att minimera exempelvis emballage. I Trelleborgs kommun beställs merparten av datorerna emballagefritt och levereras istället i ett säkerhetsskåp som därefter kan fyllas med elavfall och returneras. Ystad, Trelleborg och Skurup kommun arbetar för att kunna upphandla mer cirkulärt och deltar i projekt såsom "Innovationsupphandling Syd" samt "Cirkulära Skåne", vilket drivs av föreningen Hållbar Utveckling Skåne. I projektet "Översta steget", som även det drivs av Hållbar Utveckling Skåne, deltar kommunerna Lomma, Svedala och Ystad. Projektet syftar till att bidra till det globala Agenda 2030-målet för Hållbar konsumtion och produktion.

Återbruk och reparation av bland annat kontorsmöbler och inventarier görs i någon form i de flesta kommunerna. Ett exempel är Ystad kommuns interna och digitala återbrukssystem där bland annat möbler och kontorsinventarier kan återbrukas.

4.2 Avfallshantering

4.2.1 Skolor, förskolor och storkök

Matavfall sorteras ut på i princip alla förskolor, skolor och storkök i kommunerna. Verksamheter som hanterar livsmedel, exempelvis tillagningskök, har fettavskiljare som töms enligt schema.

I de flesta förskolor, skolor och storkök sorteras även förpackningar ut, antingen i kärl med fastighetsnära insamling eller vid en mottagningspunkt³ där verksamheter kan lämna förpackningar och returpapper. Restavfall slängs i kärl eller container.

Farligt avfall (till exempel batterier, lysrör, annat elavfall och kemikalier) från skolor, förskolor och storkök hämtas av entreprenör.

Grovavfall (till exempel möbler och cyklar) körs i egen regi till återvinningscentral eller hämtas av kommunens entreprenörer.

4.2.2 Äldreomsorg och hälso- och sjukvård

Matavfall sorteras ut inom i princip all äldreomsorg och hälso- och sjukvårdsverksamhet i kommunerna. Verksamheter som hanterar livsmedel, exempelvis tillagningskök, har fettavskiljare som töms enligt schema.

På de flesta enheter sorteras även förpackningar ut, antingen i kärl med fastighetsnära insamling eller vid en mottagningspunkt⁴ där verksamheter kan lämna förpackningar och returpapper.

- Restavfall slängs i kärl eller container.
- Kanyler samlas i kanylburkar som skickas iväg enligt avtal.
- Kasserade läkemedel skickas till apotek.
- Avfall som berörs av sekretess slängs i särskilda sekretessbehållare.

---

³ Enligt Förpacknings- och tidningsinsamlingen, FTI

⁴ Enligt Förpacknings- och tidningsinsamlingen, FTI

4.2.3 Fastighet och lokalvård

Vid exempelvis renovering av fastigheter så uppstår bygg- och rivningsavfall, vilket transporteras till återvinningscentral. Transporten utförs i egen regi alternativt av en entreprenör. Vid entreprenader tar denna själv hand om avfallet. Massor som uppstår vid större entreprenader transporteras till godkända deponianläggningar beroende på massornas beskaffenhet.

I kommunala fastigheter finns vanligen sorteringsmöjligheter för förpackningar och returpapper. Restavfall läggs i kärl eller containrar. I kommuner som har infört matavfallsinsamling finns vanligtvis också kärl för matavfall.

Den största delen av det avfall som samlas in vid lokalvård består av restavfall från städning och tömning av papperskorgar. En del avfall transporteras till återvinningscentral där det sorteras.

4.2.4 Vatten- och avloppsreningsverk

I några av kommunerna finns vatten- och avloppsreningsverk som genererar olika typer av avfall.

Gallerrens från reningsverken läggs i en container och skickas till energiåtervinning. Sand från reningsverken samlas upp i sandfång och tas om hand av entreprenör eller blandas in i jordmassor. Slam från reningsverken rötas och används därefter inom olika områden beroende på dess kvalitet. Vid bra kvalitet sprids det på åkermark, annars blandas det i anläggningsjord som används till bland annat deponitäckning eller går till förbränning.

Vid samtliga reningsverk sorteras restavfall ut och vid reningsverken i kommuner som har infört matavfallsinsamling sorteras också matavfall ut i personalens lunchrum. Även farligt avfall och elavfall sorteras ut och vid vissa reningsverk sorteras även förpackningar och returpapper ut. Övrigt avfall läggs i en container.

4.2.5 Energiproduktion

I kommunerna Lomma, Sjöbo, Svedala, Trelleborg och Ystad finns värmeverk som genererar avfall.

Avfall från energiproduktion utgörs framförallt av aska, slagg och rökgasreningsrester. Aska transporteras till Langöya i Norge för återvinning och viss aska återförs till skogen. Slagg återvinns till exempelvis konstruktionsmaterial efter att metaller sorterats ut och rökgasreningsrester i form av kondens renas.

4.2.6 Gata, park och hamnar

Inom verksamheterna gata, park och hamnar uppstår många slags avfall:

- Grus, löv med mera från gatusopning transporteras till återvinningscentral, kommunens egen avfallsanläggning om sådan finns alternativt direkt till Sysav eller en entreprenör.
- Park- och trädgårdsavfall transporteras till återvinningscentral, alternativt till kommunens egen avfallsanläggning om sådan finns. Avfallet komposteras alternativt flisas och används till marktäckning eller för utvinning av biobränsle.
- Avfall från skräpplockning och papperskorgar på allmän plats går till energiåtervinning. Från papperskorgar med källsortering, som finns i vissa kommuner (Kävlinge, Lomma, Vellinge, Sjöbo, Simrishamn och Tomelilla), går utsorterade fraktioner till materialåtervinning. I några kommuner finns Pantamerarör utplacerade på papperskorgar eller andra stolpar.
- Rännstensbrunnar slamsugs av entreprenör. Efter avvattning transporteras gruset till avfallsanläggning.
- Asfalt skickas till extern mottagare alternativt till kommunens egen avfallsanläggning om sådan finns, där det smälts ner och blir till ny asfalt. Det förekommer också att asfalt används som fyllnadsmassa vid mindre underhållsarbeten eller vid nedlagda deponier.
- Massor samt bygg- och rivningsavfall transporteras till återvinningscentral. Vissa schaktmassor från grävningsarbeten används även som fyllnadsmassor vid mindre underhållsarbeten eller till sluttäckning av nedlagda deponier.
- Övergivna bilar skrotas hos bilskrot.
- Snö från snöröjning samlas vid behov på särskilda snöupplag.
- Farligt avfall, elavfall, möbler eller annat som har dumpats på allmän plats transporteras till återvinningscentral.

För fritidsbåtshamnar finns lagstadgade regler för mottagning av avfall från fritidsbåtar och krav på avfallshanteringsplan enligt SJÖFS 2001:13. I kommuner som har kommunala hamnar finns möjlighet för både fritidsbåtar och husbilar att lämna vanliga hushållssopor. I en del hamnar finns även system för insamling av förpackningar, returpapper och farligt avfall, och det förekommer även mottagning av latrin. Eventuella massor som tas upp i samband med muddring avvattnas och körs till deponi eller lagras där tillstånd getts av Länsstyrelsen.

4.2.7 Administration

På kommunhus och övriga kommunala kontor sorteras matavfall, förpackningar och returpapper ut. Farligt avfall (inklusive batterier, ljuskällor och annat elavfall) hämtas i flera kommuner av entreprenör, men det förekommer även att det lämnas till återvinningscentral. Grovavfall såsom kasserade möbler och dylikt lämnas till återvinningscentral.

Inom it-verksamhet uppstår särskilt mycket emballage och elavfall. Emballage (pappersförpackningar/wellpapp och plast/frigolit), sorteras i kärl för respektive avfallslag. Elektronikavfall som kan innehålla data skickas till destruktions- och återvinning. Hanteringen regleras i avtal som säkerställer säker transport och radering av data. Elektronikavfall utan data (till exempel kablar) transporteras till elektronikåtervinning. Övriga avfallslag hanteras på samma sätt som inom övrig administrativ verksamhet.

5 Avfall som omfattas av producentansvar

I Sverige tillämpas producentansvar, vilket innebär att den som producerar en vara har miljöansvaret för produkten. Det betyder att producenterna ska se till att varan tas omhand på ett miljöriktigt sätt efter konsumenternas slutanvändning. Producenterna ansvarar därför för insamlingsystemet för varorna. Producentansvaret omfattar idag förpackningar, returpapper, elektriska och elektroniska produkter, batterier, däck, bilar, läkemedel samt radioaktiva produkter.

5.1 Avfallslag och mängder

Under år 2018 samlades det sammanlagt in cirka 22 000 ton förpackningar och returpapper, samt cirka 4 160 ton elavfall och batterier som omfattas av producentansvar i kommunerna. I tabell 7 presenteras insamlade mängder avfall som omfattas av producentansvar utslaget per invånare för respektive avfallslag.

Tabell 7 Insamlade mängder avfall som omfattas av producentansvar i kommunerna 2018

	KOMMUNERNA, KG/INVÅNARE	SVERIGE, KG/INVÅNARE
Förpackningar och returpapper totalt, varav:	76,7	63,5
- returpapper	23,4	18,7
- pappersförpackningar	16,2	13,9
- plastförpackningar	9,0	7,5
- glasförpackningar	26,1	21,8
- metallförpackningar	2,1	1,6
Elavfall totalt, varav:	14,8	12,8
- elavfall, exkl. batterier ¹	8,1	6,5
- bärbara batterier	0,2	0,3
Bilbatterier	Uppgift saknas	-
Däck	Uppgift saknas	-
Bilar	Uppgift saknas	-
Läkemedel	Uppgift saknas	-

¹ Avser El-Kretsens fraktion *Diverse elektronik*. I denna fraktion ingår inte vitvaror, kyl och frys, batterier, lysrör och lågenergilampor samt övriga ljuskällor.

Under år 2018 samlades totalt cirka 76,7 kg/invånare förpackningar och returpapper in, vilket ligger över riksgenomsnittet enligt Förpacknings- och Tidningsinsamlingen AB.

Under år 2018 samlades cirka 14,8 kg/invånare elavfall, inklusive bärbara batterier in, vilket ligger över riksgenomsnittet enligt El-Kretsen AB. Motsvarande nationella nyckeltal för bilbatterier, däck, bilar och läkemedel saknas.

5.2 Returpapper och förpackningar

I kommunerna Lomma, Sjöbo, Svedala och Trelleborg har villahushåll tillgång till fastighetsnära insamling av förpackningar och returpapper genom fyrfackssystem. Många flerbostadshus i kommunerna har också fastighetsnära insamling av förpackningar och returpapper. Insamlingen sker då oftast i system med separata behållare.

För hushåll som inte har fyrfackssystem eller system med separata behållare lämnas tidningar och förpackningar in på en av Förpacknings- och Tidningsinsamlingens återvinningsstationer. Återvinningsstationerna är ofta placerade vid butiker eller i anslutning till genomfartsvägar. I kommunerna finns totalt 148 stycken återvinningsstationer.

5.3 Däck

Svensk Däckåtervinning har producentansvaret för däck. Däck tas inte emot på återvinningscentralerna, och istället hänvisas avfallslämnaren till däckfirmor.

5.4 Batterier

El-Kretsen ansvarar för insamlingen av batterier.

Batterier från hushåll kan lämnas på en återvinningscentral. Batterier kan även lämnas i Samlaren, se kapitel 5.6, eller i batteriholkar som finns på många av Förpacknings- och Tidningsinsamlingens återvinningsstationer. I Sjöbo kommun sker även fastighetsnära insamling av batterier.

Bilbatterier kan antingen lämnas i retur när ett nytt batteri köps eller på en återvinningscentral.

El-Kretsen transporterar batterierna till en behandlingsanläggning. Där sorteras först knappcells-batterier ut med hjälp av en skaksikt, då de oftast innehåller kvicksilver. Därefter sorteras övriga batterier ut manuellt efter innehåll; bly, litium, NiMH, NiCd samt alkaliska. Respektive fraktion krossas och hanteras i ett slutet system, där så mycket som möjligt material- eller energiåtervinns, och resten tas omhand som farligt avfall.

5.5 Bilar

Övergivna skrotbilar på kommunal mark faller under kommunalt ansvar för avfallshantering, om skrotbilen bedöms utgöra en olägenhet för människors hälsa eller miljön. Övergivna skrotbilar kan också anses vara nedskräpning, om den finns på en plats som allmänheten har tillträde till eller insyn till. På enskild mark eller tomtmark är det markägaren som ansvarar för att den förvaras säkert ur miljösynpunkt, om markägaren godkänt placeringen. På allmän vägmark, det vill säga allmänna vägar utanför tätort samt parkeringsfickor och rastplatser längs dessa, är Trafikverket ansvarig för skrotbilar. På övrig allmän mark är det kommunen som beslutar om hämtning och skrotning av uttjänta fordon. Med uttjänta fordon menas fordon som är i dåligt skick, övergivna samt har ett mycket lågt värde.

En bil som ska skrotas lämnas till ett mottagningsställe för uttjänta bilar eller till en auktoriserad bilskrotningsfirma. Efter omhändertagande återanvänds vissa delar av bilen, andra delar materialåtervinns och en liten del förbränns.

I kommunerna finns flera auktoriserade bildemonteringsanläggningar.

5.6 Avfall från elektriska och elektroniska produkter

El-Kretsen ansvarar för insamlingen av elektriska och elektroniska produkter (elavfall).

Elavfall från hushåll kan lämnas på en återvinningscentral eller till Farligt Avfall-bilen. I några kommuner förekommer fastighetsnära insamling av elavfall. Elavfall kan i samtliga kommuner även lämnas i Samlaren, som är ett särskilt utformat skåp för insamling av batterier, ljuskällor och smått elavfall. Samlaren finns placerad på ett 30-tal butiker/platser sammanlagt i kommunerna.

Nedan finns exempel på hur några olika typer av elavfall omhändertas:

- Ljuskällor transporteras till en anläggning för krossning och sortering. Först krossas lamporna i ett slutet system för insamling av kvicksilver. Därefter sorteras återstående material i glas och metall för att sedan återvinnas.
- Kylar och frysar skickas till en anläggning där farliga komponenter avlägsnas och övriga fraktioner förbereds för återvinning. Först avlägsnas farligt avfall i form av olja och kylkretsar. Därefter töms kylar och frysar på hyllor och annat löst material som återvinns som glas och plast. Kylar och frysar krossas sedan för att isolering, metall och plast ska kunna sorteras ut och eventuella freoner samlas upp.
- Stora vitvaror såsom spisar och tvättmaskiner transporteras till en anläggning där farliga komponenter avlägsnas och övriga fraktioner förbereds för återvinning. Först avlägsnas miljöfarliga ämnen som exempel PCB. Sedan krossas vitvarorna så att glas, plast och metall kan återvinnas.

5.7 Läkemedel

Överblivna läkemedel ska lämnas till apotek. Inlämnat läkemedel behandlas genom förbränning på godkända avfallsförbränningsanläggningar med effektiv förbränning och rökgasrening.

6 Övrigt avfall

Övrigt avfall avser avfall som inte omfattas av kommunalt ansvar eller producentansvar. Detta avfall utgörs av avfall från företag och andra verksamheter, och som uppkommer i samband med en verksamhets produktion av varor eller tjänster. Avfallet samlas in av entreprenörer på uppdrag av den enskilda verksamheten och transporteras till en av verksamheternas avtalade anläggningar för omhändertagande.

6.1 Avfallsslag och mängder

Avfall från företag och andra verksamheter kan utgöras av exempelvis följande avfallstyper:

- Avfall från jordbruk och andra areella näringar
- Avfall från bygg- och anläggningsverksamhet
- Avfall från fastighetsskötsel
- Avfall från tillverkande industri
- Avfall från energiutvinning

Exempel på större industrier, företag och andra verksamheter som producerar avfall i kommunerna är:

Elektroproduktion	Polykemi
Er-Ho Bygg	Sandvik
Kiviks musteri	Skånemejerier
Nolato MediTech	Ugglarps slakteri
Nordic Sea Winery	Ängavallens gårdsslakteri
Prestando AB	Plastal
Metso Minerals AB	

Uppgifter saknas om mängden övrigt avfall som uppstår från företag och andra verksamheter i kommunerna.

6.2 Hantering av avfall från företag och andra verksamheter

Verksamhetsavfall hanteras huvudsakligen på den privata marknaden. Av vissa fraktioner inkommer även ganska stora mängder till kommunernas återvinningscentraler, som mot avgift tar emot avfall från mindre företag.

Alla företag och verksamheter måste källsortera sitt avfall. Först sorteras farligt avfall ut och lämnas separat. Flertalet företag sorterar ut återvinningsbart avfall såsom trä, skrot, plast, papper etc. Alla företag har skyldighet att sortera ut förpackningar, däck med mera som anges i förordningarna om producentansvar. Det avfall som återstår delas slutligen upp i brännbart och icke brännbart avfall. Avfallet hanteras i traditionella avfallsbehållare, exempelvis kärl eller containrar, och transporteras till mottagande anläggningar för sortering, behandling och återvinning.

För hämtning av förpackningar och returpapper ska företagen i första hand teckna abonnemang. Små mängder förpackningar och wellpapp från företag kan i mån av plats lämnas vid Förpacknings- och tidningsinsamlingens (FTI:s) mottagningspunkter.

7 Anläggningar för återvinning och bortskaffande av avfall

I följande avsnitt beskrivs översiktligt de viktigaste anläggningarna som nyttjas för hantering av avfall från kommunerna.

7.1 Avfallsanläggningar i kommunerna

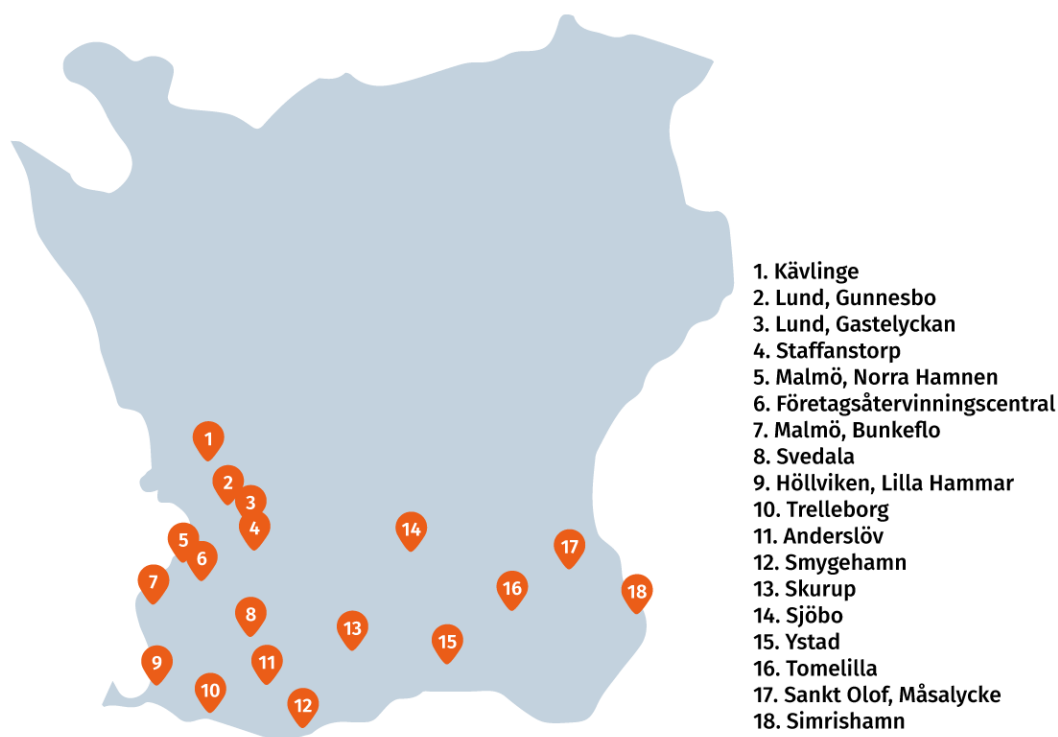
7.1.1 Återvinningscentraler

Det finns totalt 13 stycken återvinningscentraler i kommunerna. Anläggningarna drivs av Sysav.

På återvinningscentralerna kan hushåll och småföretag lämna exempelvis följande avfallsslag:

- Föremål och kläder till loppis och secondhandförsäljning
- Byggmaterial till återbruk (enbart på återvinningscentralerna i Malmö, går till Malmö Återbyggdepå)
- Vitvaror, kylar och frysar
- Farligt avfall
- El-avfall
- Eternit
- Förpackningar av glas, metall, papper och plast
- Returpapper
- Wellpapp
- Metall
- Hårdplast (på vissa ÅVC:er)
- Planglas
- Trä
- Gips
- Resårmöbler
- Brännbart
- Trädgårdsavfall
- Jord, sten, tegel och betong
- Ej återvinningsbart

Bildtext: Karta över Sysavs 16 återvinningscentraler samt Trelleborgs återvinningscentraler i Anderslöv och Smygehamn.

År 2018 mottogs totalt cirka 169 300 ton avfall på Sysavs återvinningscentraler i regionen. Av denna mängd återvanns cirka 99 procent genom materialåtervinning, kompostering eller förbränning med energiutvinning. De dominerande avfallsfraktionerna var blandat inert material (jord, sten, tegel och betong) och trädgårdsavfall. Andelen avfall till materialåtervinning är något lägre och andelen avfall till energiåtervinning högre än riksgenomsnittet för grovavfall och trädgårdsavfall.

Återvinningscentralerna i Sysavregionen hade år 2018 cirka 2,04 miljoner besök. Antalet besök på anläggningarna har ökat med cirka 18 procent de senaste tio åren.

Det är inte bara hushåll som lämnar avfall på återvinningscentralerna, utan även företag har möjlighet att lämna avfall mot avgift. Av avfallet som tas emot på återvinningscentralerna lämnas cirka 1 procent av företag.

7.1.2 Hedeskoga avfallsanläggning, Ystad

Hedeskoga avfallsanläggning utanför Ystad ligger med utsikt över slätten. Tillverkningen av anläggningsjord, sortering av blandat avfall, omlastning av avfall, samt deponering av avfall är de centrala delarna i verksamheten. År 2017 sorterades nästan 7 000 ton avfall på anläggningen och runt 28 000 ton mellanlagrades och omlastades. Omkring 11 000 ton deponerades varav 600 ton var farligt avfall.

På anläggningen iordningställs nya ytor för att klara av deponeringen framöver. Lakvattenbehandlingen sköts till största delen lokalt i ett markväxtsystem. Hedeskoga avfallsanläggning ligger i ett intressant naturområde och Skåneleden passerar i närheten.

7.1.3 Trelleborgs avfallsanläggning, Trelleborg

Trelleborgs avfallsanläggning ligger i västra Trelleborg. Tyngdpunkten i verksamheten ligger på omlastningsstationen samt sorteringen av blandat avfall. År 2017 omlastades cirka 26 000 ton icke farligt avfall inklusive förpackningar och returpapper, och omkring 7 000 ton avfall sorterades.

På anläggningen finns en förbehandlingsanläggning för lakvatten som år 2017 behandlade drygt 100 000 m³ lakvatten från Trelleborgs avfallsanläggning och angränsande deponi. Delar av anläggningen har återställts till ett rekreationsområde och angränsar till Albäcksskogen.

Under år 2019 genomfördes ett projekt med mål att ta fram ett åtgärdsprogram för hanteringen av PFOS i lakvatten från Albäcksdeponin samt att förhindra recirkulering av PFOS.

7.1.4 Måsalycke avfallsanläggning, Sankt Olof

Måsalycke avfallsanläggning ligger vackert inbäddad i skogen utanför Sankt Olof i Simrishamns kommun. Tyngdpunkten i verksamheten ligger på omlastning av avfall samt sortering av blandat avfall. År 2017 omlastades omkring 15 000 ton avfall och cirka 3 000 ton sorterades.

Allt uppkommet lakvatten hanteras lokalt på anläggningen. Under de kommande åren kommer mycket arbete att läggas på avslutning och efterbehandling av den gamla deponin. Inom anläggningen, som till största delen omfattar skog, finns ett flertal av Skogsvårdsstyrelsen utpekade nyckelbiotoper.

7.2 Övriga avfallsanläggningar i regionen

7.2.1 Spillepens avfallsanläggning

Spillepens avfallsanläggning norr om Malmö är en konstgjord halvö som sträcker sig en bit ut i Öresund. Särskilt för Spillepeng är att det finns anläggningar för bränsleberedning och slaggsortering, samt lager för brännbart avfall. Här finns även en deponi för farligt avfall och en deponi för vanligt avfall. År 2017 behandlades drygt 30 000 ton avfall genom bränsleberedning på anläggningen, och runt 120 000 ton slagg sorterades. Omkring 6 000 ton farligt avfall och 5 000 övrigt (icke farligt) avfall deponerades. Anläggningen har ett rikt fågelliv med bland annat en stor boplats för backsvalor. I anslutning till anläggningen finns både industriområden, ett rekreationsområde och ett naturreservat.

7.2.2 Övriga avfallsanläggningar

Utöver avfallsanläggningarna i kommunerna och som drivs av Sysav finns även ett flertal andra anläggningar som är av betydelse för avfallshanteringen lokalt eller i regionen.

I tabell 8 redovisas en översiktlig sammanställning över tillståndspliktiga avfallsanläggningar, samt avfallsanläggningar som hanterar större mängder avfall i respektive kommun. Andra viktiga anläggningar som hanterar avfall är kommunala reningsverk, hamnar som hanterar avfall från fartyg i hamn, bildemonteringsanläggningar samt anläggningar som enbart hanterar avfall från egen verksamhet.

REMISS

Tabell 8 Övriga avfallsanläggningar i kommunerna.

	HUVUDMAN	LOKALISERING	BEHANDLINGS-METODER	AVFALLSTYPER SOM HANTERAS
Kävlinge	-			
Lomma	Ramneskogs Recycling AB			
Simrishamn	-			
Sjöbo	Tekniska förvaltningen	Sjöbo	Mellanlagring och viss mekanisk bearbetning (flisning/krossning)	Asfalt, betong och trädgårdsavfall
Skurup	Ekdahl Miljö AB	Skurup	Mellanlagring	Returglas (på uppdrag av Svensk Glasåtervinning)
Staffanstorps	Green Landscaping AB	Staffanstorps	Kompostering	Trädgårdsavfall
Svedala	Svedala kommun	Svedala	Kompostering	Trädgårdsavfall
Tomelilla	-			
Trelleborg	Tekniska förvaltningen	Trelleborg	Lagrar, sorterar, bearbetar	Park- och trädgårdsavfall, schaktmassor, asfalt
	Ramneskogs	Trelleborg	Lagrar, sorterar, bearbetar	Skrotupplag
	Anderslövs och Smygehamns ÅVC	Anderslöv/Smygehamn	Mellanlagring samt flisning och kompostering	Brännbart avfall, grovavfall, trädgårdsavfall, trä/virke, papper/well, glas, metall, farligt avfall och loppis
	Lt Entreprenad AB	Anderslöv	Lagrar, sorterar, bearbetar	Jord, sten (jordmassor), bygg- och rivningsavfall (betong, tegel, asfalt, trä) samt annat trä från jordbruk, trädgårdsnäring, vattenbruk, skogsbruk
	Miljöfabriken 2000 AB	Trelleborg	Lagrar, sorterar, bearbetar	Jordmassor, bygg- och rivningsavfall, trädgårdsavfall och liknande

	HUVUDMAN	LOKALISERING	BEHANDLINGS-METODER	AVFALLSTYPER SOM HANTERAS
	Material Teknik & Återvinning AB	Anderslöv	Lagrar, sorterar, bearbetar	Jordmassor, bygg- och rivningsavfall, trädgårdsavfall och liknande
	Ågab Syd AB	Trelleborg	Lagrar, sorterar, bearbetar	Jordmassor, bygg- och rivningsavfall, trädgårdsavfall och liknande
Vellinge	Kretslopp & Recycling Sverige	Vellinge	Återvinning	Jordbruksplast
Ystad	Flera anläggningar som drivs av bl.a. RagnSells, BioRec m fl	Ystad	Mellanlagring, sortering	Slam, jord och massor
	Ystads kommun	Ystad	Mellanlagring, sortering, krossning, kompostering och utfyllnad (för framtida rekreatiomsomr.)	Asfalt, betong, sten, jord, slam från gatubrunnar m.m.

7.3 Anläggningar utanför kommunerna

Utanför kommunerna finns flera anläggningar som används för återvinning och bortsjaffande av avfall som uppkommit inom kommunerna. De viktigaste av dessa anläggningar är:

- Biogasanläggningar, till exempel Karpalund, Söderåsen och Laholm
- Behandlingsanläggningar för farligt avfall, till exempel Fortum i Kumla
- Anläggning för omhändertagande av aska på Langöya i Norge
- Materialåtervinningsanläggningar för olika fraktioner

The background is a solid blue color with several overlapping, semi-transparent shapes in various shades of blue. These shapes create a layered, geometric effect, with some appearing as sharp points and others as broad, curved areas. The overall composition is abstract and modern.

bilaga 4
nedlagda deponier

Innehåll

1	Bakgrund.....	3
2	Genomförd inventering och riskklassning.....	3
3	Resultat av inventering och riskklassning.....	4

REMISS

1 Bakgrund

De elva kommunerna Kävlinge, Lomma, Simrishamn, Sjöbo, Skurup, Staffanstorp, Svedala, Tomelilla, Trelleborg, Vellinge, Ystad som denna bilaga avser benämns härnäst som kommunerna.

Enligt Naturvårdsverkets föreskrifter om innehållet i en kommunal avfallsplan och Länsstyrelsens sammanställning (NFS 2017:2) ska avfallsplanen innehålla uppgifter om nedlagda deponier, inklusive en bedömning av risken för olägenheter för människors hälsa och miljön. Har kommunen varit verksamhetsutövare ska även uppgifter om planerade och vidtagna åtgärder redovisas för gällande deponier.

Enligt Naturvårdsverkets vägledningsrapport (6760) till föreskrifterna bör det för varje deponi anges plats och namn. Vidare bör uppgifter anges om typ av avfall som deponerats, deponiklass, deponerade mängder, deponins utbredning och för vilken tidsperiod som deponin var i drift, förutsatt att dessa uppgifter finns tillgängliga.

Enligt 5 § avfallsförordningen (2011:927) avses med deponi en upplagsplats för avfall. De deponier som redovisas i denna bilaga är upplagsplatser som inte längre tillförs avfall.

2 Genomförd inventering och riskklassning

I de flesta av de elva kommunerna har en inventering av nedlagda deponier genomförts sedan många år tillbaka. I samband med inventeringen har även en preliminär riskbedömning ofta utförts, utifrån exempelvis intervjuer med personer som är eller har varit anlitade av kommunen eller med personal på åkerier och vissa industrier. I flera kommuner har dessutom någon form av hydrogeologisk undersökning genomförts. Deponierna har sedan klassats utifrån risker och behov av åtgärder.

Den riskbedömning som gjorts av kommunerna och som redovisas i denna bilaga utgår i de flesta fall inte från *Metodik för inventering av förorenade områden* (MIFO). De kommuner som har genomfört riskbedömning enligt MIFO är Vellinge och Sjöbo kommun, och i viss utsträckning även Svedala och Kävlinge kommun. Kommunerna har gjort bedömningen enligt en fyrgradig skala med ungefär följande innebörd:

- 1 – Mycket stor risk, mätningar, undersökningar samt åtgärder behövs
- 2 – Stor risk, mätningar och undersökningar bör utföras för senare ställningstagande
- 3 – Måttlig risk, begränsade åtgärder behövs
- 4 – Liten risk, inga åtgärder behövs

Mot bakgrund av krav som tillkommit efter den första inventeringen och riskklassningen, har det bedömts att informationen om de gamla avfallsupplagen i flera av kommunerna behöver uppdateras. Det har även bedömts att en fördjupad riskbedömning, med en förnyad klassning och för vissa deponier ett förslag till program över skyddsåtgärder, bör tas fram.

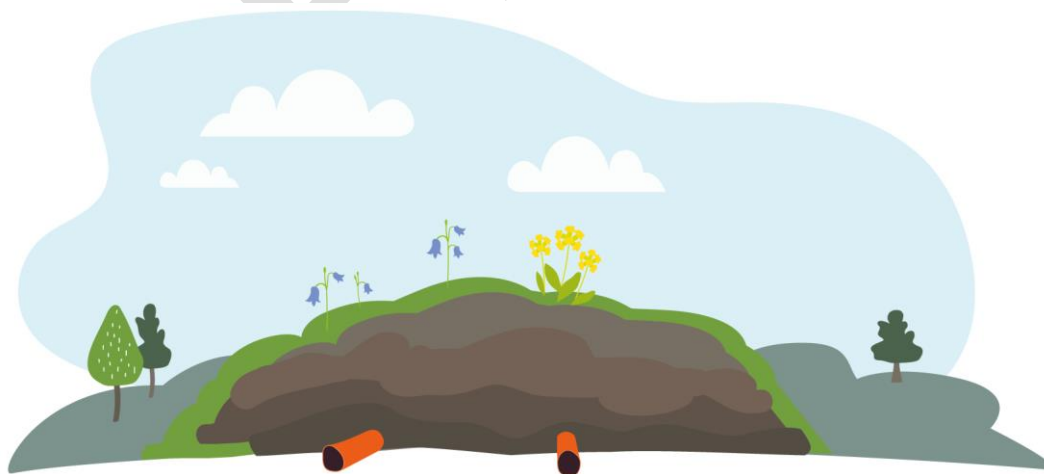
Baserat på riskklassningen har kontroller utförts på vissa deponier vad gäller exempelvis grundvatten, ytvatten och metangas. Vid vissa deponier har även åtgärder vidtagits.

3 Resultat av inventering och riskklassning

I detta kapitel redovisas grundläggande uppgifter om de nedlagda deponierna i kommunerna, som även redovisades i kommunernas tidigare avfallsplaner. I kommunerna har sammanlagt 167 stycken nedlagda deponier identifierats. Av dessa har 6 stycken riskklass 1, 26 stycken riskklass 2 och 38 stycken riskklass 3. Övriga tillhör riskklass 4 eller har ej riskklassats.

Sammanställningen bygger på uppgifter från tidigare avfallsplaner, i vissa fall uppdaterade eller kompletterade med ytterligare uppgifter om till exempel verksamhetsutövare.

Uppgifter om deponerade mängder och deponins utbredning har för merparten av deponierna inte funnits tillgängliga, varför dessa uppgifter inte redovisas. Respektive kommun kan ha tillgång till ytterligare uppgifter utöver de som redovisas i nedan.

Tabell 1 Nedlagda deponier

KOMMUN	NAMN, ID	TYP/AVFALLSSLAG	FASTIGHETS- BETECKNING	PLANERADE/ GENOMFÖRDA ÅTGÄRDER	DRIFTTID	VERKSAMHETS- UTÖVARE	RISKKLASS
Kävlinge	Kävlingetippen	Hushållsavfall	Grusmarken 13	Iordningställt	1940-1958	Kävlinge kommun	3
Kävlinge	Betongfabriken	Byggavfall, schaktmassor	Stora Harrie 29:63	Iordningställt	19??-19??	Kävlinge kommun	3
Kävlinge	Lackalänga	Hushållsavfall/ Industriavfall	Lackalänga 24:3, 22:4	Cirka 5% av upplaget togs bort i samband med byggnaden av Västkustbanan. Borttaget avfall deponerades av Sysav på Spillepeng. Resterande område är iordningställt.	19??-1966	Kävlinge kommun	3 (MIFO)
Kävlinge	Måsängen	Hushållsavfall, schaktmassor	Kävlinge 36:7	Iordningställt som parkområde	1930-1955	Kävlinge kommun	3 (MIFO)
Kävlinge	Glacéläder	Industriavfall/ Farligt avfall	Möller 2, Kävlinge 36:7, Stora Harrie 29:96, Stora Harrie 29:5	Sanering av området inklusive täckning av gamla slam- och avfallstippar genomfördes under 1995 och 1996. Området används idag för rekreation.	1898-1989	Glacéläderfabriken	3-4 (MIFO)
Kävlinge	Furulund	Byggavfall, schaktmassor	Furulund 2:98	I huvudsak återställt	19??-19??	Lundfrakt	3 (MIFO)

Bilaga 4 | Nedlagda deponier

KOMMUN	NAMN, ID	TYP/AVFALLSSLAG	FASTIGHETS- BETECKNING	PLANERADE/ GENOMFÖRDA ÅTGÄRDER	DRIFTTID	VERKSAMHETS- UTÖVARE	RISKKLASS
Kävlinge	Dösjebro	Hushållsavfall/ Industriavfall	Ålstorp 1:1	Geotekniska förstärkningar har utförts och fåran för Saxån har grävts om på större avstånd från Dösjebroupplaget.	19??-1973	Kävlinge kommun	3 (MIFO)
Kävlinge	Löddeköpinge, Norrevång	Hushållsavfall	Håkantorps 3:30, 3:2, Löddeköpinge 8:4	kontrollprogram	19??-1988	Sysav	3 (MIFO)
Kävlinge	Högs tegelbruk	Byggavfall, schaktmassor	Hög 29:2		19??-1992		3 (MIFO)
Kävlinge	Lilla Harrie	Hushållsavfall	Lilla Harrie 28:1	lordningställt	1952-1965	Kävlinge kommun	3 (MIFO)
Kävlinge	Löddeborg	Avloppsslam	Löddeköpinge 92:26	Återställt	1966-1976		4
Kävlinge	Löddeborgs gods	Hushållsavfall	Löddeköpinge 92:26		19??-19??		4
Kävlinge	Vikhögs hamn	Hushållsavfall	Vikhög 1:28		19??-1954		
Kävlinge	Barsebäcks hamn	Hushållsavfall	Barsebäcks fiskeläge 1:1, Barsebäck 38:3		19??-1954		3 (MIFO)

Bilaga 4 | Nedlagda deponier

KOMMUN	NAMN, ID	TYP/AVFALLSSLAG	FASTIGHETS- BETECKNING	PLANERADE/ GENOMFÖRDA ÅTGÄRDER	DRIFTTID	VERKSAMHETS- UTÖVARE	RISKKLASS
Lomma	Pråmlyckan 3, AB Lomma tegelfabrik (Löpnr. 0)	Avfallsdeponier - Rena jordmassor från Trafikverket	Lomma 22:5, 22:6	Lomma 22:6 är bebyggd	Startades 1955-1960, avslutades 1967-1973		3 (2009)
Lomma	Pråmlyckan, AB Lomma tegelfabrik (Löpnr. 1)	Avfallsdeponier - Hushållsavfall, rötslam, aska, trädgårdsavfall, byggnadsavfall, metallskrot, schakt- jord- och rivningsmassor. Transportvägar av slagg från Spillepengen.	Lomma 22:11>3, Lomma 26:3	Delar av Lomma 22:11 är bebyggd.	1970-1978		3 (2009)
Lomma	Pråmlyckan, AB Lomma tegelfabrik (Löpnr. 2)	Avfallsdeponier - Schaktmassor, bygg- nadsmaterial, troligen även rivningsmaterial. Okänt vad för typ av avfall som syns på flygfoto från 1978.	Lomma 22:13>1, 22:14, 26:3		1970-1978		3 (2009)
Lomma	Naturreservatet Slättängs- dammarna (Löpnr. 3)	Troligtvis en utfylld lertäkt i de centrala delarna av naturreservatet.	Oklar lokalisering		Ca 1965- 2002		

Bilaga 4 | Nedlagda deponier

KOMMUN	NAMN, ID	TYP/AVFALLSSLAG	FASTIGHETS- BETECKNING	PLANERADE/ GENOMFÖRDA ÅTGÄRDER	DRIFTTID	VERKSAMHETS- UTÖVARE	RISKKLASS
Lomma	Naturreservatet Östra dammen, AB Lomma tegelfabrik (Löpnr. 4)	Okänt material, hushållsavfall och diverse	Oklar lokalisering				
Lomma	Lomma Lergravar norr om Prästbergavägen (Löpnr. 5 och 6)	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall. Mellanlagring trädgårdsavfall och asfaltsmassa.	Lomma 21:34		1900-talets början- 2009		2 (2002)
Lomma	Habo-tippen, Lomma kommun (Löpnr. 7)	Hushållsavfall, latrin	Lilla Habo 1:7		Början på 1930-talet- 1938		3 (2018)
Lomma	Märgelgraven vid Leråkra, Flädie sophantering (Löpnr. 8)	Avfallsdeponier - Hushålls-, trädgårds- och industriavfall, skrot, ≥ 1 bil på 30- talet	Fjelie 2:11, Fjelie 9:22	Utfyllnad mellan två f.d. banvallar.	Ca 1930-ca 1975		2 (2018)
Lomma	Söder om Lumabyvägen, fd Lomma kommuns avfallsdeponi (Löpnr. 9)	Okänt material, parkavfall, schakt- massor från gatu- och ledningsarbeten	Lomma 21:34	Området ingår i Östra dammarnas naturreservat.	Början av 1900-talet- 2009		1 (2018)

Bilaga 4 | Nedlagda deponier

KOMMUN	NAMN, ID	TYP/AVFALLSSLAG	FASTIGHETS- BETECKNING	PLANERADE/ GENOMFÖRDA ÅTGÄRDER	DRIFTTID	VERKSAMHETS- UTÖVARE	RISKKLASS
Lomma	Norr om Lilla Lomma, AB Lomma tegelfabrik (Löpnr. 10)	Hushålls-, trädgårds-, industri-, byggnadsavfall, rivningsmaterial, schaktmassor, plåt, slamsten, organiskt material m.m. Har använts som "smygtipp" enl. boende i området.	Lomma 24:6>2, 24:12>2, 24:22, 24:30, 24:34	Tillstånd utfyllnad av täktområde 1982-1983. Två geotekniska undersökningar 2001. Lomma 24:22, 24:30, 24:34 är bebyggda.	1960-talet-tidigast 1986		2 (2002)
Lomma	Domedejla mosse (Löpnr. 11)	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Borgeby 16:8	Området ingår i Domedejla mosses naturreservat	1940-1950-talet		1 (2018)
Lomma	Haboområdet. Lomma kommun, Malmö stads och SYSAV:s deponeringsplats. AB Eurocs (Skånska cement) område (Löpnr. 12)	Krossade asbestcement-plattor på en sträcka av ca 250 m	Lomma 26:3>1 (N åkanten av Höje å, SV Lomma k:a). Eventuellt Lilla Habo 3:1	Delvis övertäckt med jordmassor. Utfyllnadshöjd ca 1,5 m. Området är ett rekreativsområde och ligger intill ett koloniområde.	Mitten av 1960-talet		1 (2018)
Lomma	Haboområdet. Lomma kommun, Malmö stads och SYSAV:s deponeringsplats. AB Eurocs (Skånska cement) område (Löpnr. 13)	Krossat asbestcement-material på en sträcka av ca 150 m	Lomma 33:11>1 (V åkanten av Höje å, mitt för cementbolaget s gårdsbyggnad)	Täckt med jordmassor och besått med gräs. Utfyllnadshöjd ca 1 m. Anlagd parkyta.	Början på 1960-talet		2 (2018)

Bilaga 4 | Nedlagda deponier

KOMMUN	NAMN, ID	TYP/AVFALLSSLAG	FASTIGHETS- BETECKNING	PLANERADE/ GENOMFÖRDA ÅTGÄRDER	DRIFTTID	VERKSAMHETS- UTÖVARE	RISKKLASS
Lomma	Haboområdet. Malmö stads och SYSAV:s deponeringsplats. AB Eurocs (Skånska cement) område (Löpnr. 14)	Hushållsavfall, röttslam, aska, trädgårdsavfall, byggnadsavfall, metallskrot, schakt-, jord- och rivningsmassor. Transportvägar av slagg från Spillepengen.	Lomma 26:3>1, 33:11>1 (N delområdet)	Kontrollprogram	1971-1977		3 (2018)
Lomma	Haboområdet; Lomma kommuns tipp. AB Eurocs (Skånska cement) område (Löpnr. 15)	Avfallsdeponier - Hushålls-, industri- och trädgårdsavfall, spilloolja, bilar, vitvaror.	Lilla Habo 3:2, 3:9. Lomma 26:3, 33:11.	Ridhus i nordöstliga delen. Rekreationsområde ligger direkt intill koloniområde, brukshundsklubb och båtupställningsplats.	1964-1970- talet		3 (2018)
Lomma	Haboområdet; Malmö stads och SYSAV:s deponeringsplats. AB Eurocs (Skånska cement) område (Löpnr. 16)	Hushållsavfall, röttslam, aska, trädgårdsavfall, metallskrot, tegel, trä. Transport-vägar av slagg från Spillepengen.	Lomma 26:3>1, 33:11>1 (S delområdet)	Fyllningens mäktighet 1-7 m. 1991 konstaterades genomträngning av lakvatten till Höje å. Båtuppläggningsplats anlagd 2008 över deponi. Kontrollprogram	1969-1977		3 (2018)

Bilaga 4 | Nedlagda deponier

KOMMUN	NAMN, ID	TYP/AVFALLSSLAG	FASTIGHETS- BETECKNING	PLANERADE/ GENOMFÖRDA ÅTGÄRDER	DRIFTTID	VERKSAMHETS- UTÖVARE	RISKKLASS
Lomma	Pråmlyckan (två deponier). Södra deponin (dammen) och norra deponin (Löpnr. 17)	Avfallsdeponier - Norra: hushålls-, trädgårds-, industri-, byggnads-, grov-, plast- och pappersavfall, rivningsmaterial, jord, restmaterial från tegelbalkstillverknin g m.m. Södra: byggnads- och rivningsmaterial. Tillförseln av hushålls- och trädgårdsavfall skedde okontrollerat.	Lomma 22:12, 26:3	Norra deponin: tillstånd deponering 1983 för rena massor. Ändrade villkor i nytt beslut 1984, bl.a. krav på omhändertagande av slam från sedimenteringsbrunn.	Norra deponin startades 1955-1960 och avslutades efter 1984. Södra deponin delvis igenfylld 1991.		3 (2009)

PRELIMINÄR

Bilaga 4 | Nedlagda deponier

KOMMUN	NAMN, ID	TYP/AVFALLSSLAG	FASTIGHETS- BETECKNING	PLANERADE/ GENOMFÖRDA ÅTGÄRDER	DRIFTTID	VERKSAMHETS- UTÖVARE	RISKKLASS
Lomma	Haboområdet. Malmö stads och SYSAV:s deponeringsplats. AB Eurocs (Skånska cement) område (Löpnr. 18)	Granulerat avfall, hushållsavfall, röt slam, schakt-, rivnings- och muddermassor. Transportvägar av slagg från Spillepengen. Otillåten deponering av oljefat, dunkar, plast m.m. konstaterad 1985, ska ha tagits bort samma år.	Lomma 25:1>5, 33:11>1, Lilla Habo 3:3 (tid. stä 159)	Mäktighet ca 6-8 m. Åtminstone t.o.m. 1986 leddes vatten vidare till området söder om för att sedan pumpas ut i Höje å. Delar av Lomma 25:1 är bebyggd.	1969-1989		3 (2018)
Lomma	Bl.a. Lilla Östra dammen, Fastighets AB Sulcus (Löpnr. 19)	Avfallsdeponier - byggnads- och trädgårdsavfall	Lomma 11:56 (ev.), 11:274, 11:276, 24:6, 24:17, 27:38	Utfyllnad 1-2 m i vissa delar, mycket av området under vatten. Delar av fastigheten Lomma 11:56 är sanerad. Lomma 11:274, Lomma 11:276 och Lomma 24:17 är bebyggda.	Tidigast 1975		2 (2018)
Lomma	Habo Gård (Löpnr. 20)	Flygfoton visar att dammarna var större vid 1965, men ingen information som verifierar utfyllnad finns.	Lilla Habo 1:6, Stora Habo 1:7, Oklar lokalisering		Tidigast 1965 – senast 2002		

Bilaga 4 | Nedlagda deponier

KOMMUN	NAMN, ID	TYP/AVFALLSSLAG	FASTIGHETS- BETECKNING	PLANERADE/ GENOMFÖRDA ÅTGÄRDER	DRIFTTID	VERKSAMHETS- UTÖVARE	RISKKLASS
Lomma	Märgelgrav vid Laxman Åkarp (Löpnr. 21)	Hushållsavfall (i mindre skala). Här tömdes Fjellie kyrkas kompost en gång per år.	Oklar lokalisering		Ca 1930-1963		
Lomma	Prämlyckan 3, AB Lomma tegelfabrik (Löpnr. 0)	Avfallsdeponier - Rena jordmassor från Trafikverket	Lomma 22:5, 22:6	Lomma 22:6 är bebyggd	Startades 1955-1960, avslutades 1967-1973		
Lomma	Prämlyckan, AB Lomma tegelfabrik (Löpnr. 1)	Avfallsdeponier - Hushållsavfall, rötslam, aska, trädgårdsavfall, byggnadsavfall, metallskrot, schakt-, jord- och rivningsmassor. Transportvägar av slagg från Spillepengen.	Lomma 22:11>3, Lomma 26:3	Delar av Lomma 22:11 är bebyggd.	1970-1978		
Lomma	Prämlyckan, AB Lomma tegelfabrik (Löpnr. 2)	Avfallsdeponier - Schaktmassor, byggnadsmaterial, troligen även rivningsmaterial. Okänt vad för typ av avfall som syns på flygfoto från 1978.	Lomma 22:13>1, 22:14, 26:3		1970-1978		

Bilaga 4 | Nedlagda deponier

KOMMUN	NAMN, ID	TYP/AVFALLSSLAG	FASTIGHETS- BETECKNING	PLANERADE/ GENOMFÖRDA ÅTGÄRDER	DRIFTTID	VERKSAMHETS- UTÖVARE	RISKKLASS
Simrishamn	Måsalücke avfallsanläggning		Måsalücke 4:3	Pågående verksamhet, men sluttäckning påbörjad			
Simrishamn	F d Ehrnbergs Läder, Sofielustdeponin, Simrishamn	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Vemmerlöv 87:1				1
Simrishamn	F d Ehrnbergs läder, industrideponi i Simrishamn	Garveri - krombaserad	Garvaren 3, Garvaren 13, Simrishamn 3:1				1
Simrishamn	Borrbytippet		Borrby 7:1				
Simrishamn	Gladsax Hallars tipp		Gladsax Hallar 1:1				
Simrishamn	Vallbytippet		Vallby 103:2. (Ska vara Glimminge 39:7)				
Simrishamn	Åkarpstippen Åkarp 8:2		Åkarp 8:2, Åkarp 2:5				
Simrishamn	Tippningi Kiviks hamn		Mellby 3:121				
Simrishamn	Kyhlstippen		Hoby 18:18, Hoby 103:1				

Bilaga 4 | Nedlagda deponier

KOMMUN	NAMN, ID	TYP/AVFALLSSLAG	FASTIGHETS- BETECKNING	PLANERADE/ GENOMFÖRDA ÅTGÄRDER	DRIFTTID	VERKSAMHETS- UTÖVARE	RISKKLASS
Simrishamn	Listarumstippen		Listarum 1:17, Listarum 28:1, Listarum 1:48. (Även Listarum 3:14 ingår i tippområdet)				
Simrishamn	Ravlundatippen		Ravlunda 28:1				
Simrishamn	Stengården tipp		Simris 20:33, Simris 10:17, Simris 10:18				
Simrishamn	Gyllebotippen		Vemmerlov 87:1, Vemmerlov 98:1				
Simrishamn	Tommarptippen		Tommarp 151:2				
Simrishamn	Borrby		Borrby 42:1				
Simrishamn	Åkarpstippen		Åkarp 6:4. (Finns en tipp till i Åkarp, eller är det samma som på Åkarp 2:5?)				

Bilaga 4 | Nedlagda deponier

KOMMUN	NAMN, ID	TYP/AVFALLSSLAG	FASTIGHETS- BETECKNING	PLANERADE/ GENOMFÖRDA ÅTGÄRDER	DRIFTTID	VERKSAMHETS- UTÖVARE	RISKKLASS
Sjöbo	Ommadeponin	Hushållsavfall tom 1978, sedan trädgård- och rivningsavfall	Sjöbo Omma 2:2	Kontrollprogram finns. Under 2017-2018 genom-fördes Mifo fas 1, lakvattenutredning, geohydrologisk utredning, förslag på framtida behandling av lakvatten. Uppdaterat kontroll-program tas fram 2019.	1958-2002		2 (MIFO)
Sjöbo	Bjärsjölagård Sjömossen	Hushållsavfall	Bjärsjölagård 1:118	Mifo fas 2 under 2016	1945-1976		2 (MIFO)
Sjöbo	Fränninge	Hushållsavfall	Fränninge 31:4	Mifo fas 2 under 2016	1964-1974		2 (MIFO)
Sjöbo	Ry	Hushållsavfall, byggmaterial, oljefat?	Ry 3:14	Utredd genom Mifo fas 1. Planerad Mifo fas 2 2021	1965-1974		2 (MIFO)
Sjöbo	Näsby	Hushållsavfall	Näsby 3:4	Utredd genom Mifo fas 1. Planerad Mifo fas 2 2021	1965-1974		3 (MIFO)
Sjöbo	Vanstad	Hushållsavfall	Vanstad 25:1	Mifo fas 2 under 2015	1958-1979		2 (MIFO)
Sjöbo	Äsperöd	Hushållsavfall	Vanstad 18:50	Utredd genom Mifo fas 1. Planerad Mifo fas 2 2022	1968-1980		3 (MIFO)
Sjöbo	Röddinge	Hushållsavfall	Röddinge 1:1	Utredd genom Mifo fas 1. Planerad Mifo fas 2 2022	1962-1972		3 (MIFO)

Bilaga 4 | Nedlagda deponier

KOMMUN	NAMN, ID	TYP/AVFALLSSLAG	FASTIGHETS- BETECKNING	PLANERADE/ GENOMFÖRDA ÅTGÄRDER	DRIFTTID	VERKSAMHETS- UTÖVARE	RISKKLASS
Sjöbo	Knickarp	Hushållsavfall	Elsagården 1:1	Mifo fas 2 under 2016	1960-1974		3 (MIFO)
Sjöbo	Sövde	Hushållsavfall	Sövde 2:1	Utredd genom Mifo fas 1. Planerad Mifo fas 2 2020	1969-1978		2 (MIFO)
Sjöbo	Blentarp	Hushållsavfall	Blentarp 23:10	Mifo fas 2 under 2015	1970-1979		2 (MIFO)
Sjöbo	Everlov	Hushållsavfall	Everlov 15:1	Utredd genom Mifo fas 1. Planerad Mifo fas 2 2020	1954-1969		2 (MIFO)
Skurup	Industrideponi, Västergatans förlängning	Industrideponi	Skurup 51:32 Skurup 51:33				3
Skurup	Rydsgård	Avfallsdeponier – icke farligt, farligt avfall	Örsjö 18:3				
Skurup	Skurup Västra Industriområde	Avfallsdeponier – icke farligt, farligt avfall	Skurup 51:20		1955-1977		2
Skurup	Skurup Örsjö I	Avfallsdeponier – icke farligt, farligt avfall	Solberga 21:1				2

Bilaga 4 | Nedlagda deponier

KOMMUN	NAMN, ID	TYP/AVFALLSSLAG	FASTIGHETS- BETECKNING	PLANERADE/ GENOMFÖRDA ÅTGÄRDER	DRIFTTID	VERKSAMHETS- UTÖVARE	RISKKLASS
Staffanstorp	F d Danisco sockerbruk - tipp Sockerbruksbacken - deponi	Industriedeponier	Brågarp 6:1	Miljöteknisk markundersökning utförd. Anses inte föreligga någon risk för mark och vatten. Riskklassning enl MIFO. Planer på att användas som rekreativområde.			3 (MIFO)
Staffanstorp	Tipp Staffanstorp M67	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Flackarp 8:1, Flackarp 7:1				
Staffanstorp	Tipp Staffanstorp M71	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Kvärlöv 1:2				
Staffanstorp	Staffanstorp Tippen	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Borggård 1:4				
Staffanstorp	Staffanstorp Tippen vid reningsverket	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Borggård 1:4				
Staffanstorp	Tipp Staffanstorp M68	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Kyrkheddinge				

Bilaga 4 | Nedlagda deponier

KOMMUN	NAMN, ID	TYP/AVFALLSSLAG	FASTIGHETS- BETECKNING	PLANERADE/ GENOMFÖRDA ÅTGÄRDER	DRIFTTID	VERKSAMHETS- UTÖVARE	RISKKLASS
Staffanstorp	Tipp Staffanstorp M69	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Djurslöv 12:1				
Staffanstorp	Staffanstorp Första soptippen	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Nevishög 5:1				
Staffanstorp	Tipp Staffanstorp M70	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Örup 5:1				
Staffanstorp		Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Särslöv 12:2				
Svedala	Tjustorps avfallsupplag	Schakt- och rivningsmassor, trädgårds- och grovavfall		Kontrollprogram	1980-1985		2 (MIFO)
Svedala	Bara tegelbruk	Schakt- och rivningsmassor, trädgårdsavfall mm		Kontrollprogram	1967-1978		2(MIFO)
Svedala	Grönljungstippen	Grov- och trädgårds- avfall, div. industri- och byggavfall, slam från reningsverk, latrin mm			1970-1978		2(MIFO)

Bilaga 4 | Nedlagda deponier

KOMMUN	NAMN, ID	TYP/AVFALLSSLAG	FASTIGHETS- BETECKNING	PLANERADE/ GENOMFÖRDA ÅTGÄRDER	DRIFTTID	VERKSAMHETS- UTÖVARE	RISKKLASS
Svedala	Gamlegård, Klågerup	Hushålls-, bygg- och industriavfall, massor, trädgårdsavfall och latrin		Kontrollprogram	1950-1970		2(MIFO)
Svedala	Holmeja avfallsupplag	Främst hushållsavfall, schakt- och rivningsmassor samt trädgårdsavfall			1953-1963		2(MIFO)
Svedala	Hästhagen, Böringe	Rivningsmassor samt trädgårds och skogsavfall			1975-198?		4
Svedala	Kullebo, Lemmeströ	Avloppsslam, skrot, grovavfall mm		Återställd	1950-197?		3(MIFO)
Svedala	Västra Kärrstorp	Avfall från behandling av kommunalt avloppsvatten		Återställd	1971-1974		4
Svedala	Harakärr	Hushållsavfall och park- och trädgårds- avfall, men även industri- och byggavfall mm			1967-1978		2(MIFO)
Svedala	Västerkulla	Schaktmassor och Trädgårdsavfall		Återställd	1960-197?		4
Svedala	Österkulla (Bjeret)	Mest rivnings- och schaktmassor samt växtavfall mm			1975-1987		3(MIFO)

Bilaga 4 | Nedlagda deponier

KOMMUN	NAMN, ID	TYP/AVFALLSSLAG	FASTIGHETS- BETECKNING	PLANERADE/ GENOMFÖRDA ÅTGÄRDER	DRIFTTID	VERKSAMHETS- UTÖVARE	RISKKLASS
Svedala	"Sveagatan"	Hushålls-, trädgårds och grovavfall, rivningsmassor mm			1930-1955		4
Svedala	Nordv. vägkorsn.	Hushålls-, trädgårds och grovavfall, rivningsmassor mm			1960-1965		2(MIFO)
Svedala	Sydost vägkorsn.	Hushålls-, trädgårds och grovavfall, rivningsmassor mm			1960-1967		4
Svedala	Råkulla	Hushållsavfall			1950-1960		3(MIFO)
Svedala	Socketbruket, Svedala	Hushålls-, grov- och trädgårdsavfall			1955-1958		4
Svedala	Marbäck, Svedala	Latrin			1940-1967		4
Svedala	Svedala Arbrå	Gjuterisand. Täckning medschakt- och rivningsavfall			1975-1986		2(MIFO)
Tomelilla	Onslunda soptipp	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Valleberga 155:1				
Tomelilla	Nymölla	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Nedraby 8:2				

Bilaga 4 | Nedlagda deponier

KOMMUN	NAMN, ID	TYP/AVFALLSSLAG	FASTIGHETS- BETECKNING	PLANERADE/ GENOMFÖRDA ÅTGÄRDER	DRIFTTID	VERKSAMHETS- UTÖVARE	RISKKLASS
Tomelilla	Övrabyborg	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Övrabyborg, Övrabyborg 35:1				
Tomelilla	Karlsberg	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Södra Kvärrestad 8:3				
Tomelilla	Toarp	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Toarp 3:15				
Tomelilla	Örup	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Örup 1:1				
Tomelilla	Djupadal	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Ullstorp 122:1				
Tomelilla	Tipp Tulleboda	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Tulleboda 1:2				
Tomelilla	Forsemölla barkdeponering	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Kristinehov 1:1				
Tomelilla	Tipp Ängavången	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Andrarum 2:1				

Bilaga 4 | Nedlagda deponier

KOMMUN	NAMN, ID	TYP/AVFALLSSLAG	FASTIGHETS- BETECKNING	PLANERADE/ GENOMFÖRDA ÅTGÄRDER	DRIFTTID	VERKSAMHETS- UTÖVARE	RISKKLASS
Tomelilla	Tomelilla Onslunda soptipp	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Onslunda 5:48				
Trelleborg	Skåre hamn (väster)	Främst utfyllnadsmassor, inget farligt avfall			?-1960- talet		4
Trelleborg	Maglarps skjutbana, 7:3	Gummimassor			?-1970-talet		4
Trelleborg	Maglarp 36:3	Träd			1973-1976		4
Trelleborg	Maglarp 28:20	Rivningsavfall och schaktmassor			1970-talet- 2001		4
Trelleborg	Albäcksborg (Maglarp 14:5)	Diverse material, ej farligt avfall		Lakvattenanläggning anlagd 2009-2010. Tekniska förvaltningen ansvarar för drifts och genomförande av kontrollprogram.	?-?		4
Trelleborg	Skegrie 6:118	Hushålls-, grov- och byggnadsavfall			?-1973		4
Trelleborg	Albäcks äldre avfallsupplag (Väster Jär 1:1)	Hushålls-, grov- och byggnadsavfall			1950-1975		1
Trelleborg	Sjövik (Reningsverket 1, Lastbilen 1)	Rivningsmassor, hushålls- och industriavfall			1950-1955		4

Bilaga 4 | Nedlagda deponier

KOMMUN	NAMN, ID	TYP/AVFALLSSLAG	FASTIGHETS- BETECKNING	PLANERADE/ GENOMFÖRDA ÅTGÄRDER	DRIFTTID	VERKSAMHETS- UTÖVARE	RISKKLASS
Trelleborg	Trelleborgs Hamn (Bogsprötet, Kompassen)	Gummirester, organiskt avfall, rivnings- och schaktmassor			1935-1945		4
Trelleborg	Östra Värlinge	Oklart innehåll			?-?		4
Trelleborg	Idala (Gislöv 70:2)	Rivnings- och hushållsavfall samt latrinstation		Kontrollprogram avslutat 2009 då risk för urlakning av deponin bedöms som liten.	?-1969		4
Trelleborg	Böste	Oklart innehåll			?-?		4
Trelleborg	Väster om Smyge hamn (Östra Torp 5:10)	Hushålls- och industriavfall			1952-1955		4
Trelleborg	Kalkgravarna (Östra Torp 15:4, 15:5)	Industri- och hushållsavfall			?-1972		4
Trelleborg	Kalkberget (Östra Torp 15:7, 15:2)	Industriavfall bestående främst av organiskt avfall			?-?		4
Trelleborg	Smyge skolområde (Smygeskolan 1)	Hushålls- och grovavfall samt schaktmassor			?-?		4
Trelleborg	Dalahill (Äspö 4:2)	Hushållsavfall			1952-1958		4
Trelleborg	Smygehamn 30:2	Hushålls-, industri- och grovavfall			1952-1970- talet		4

Bilaga 4 | Nedlagda deponier

KOMMUN	NAMN, ID	TYP/AVFALLSSLAG	FASTIGHETS- BETECKNING	PLANERADE/ GENOMFÖRDA ÅTGÄRDER	DRIFTTID	VERKSAMHETS- UTÖVARE	RISKKLASS
Trelleborg	Beddingstrand (Lilla Beddinge 21)	Hushållsavfall			?-?		4
Trelleborg	Sotemosse	Oklart innehåll, men troligtvis främst organiskt material från Jordberga sockerbruk			?-?		4
Trelleborg	Hönsinge	Oklart innehåll			?-?		4
Trelleborg	Stensgård	Schaktmassor			1960/1970- talen		4
Trelleborg	Sörby (Grönby 9:12)	Hushållsavfall			1950-talet- 1977		4
Trelleborg	Tappersberg (Anderslöv 2:68)	Hushålls- och industriavfall samt industriellt och kommunalt slam		Tekniska förvaltningen ansvarar för genomförande av kontrollprogram	1950-talet- 1977		2
Trelleborg	Gamla Anderslöv (Anderslöv 1:60)	Hushålls- och latrinavfall			1940/1950- talen		4
Trelleborg	Domme	Oklart innehåll			?-?		4
Trelleborg	Äkermans damm (Fru Alstad 20:4)	Byggavfall			?-?		4
Trelleborg	Fru Alstad	Oklart innehåll			?-?		4
Trelleborg	Minnesberg (Västra Alstad 25:1)	Industri- och hushållsavfall			?-1970-talet		4

Bilaga 4 | Nedlagda deponier

KOMMUN	NAMN, ID	TYP/AVFALLSSLAG	FASTIGHETS- BETECKNING	PLANERADE/ GENOMFÖRDA ÅTGÄRDER	DRIFTTID	VERKSAMHETS- UTÖVARE	RISKKLASS
Trelleborg	Tegelhålet (Minnesberg 1:44)	Hushålls- och industriavfall			?-1990- talet		4
Trelleborg	Klörup 13:5	Grovavfall			1990-talet		4
Trelleborg	Klörup 8:9	Delvis organiskt material			1980-talet		4
Trelleborg	Liljemärke 1:6	Oklart innehåll			?-?		4
Trelleborg	Lilla Beddinge 30:2	Hushålls-, industri-, och grovavfall			1958-1970- tal		4
Trelleborg	Västra Alstad 25:1	Industriellt avfall från tegelbruk			1950?- 1970/80-tal		4
Trelleborg	Klörup 20:1	Slam, bl.a. krom			1970-talet		4
Vellinge	Vellingetippen	Hushållsavfall, industriavfall	Eskilstorp 1:1	Övertäckt, idag dunge	1960-1973	Vellinge kommun	3(MIFO)
Vellinge	Höllvikentippen	Hushållsavfall, byggavfall	Lilla Hammar 17:60 och 49:1	Övertäckt, idag friluftsområde	1940-1975	Vellinge kommun	2(MIFO)
Vellinge	Skånör- Falsterbotippen	Hushållsavfall	Skånör 2:1	Övertäckt, idag grönyta	1962-1978	Vellinge kommun	3(MIFO)
Vellinge	Skånör-Falsterbo gamla avfallsupplag	Hushållsavfall, massor	Skånör 2:1	Övertäckt med sand	1950-1962, även senare för massor	Vellinge kommun	3(MIFO)
Vellinge	Flommen	Hushållsavfall	Skånör 2:1		1950-1962	Vellinge kommun	4(MIFO)

Bilaga 4 | Nedlagda deponier

KOMMUN	NAMN, ID	TYP/AVFALLSSLAG	FASTIGHETS- BETECKNING	PLANERADE/ GENOMFÖRDA ÅTGÄRDER	DRIFTTID	VERKSAMHETS- UTÖVARE	RISKKLASS
Vellinge	Håslövstippen	Hushållsavfall	Södra Håslöv 2:13	Området uppodlat	1940-1950	Vellinge kommun	3(MIFO)
Vellinge	Axeltofta	Grovavfall från jordbruksfastigheter	Axeltofta 1:1		1940-talet- 1973	Deponin användes av närliggande fastigheter	4(MIFO)
Vellinge	Sjunkebjär	Grovavfall, trädgårdsavfall och byggavfall	Hököpinge 65:1	Övertäckt med matjord	1950-talet	Deponin användes av närliggande fastigheter samt av kyrkan.	3(MIFO)
Vellinge	Högalundstippen	Hushållsavfall, industriavfall	Hötofta 18:24	Övertäckt, idag betesmark	1949-1955	Vellinge kommun	3(MIFO)
Vellinge	Mellan- Grevietippen	Hushållsavfall	Mellan-Grevie 16:6	Övertäckt, idag under väg	Början av 1940-talet- början av 1970-talet	Vellinge kommun	3(MIFO)
Vellinge	Västra Ingelstadtippen	Grovavfall	Ingelstad 12:21 resp. Ingelstad 26:1 (läget osäkert)?		Början av 1950-talet- början av 1970-talet	Vellinge kommun	3(MIFO)
Vellinge	Carl F:s åkeri	Byggavfall	Arrie 31:37, Arrie 17:1, Arrie 25:1	Övertäckt, idag naturområde	1960-1973	Carl F AB	2(MIFO)
Vellinge	Månstorps kommuns avfallsupplag	Hushållsavfall	Arrie 31:45	Övertäckt, idag naturområde	1960-talet- 1974	Vellinge kommun	3(MIFO)

Bilaga 4 | Nedlagda deponier

KOMMUN	NAMN, ID	TYP/AVFALLSSLAG	FASTIGHETS- BETECKNING	PLANERADE/ GENOMFÖRDA ÅTGÄRDER	DRIFTTID	VERKSAMHETS- UTÖVARE	RISKKLASS
Vellinge	Industribyn	Grovavfall och trädgårdsavfall	Vellinge 99:1, Eskilstorp 14:100, Eskilstorp 14:99	Idag industriområde	1950-talet-1960-talet	Avfallsupplaget användes i huvudsak av kringliggande fastigheter vid den aktuella tidpunkten.	4(MIFO)
Vellinge	Herrestorpstippen	Hushållsavfall, visst industriavfall	Herrestorp 5:2, Västra Grevie 23:4	Övertäckt, idag delvis uppodlat	1958-1960	Vellinge kommun	4(MIFO)
Ystad	Löderup	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Hagestad 18:17		1955 - 1971	Löderups kommun. Stängdes förmodligen i samband med kommun-sammanslagningen 1971, då Löderups kommun uppgick i Ystads kommun.	Ingen risk-bedömning gjord
Ystad	Löderup	Hushållsavfall	Hagestad 24:1		1955 - 1971	Löderups kommun. Stängdes förmodligen i samband med kommunsammanslagningen 1971, då Löderups kommun uppgick i Ystads kommun.	Ingen risk-bedömning gjord

Bilaga 4 | Nedlagda deponier

KOMMUN	NAMN, ID	TYP/AVFALLSSLAG	FASTIGHETS- BETECKNING	PLANERADE/ GENOMFÖRDA ÅTGÄRDER	DRIFTTID	VERKSAMHETS- UTÖVARE	RISKKLASS
Ystad	Ystad Öja soptipp	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Herrestad 68:66		1950-talet - 1973	Herrestads kommun efter 1952. Uppgick i Ystads kommun i och med kommunsammanslagningen 1971.	Ingen riskbedömning gjord
Ystad	Ystad Bjäresjö soptipp	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Bjäresjö 8:1		1955 - 1971	1954 beviljades en privat markägare rätten att öppna en soptipp på platsen. Vid någon tidpunkt tog Ljunits kommun över skötseln. Beslut om nedläggning togs 1970. Lades ned 1971, efter kommunsammanslagningen då Ljunits kommun uppgick i Ystads kommun.	Ingen riskbedömning gjord
Ystad	Ystad Glemminge soptipp	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Glemminge 37:7	Plantering 1975	1971 - 1973	Ystads kommun	Ingen riskbedömning gjord

Bilaga 4 | Nedlagda deponier

KOMMUN	NAMN, ID	TYP/AVFALLSSLAG	FASTIGHETS- BETECKNING	PLANERADE/ GENOMFÖRDA ÅTGÄRDER	DRIFTTID	VERKSAMHETS- UTÖVARE	RISKKLASS
Ystad	Ystad Skårby soptipp	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	Skårby 20:6		? - 1971	Ljunits kommun. Stängdes troligen i samband med kommun- sammanlagningen 1971, då Ljunits kommun upp-gick i Ystads kommun.	Ingen risk- bedömning gjord
Ystad	Ystad soptipp (vid f.d. regements- området)	Hushållsavfall	Sandskogen 2:1	Kommunen har anlagt en anläggning för det avfall som uppstår i kommunens bygg-, gatu- och parkverk- samhet samt börjat anlägga ett rekreationsområde på delar av fastigheten.	1954 - 1973	Ystads kommun	Ingen risk- bedömning gjord

PREL

BILAGA 5

Uppföljning av avfalls- planer och regional kretsloppsplan 2016-2020

Innehåll

1	Introduktion.....	3
2	Åtgärder	4
2.1	Gemensamma åtgärder	4
2.2	Kommunspecifika åtgärder	6
3	Sammanfattning.....	16

REMISS

1 Introduktion

De elva kommunerna Kävlinge, Lomma, Simrishamn, Sjöbo, Skurup, Staffanstorps, Svedala, Tomelilla, Trelleborg, Vellinge, Ystad benämns härnäst som kommunerna. Kommunernas avfallsplaner och den regionala kretsloppsplanen för år 2016–2020 innefattar tre fokusområden. Till fokusområdena hör sammanlagt åtta mätbara mål som är gemensamma för samtliga kommuner. Härutöver har några av kommunerna egna mål inom vissa områden. Målen är följande:

1. **Hållbar konsumtion för minskade avfallsmängder**
  - a) År 2020 är den totala mängden hushållsavfall per person mindre än år 2015.
  - b) År 2020 är den totala mängden textilavfall i restavfallet halverad jämfört med år 2015.
  - c) År 2020 är matsvinnet mindre per person än år 2015 (Trelleborgs kommun).
  - d) År 2020 är matsvinnet i kommunens verksamheter/storkök mindre än år 2015 (Trelleborgs kommun).
2. **Hållbar sortering med ökad återvinning**
  - a) År 2018 är 50 % av matavfallet utsorterat och behandlat biologiskt så att växtnäring och energi tagits tillvara, år 2020 är nivån ännu högre.
  - b) År 2020 är mängden förpackningar och tidningar i restavfallet halverad för respektive material jämfört med år 2015.
  - c) År 2020 är nedskräpningen mindre än år 2016.
  - d) År 2020 sorterar alla kommunens verksamheter och bolag ut matavfall, farligt avfall, förpackningar och tidningar (Trelleborgs kommun).
3. **Hållbar hantering för en renare miljö**
  - a) År 2020 är mängden farligt avfall i restavfallet noll.
  - b) År 2020 är avfallstransporterna fossilbränslefria.
  - c) År 2020 är våra intressenters förtroende för hela avfallskedjan större än år 2016.
  - d) År 2020 är andelen kundreklamationer lägre än år 2016 (Trelleborgs kommun).
  - e) År 2020 är den totala mängden grovavfall per person mindre än år 2015 (Sjöbo).

I syfte att nå målen har kommunerna under planperioden genomfört olika åtgärder, gemensamt eller var för sig. Nedan presenteras kortfattat genomförda åtgärder med koppling till respektive mål.

2 Åtgärder

I kapitel 2.1 och 2.2 presenteras ett urval av kommunernas gemensamma åtgärder och kommunspecifika åtgärder.

2.1 Gemensamma åtgärder

Nedan beskrivs åtgärder som genomförts av kommunerna gemensamt och hur åtgärderna är kopplade till målen.

	ÅTGÄRDER (TIDPUNKT)	RESULTAT	KOPPLING TILL MÅL
Sysav	Sammanställning och analys av tidigare åtgärder farligt avfall. (2016-2017)	Rapport (2017)	3a
	Förtroendeundersökning, genomförs vartannat år. (2016-2020)	Ökat förtroende.	3c
	Regional skräpmätning. (2016 och 2020)	Utvärderas 2020.	2c
	Onaturligt i naturen-kampanj för att uppmärksamma farligt avfall och nedskräpning. (2018)	Kampanjsida och stor uppmärksamhet i sociala medier.	2b, 2c, 3a
	Plastpolisen och plastkastet- vilken typ av kampanj ger bäst effekt? (2017)	Kampanjsida, presentation av resultat av metodstudien.	2b
	Arbetsgrupp fossilfria transporter. (2017)	Rapport.	3b
	Retoy – leksaksbyte och avgiftning kretslopp. (2017)	Bytesaktiviteter i 12 kommuner. Två inställda bytesaktiviteter blev material för egna leksaksbyten vilket använts under kommande år.	1a
	Resterkocken – minska matsvinnet. (2017-2020)	Lyckad kampanj som genom åren spridit sig till kommuner utanför Sysavregionen. Ökat antal tävlingsdeltagare för varje år.	1a

ÅTGÄRDER (TIDPUNKT)	RESULTAT	KOPPLING TILL MÅL
Plockanalyser, årligen. (2016–2020)	Samordnat genomförande i regionen.	1a, 1b, 2a, 2b, 3a
Kunskap i rätt förpackning KIRF – skapa ett samverkansforum mellan aktörer i värdekedjan för pappers- och plastförpackningar. (2018)	Fyra träffar med kunskapshöjande och utbytesfokus. Önskan hos deltagare om fortsättning och projektutveckling vilket är under planering.	2b
Textilgruppen, utredning och omvärldsbevakning. (2016–2020)	Rapport (2018).	1b
Nikotinkaninen – nudging för att minska nedskräpning på busshållplatser. (2018)	56 % minskad nedskräpning under mätperioden.	2c
Utbildningsdag kring avfallsminimering. (2018)	Ökad kunskap om beteendeförändring, drivkrafter och medborgarens makt rörande konsumtion och avfallsförebyggande.	1a
Nej till onödig grej. Kampanj för att uppmärksamma kopplingen konsumtion och avfallsmängder samt vikten att minska avfallet. (2019)	Draghjälp av influensers och positivt mottagande. Webbsidan finalist för Publisherpriset.	1a
Kampanj för att uppmärksamma nedskräpningen planeras för 2020.	Syns i sociala medier och på offentliga platser.	2b, 2c
Kampanj för att uppmärksamma utsortering av förpackningar planeras 2020.	Fortsättning på Plastpolisen/Plastkastet.	2b

2.2 Kommunspecifika åtgärder

Nedan beskrivs genomförda åtgärder som har genomförts av respektive kommun och hur åtgärderna är kopplade till målen.

	ÅTGÄRDER (TIDPUNKT)	RESULTAT	KOPPLING TILL MÅL
Kävlinge	Kampanj för ökad matavfallsutsortering "Gör det inte svårare än vad det är". (2018)	Kampanjen har syns på kommunens sociala medier, Avfall Sveriges branschtidning och sopbilarna.	2a
	Införande av obligatorisk matavfallsutsortering. (2016-2017)	58% utsortering (2018)	2a
	Aktiviteter under skräpplockarveckan för att engagera skolor, villaföreningar, organisationer mm att plocka skräp. (2016-2019)	Högt deltagande.	2c
	Inköp av ny sopbil som går på biogas.	Minskad förbrukning av fossila bränslen.	3b
Lomma	Minska IT-avfallet genom metoden Översta steget. (2018)	Flera aktiviteter har inte kunnat följas upp på grund av förhållandevis lång livslängd på IT-produkter.	1a
	Kampanj för ökad matavfallsutsortering "Gör det inte svårare än vad det är". (2018)	Kampanjen har syns på kommunens sociala medier, Avfall Sveriges branschtidning och sopbilarna.	2a
	Förändrad indelning i fyrfackskärnen. (2017)	Ökad utsortering av plastförpackningar	2b

	ÅTGÄRDER (TIDPUNKT)	RESULTAT	KOPPLING TILL MÅL
	Ny upphandling av insamling av hushållsavfall med krav på att samtliga bilar drivs på biogas. (2016)	100% fossilbränslefria avfallstransporter	3b
Simrishamn	Vid ny renhållningsentreprenadstart den 1 april 2017 ställdes krav på 100% fossilfri fordonsflotta.	Nu kör samtliga fordon i avfallsorganisationen på biogas med undantag för 2 reservbilar.	3b
	2017 startade Ökrab kampanjen "Sladdjakten" för att samla in uttjänt småelektronik och batterier i hemma. Mellanstadielklasserna i området erbjuds att delta mot att ha chansen att vinna pengar till klasskassan.	Ca 3 ton elavfall har samlats in.	3a
	Erbjudit samtliga bostäder i flerfamiljhus FNI.	75% av alla flerbostadsfastigheter har FNI.	2b
	Inventering sortering ägarkommunerna.	Ökad sortering i kommunens fastigheter.	2b
	Sortering av matavfall införd hos samtliga hushåll i kommunen.	Insamlingsgraden ligger idag på över 70%.	2a
	Kampanj "varje skruv räknas" för att uppmuntra till bättre sortering.	Restavfall minskat med 26 kg/person sedan 2016.	1a
Sjöbo	Deltagande i Håll Sverige Rent-kampanj årligen. Hade skräpmätning 2016 på Sandbäckskolan.	Klättrade i rankningen från plats 136 år 2015 till plats 19 år 2016.	2c
	Vid ny renhållningsentreprenad start den 1 juni 2019 ställdes krav på 100 % fossilfri fordonsflotta.	Nu har vi 100 % fossilbränslefria avfallstransporter i kommunal regi.	3b

	ÅTGÄRDER (TIDPUNKT)	RESULTAT	KOPPLING TILL MÅL
	Framtagande av en uppdaterad sorteringsguide som skickades ut till alla hushåll i kommunen under 2017. Fokus låg på "krångliga" förpackningar.	Minskade mängden felsorterade förpackningar.	2b
	Genomföra leksaksbytesaktiviteter. (2017).	Redovisade inte resultat	1a
	Öka återanvändningen inom de kommunala förvaltningarna genom att införa ett återbrukssystem för möbler och kontorsinventarier. Uppstart av utredning under hösten 2019. Beräknad start av verksamhet under hösten 2020.	Precis påbörjat.	1a och 1b
	Öka återanvändningen av fritidsattiraljer hos kommuninvånare genom att starta upp fritidsbanken eller motsvarande. Uppstart av utredning under hösten 2019. Beräknad start av verksamhet under hösten 2020.	Precis påbörjat.	1a
	Framtagande av film med information gällande ny indelning i fyrfackskärl samt information om sortering (2019).	Spridning av filmen sker under hösten 2019.	2b
	Står för kostnaden för Natur & Miljöboken som distribueras till alla elever i årskurs 4-6.	Bidrar till en ökad förståelse för avfallshantering, miljö och klimatfrågor i stort.	Alla mål i avfallsplanen utom 3b
Skurup	Kampanj för att öka insamlingen av matavfall "Gör det inte svårare än vad det är". (2019)	Kampanjen har syns på kommunens hemsida, utskick till det kommunala bostadsbolagets hyresgäster samt via kommunens sociala medier.	2a

ÅTGÄRDER (TIDPUNKT)	RESULTAT	KOPPLING TILL MÅL
Deltar årligen i Håll Sverige Rent-kampanj. År 2016, 2017 och 2019 genomfördes även aktiviteter för allmänheten varav en längs med kusten.	Har klättrat i Håll Sverige Rents ranking samt kunskapen om nedskräpningen har ökat och att fler och fler själva tar ansvar och plockar skräp.	2c
Arrangerade en Retoy-aktivitet. (2017)	Information spreds i lokala medier samt kommunens sociala medier.	1a
Genomförde en klädbytdag för allmänheten. (2019)	Kunskapen kring kläders påverkan på klimatet har ökat samt att frivillighetsorganisationer själva kan tänka sig att arrangera egna klädbytdagar.	1a
Skapar årligen kommunens informationsruta till Natur- och miljöboken som delas ut till alla elever i årskurs 4-6.	Okar kunskapen om avfallshantering, klimat och miljö hos elever.	Alla mål förutom 3b
Miljöstrategiska enheten driver tillsammans med Måltidsservice och Skol- och utbildningsförvaltningen satsningen "En knuff i maträtt riktning" för att minska matsvinnet internt.	Matsvinnet har minskat med 15 % sedan 2017.	1a
Öka antalet förskolor som är Grön-flagg.	År 2019 är alla kommunala förskolor i kommunen Grön-flagg.	1a, 2b, 2c, 3a 3c
Staffanstorp Avhyser otillåtna textilinsamlare enligt framtagna mall.	Genomfört.	1b

	ÅTGÄRDER (TIDPUNKT)	RESULTAT	KOPPLING TILL MÅL
	Utredar behov och placering av ÄVS. (2017)	Färdig översyn.	2b
	Stödjer Städa Sverige ekonomiskt för att genomföra skräpplockning och deltar i Vi Håller Rent (2018)	Bra uppslutning.	2c
	Beslut att införa fyrfacksystem år 2020. (2018)	Pågående.	2a, 2c
	Vid ny renhållningsentreprenad start den 1 februari 2020 ställdes krav på 100 % fossilfri fordonsflotta.	Pågående.	3b
	Leksaks- och barnklädesbytesdag på bibliotek. (2017–2019)	Haft aktiviteter på bibliotek i Hjärup och Staffanstorp där man bytar leksaker och barnkläder. Hålls även workshops i återbruk under aktiviteten. Bra uppslutning.	1b
	Satt upp pantrör. (2019)	Fungerar bra, används av kommuninvånare.	2c
Svedala	Kampanj för ökad matavfallsutsortering "Gör det inte svårare än vad det är". (2018)	Kampanjen har syns på kommunens sociala medier, Avfall Sveriges branschtidning och sopbilarna.	2a
	Extra marknadsföring av Farligt Avfall-bilen. (2019)	Ökat antal besökare.	3a
	Infört fastighetsnära insamling av tidningar och förpackningar (fyrfack). (2017)	Ökad insamling av tidningar och förpackningar, minskad mängd tidningar och förpackningar i restavfallet.	2b

	ÅTGÄRDER (TIDPUNKT)	RESULTAT	KOPPLING TILL MÅL
	Minska mängden matsvinn på förskola i Svedala genom metoden Översta steget.	Mycket goda resultat med bl.a. 33% minskning av matsvinnet.	1a
	Ny upphandling av insamling av hushållsavfall med krav på att samtliga bilar drivs på biogas. (2016)	100% fossilbränslefria avfallstransporter.	3b
Tomelilla	Vid ny renhållningsentreprenadstart den 1 april 2017 ställdes krav på 100% fossilfri fordonsflotta.	Nu kör samtliga fordon i avfallsorganisationen på biogas med undantag för 2 reservbilar.	3b, 3c
	2017 startade Ökrab kampanjen "Sladdjakten" för att samla in uttjänt småelektronik och batterier i hemma. Mellanstadieklasserna i området erbjöds att delta mot att ha chansen att vinna pengar till klasskassan.	Ca 3 ton elavfall har samlats in på 2 år.	3a
	Erbjudit samtliga flerbostadsfastigheter FNI.	Ca 75% av alla flerbostadsfastigheter har FNI.	2b
	Inventering sortering hos ägarkommunerna.	Ökad sortering hos ägarkommunerna.	1a
	Infört sortering av matavfall vid samtliga hushåll i kommunen.	Insamlingsgraden ligger idag över 70%.	2a
	Kampanj "varje skruv räknas" för att uppmuntra till bättre sortering.	Restavfall minskat med 26 kg/pers sedan 2016.	1a
Trelleborg	Obligatorisk matavfallsinsamling områdesvis. (2009–2017)	61 % utsorterat 2018.	2a

	ÅTGÄRDER (TIDPUNKT)	RESULTAT	KOPPLING TILL MÅL
	Kampanj för ökad matavfallsutsortering "Gör det inte svårare än vad det är" (2018)	Kampanjen har bl.a. använts av det kommunala bostadsbolaget, samt syns på samtliga avfallsbilar.	2a
	Måltidsservice arbetar med matsvinn, bl.a. tävlar eleverna för minskat matsvinn.	Pågående. Resultat ej utvärderat.	2a
	Fyrfacksinsamling hos en- och tvåfamiljshushållen har införts 2014–2017.	99 % anslutning 2018.	2b
	Sommar-ÄVS i samarbete med FTI.	Test 2019. Ej utvärderad.	2b
	Samarbete med TrelleborgsHem, byte av insamlingssystem, från kärl till underjordsbehållare med utsortering i åtta fraktioner.	Projekt vår/höst 2019. Ej utvärderat.	2b
	Genomförd nudgingaktivitet i syfte att minska nedskräpning av fimpar på busshållplatser.	Fimparna minskade med 56 %.	2c
	Håll Sverige Rents årliga kampanj Vi håller rent.	Antalet anmälda deltagare är konstant.	2c
	Övergång till fossilfri insamling av hushållsavfall.	98 % fossilfritt 2018.	3b
Vellinge	Införande av textilinsamling på samtliga återvinningsstationer.	Ökade mängder insamlade textilier. Mellan 160 000 och 170 000 kilo/år.	1b
	Klädbytdagar	Klädbytdagar på Falsterbo Strandbad i april, ca 300 plagg bytte ägare.	1a, 1b,

	ÅTGÄRDER (TIDPUNKT)	RESULTAT	KOPPLING TILL MÅL
	Håll Sverige rent-kampanj.	Stadigt ökat antal deltagare i skräpplockardagarna varje vår.	2c
	Ploggevent på Håll Sverige Rent-dagen. (2018 och 2019)	Medvetenheten om nedskräpning ökar ca 500 ploggpåsar utdelade.	2c
	Fimpkampen, på torg, busshållplatser, stranden. (2017, 2018 och 2019)	Medvetenheten om nedskräpning har ökat, utdelning av fimpburkar, minskat antal fimpar vid skräpmätningar.	2c
	Minska Matsvinn i skolorna och köpt vågar till kökspersonal så de kan väga sitt matavfall.	Minskade mängder onödigt matsvinn i skolorna.	1a
	Fler papperskorgar och askkoppar i offentlig miljö.		2c
	Sortering i offentlig miljö.	Fler stationer med utsortering av återvinningsbara fraktioner i offentlig miljö.	2b
	Inga engångsplastartiklar i kommunal verksamhet.	Minskade avfallsmängder.	1a
Ystad	Öka återanvändningen inom de kommunala förvaltningarna genom att införa ett återbrukssystem för möbler och kontorsinventarier. (2016)	I augusti 2019 har Ystads kommun sparat 33 ton koldioxidutsläpp och 1 254 427kr jämfört med om möblerna köpts nya.	1a

ÅTGÄRDER (TIDPUNKT)	RESULTAT	KOPPLING TILL MÅL
Delta i projektet att testa och utveckla Marla Miljödialog och Avfall Sveriges metod för att förebygga avfall. (2016)	Ystadbostäder deltar i projektet 2016, Avfall Sveriges rapport publiceras 2017 och metoden har sedan använts i projekt i flera kommuner, inklusive Ystad.	1a
Genomföra leksaksbytesaktiviteter. (2016–2019)	I augusti 2019 har Ystads kommun genomfört totalt 6 leksaksbytesaktiviteter och planerar ytterligare 3. Totalt har 134 barn bytt 480 leksaker, vilket innebär en besparing på drygt 1,4 ton koldioxid.	1a
Arbeta med Avfall Sveriges miljönärvänlig-märkning. (2016 - 2020)	I augusti 2019 har Ystad 15 märkta verksamheter.	1a
Minska matsvinnet i de kommunala köken genom arbete med Marla Miljödialog och Avfall Sveriges metod för att förebygga avfall. (2019–2020)	Projektet påbörjas i två utvalda kök i februari 2019, handlingsplaner presenteras i september 2019 och utvärdering sker hösten 2020.	1a
Genomföra klädbytesaktiviteter. (2016–2020)	I augusti 2019 har Ystads kommun genomfört totalt 4 klädbytesaktiviteter och planerar ytterligare 1. Totalt har 433 personer bytt 1 692 plagg.	1a ,1b
Arbete med Grön Flagg på alla kommunala skolor och förskolor.	2018 vara alla kommunala skolor och förskolor igång med Grön Flagg-arbetet.	1a, 2b, 2c

ÅTGÄRDER (TIDPUNKT)	RESULTAT	KOPPLING TILL MÅL
Utveckla matavfallsinsamlingen för att omfatta hela kommunen. (2016–2018)	Hösten 2018 infördes matavfallsinsamling på den sista körturen. Det finns fortfarande områden där det är ont om plats där det inte finns möjlighet till matavfallsinsamling.	2a
Ge alla Ystadbostäders hyresgäster möjlighet till matavfallssortering. (2017–2018)	Vid utgången av 2018 finns det möjlighet till matavfallssortering vid drygt 90 % av Ystadbostäders fastigheter.	2a
Delta i Håll Sverige Rents kampanj "Vi håller Rent". (2016–2020)	Ystads kommun deltar i Vi Håller Rent varje år och är en av de kommuner i landet med störst andel av kommunens invånare engagerade.	2c
Utredning av och byte till fossilfria drivmedel för avfallsenhetens fordon. (2016–2017)	Utredningen genomfördes 2016 och sedan maj 2017 kör alla avfallsenhetens fordon på HVO.	3b, 3c

3 Sammanfattning

Flera av kommunernas gemensamma åtgärder, som presenteras ovan i kapitel 2.1, har fokus på att öka kunskap och medvetenhet hos invånare och anställda i kommunerna. Åtgärderna var exempelvis att genomföra kampanjer, utbildningsdagar och samverkansforum inom områden som matsvinn, nedskräpning, utsortering av förpackningar samt minskade avfallsmängder. Alla åtgärder var kopplade till ett eller flera av de gemensamma målen, se kapitel 1.

Andra gemensamma åtgärder för kommunerna var olika mätningar, exempelvis plockanalyser och en förtroendeundersökning, samt utredningar och analyser som i många fall resulterade i rapporter.

De kommunspecifika åtgärderna, som presenteras i kapitel 2.2, berörde flera olika områden. Många åtgärder handlade om att öka kunskap och medvetenhet genom kampanjer och utbildning. Härutöver har även genomförts många åtgärder för att minska matsvinn, minska nedskräpning, förbättra möjligheten att sortera och slänga avfall, utöka möjligheterna till återbruk och möjliggöra fossilfria transporter av avfall. Alla åtgärder var kopplade till ett eller flera av de gemensamma målen. De kommunspecifika åtgärderna har i stor utsträckning bedömts bidra till uppställda mål.

BILAGA 6
Miljökonsekvensbeskrivning

Icke-teknisk sammanfattning

Elva kommuner har tagit fram en gemensam kretsloppsplan, "Från avfall till resurs – Gemensam kretsloppsplan 2021-2030 för Kävlinge, Lomma, Simrishamn, Sjöbo, Skurup, Staffanstorp, Svedala, Tomelilla, Trelleborg, Vellinge och Ystad".

Kretsloppsplanen utgör kommunernas avfallsplan enligt 15 kap. 41 § miljöbalken (1998:808). Kretsloppsplanen beskriver bland annat nuvarande avfallshantering, mål för resursanvändning och avfallshantering, indikatorer för hur olika målområden utvecklas över tid och hur uppföljning ska ske.

Kretsloppsplanen inspireras bland annat av Agenda 2030 och de globala målen. De nationella miljö kvalitetsmål som berörs i störst utsträckning är God bebyggd miljö, Giftfri miljö och Begränsad klimatpåverkan som alla bedöms påverkas i positiv riktning till följd av planens genomförande.

Kretsloppsplanens genomförande bedöms inte leda till att relevanta miljö kvalitetsnormer överskrids.

Positiv miljö påverkan bedöms uppstå främst till följd av ökad återvinning och återbruk samt förebyggande av avfall.

Negativ miljö påverkan bedöms som liten vid genomförande av kretsloppsplanens åtgärder. Negativ miljö påverkan bedöms kunna uppstå främst som en följd av ökade transporter av avfall även om vinsten av återvinningen är större än de negativa konsekvenserna av ökade transporter.

Sammanfattningsvis bedöms att genomförandet av kretsloppsplanen ligger i linje med hållbar utveckling och ansluter till de nationella miljömålen samt till de Globala målen.

Hur stor positiv påverkan genomförande av planen medför beror på vilka åtgärder som genomförs och i vilken utsträckning indikatorerna uppnås. Det ligger ett stort ansvar på varje kommun att arbeta vidare och planera in åtgärder i linje med kretsloppsplanens mål och indikatorer. Alla kommunala verksamheter och bolag ska arbeta för att nå målen i planen. Många av de indikatorer som anges i kretsloppsplanen avser områden som någon annan än avfallsorganisationerna ansvarar för. Det ställer stora krav på att planens inriktning är väl förankrad i kommunernas olika förvaltningar och bolag, samt stor tydlighet angående vilka delar av kommunernas verksamheter som ska planera och genomföra åtgärder inom olika områden.

Innehåll

1	Inledning.....	1
1.1	Bakgrund.....	1
1.2	Behov av och syfte med miljökonsekvensbeskrivning	1
1.3	Beslut om betydande miljöpåverkan	1
1.4	Avgränsningssamråd	1
2	Kretsloppsplan för 11 kommuner i Sysavregionen	2
2.1	Kretsloppsplanens syfte	2
2.2	Kretsloppsplanens innehåll.....	2
2.3	Kretsloppsplanens förhållande till andra planer och program.....	5
3	Metod för miljöbedömning av kretsloppsplanen	5
3.1	Bedömningsgrunder och avgränsningar.....	5
3.1.1	Miljöaspekter och huvudområden	5
3.1.2	Geografisk och tidsmässig avgränsning	6
3.1.3	Klimatanpassning.....	7
3.1.4	Svårigheter i samband med MKB	7
3.2	Alternativ	8
3.2.1	Nollalternativet, om kretsloppsplanen inte genomförs.....	8
3.2.2	Alternativt upplägg till föreslagen kretsloppsplan	8
3.3	Miljö kvalitetsnormer.....	9
3.4	Globala mål för hållbar utveckling.....	9
3.5	Miljömål inom EU.....	10
3.6	Miljö kvalitetsmål	10
3.7	Nationella etappmål	10
3.8	Nationell avfallsplan.....	11
3.9	Uppfyllelse av miljö kvalitetsmål	11
3.9.1	Begränsad klimatpåverkan	12
3.9.2	Giftfri miljö.....	12
3.9.3	God bebyggd miljö	12
4	Betydande miljö påverkan.....	12
4.1	Människors hälsa	12
4.1.1	Nuläge och förutsättningar.....	12
4.1.2	Negativ miljö påverkan	13
4.1.3	Positiv miljö påverkan.....	13
4.1.4	Åtgärder för att minska negativ miljö påverkan eller öka positiv påverkan	14
4.2	Materiella tillgångar och resurshushållning.....	14
4.2.1	Nuläge och förutsättningar.....	14
4.2.2	Negativ miljö påverkan	14
4.2.3	Positiv miljö påverkan.....	15
4.2.4	Åtgärder för att minska negativ miljö påverkan eller öka positiv påverkan	15
4.3	Bebyggelse och kulturmiljö;	16
4.3.1	Nuläge och förutsättningar.....	16
4.3.2	Negativ miljö påverkan	16
4.3.3	Positiv miljö påverkan.....	16
4.3.4	Åtgärder för att minska negativ miljö påverkan eller öka positiv påverkan	16
4.4	Luft- och klimatfaktorer	16
4.4.1	Nuläge och förutsättningar.....	17
4.4.2	Negativ miljö påverkan	17

4.4.3	Positiv miljöpåverkan.....	18
4.4.4	Åtgärder för att minska negativ miljöpåverkan och öka positiv miljöpåverkan	19
4.5	Förorening och exploatering av mark och vatten.....	19
4.5.1	Nuläge och förutsättningar.....	19
4.5.2	Negativ miljöpåverkan	20
4.5.3	Positiv miljöpåverkan.....	21
4.5.4	Åtgärder för att minska negativ miljöpåverkan eller öka positiv miljöpåverkan...	21
4.6	Inbördes förhållande mellan ovanstående miljöaspekter	21
5	Sammanfattande bedömning.....	21
5.1	Betydande miljöpåverkan	21
5.2	Nationella miljömål	22
5.3	Åtgärder mot negativ påverkan.....	23
5.4	Sammanfattning	23
6	Uppföljning.....	24
7	Referenser	1

RENTISS

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Elva kommuner i Sysavregionen har tagit fram en gemensam kretsloppsplan, ”Från avfall till resurs – Gemensam kretsloppsplan 2021-2030 för Kävlinge, Lomma, Simrishamn, Sjöbo, Skurup, Staffanstorp, Svedala, Tomelilla, Trelleborg, Vellinge och Ystad”. Kretsloppsplanen utgör kommunernas avfallsplan enligt 15 kap. 41 § miljöbalken (1998:808).

1.2 Behov av och syfte med miljökonsekvensbeskrivning

Behovet av en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) utvärderas vid framtagandet av en kretsloppsplan enligt miljöbalken och miljöbedömningsförordningen. Syftet med MKB är att integrera miljöaspekter i framtagandet och antagandet av planen. Bedömningen om kretsloppsplanen innebär betydande miljöpåverkan genomförs utifrån 6 kap. miljöbalken och miljöbedömningsförordningen (SFS 2017:966).

Den gemensamma kretsloppsplanen kommer att ange förutsättningar för att bedriva verksamheter och genomföra åtgärder med hänsyn till hur de kan påverka miljön. Kretsloppsplanen påverkar avfallsanläggningar i kommunerna och har ambitioner att förändra beteenden i stor omfattning. I huvudsak är denna miljöpåverkan positiv.

Med ovanstående resonemang som grund görs bedömningen att kretsloppsplanen kommer att ha stor betydelse för hållbar utveckling inom såväl resursanvändning som avfallshantering i kommunerna. Genomförandet av den kretsloppsplan som är under framtagande för kommunerna bedöms innebära betydande positiv miljöpåverkan.

1.3 Beslut om betydande miljöpåverkan

Styrgruppen för projektet, med representanter från Sysav och kommunerna, har beslutat att betydande miljöpåverkan föreligger och att MKB ska tas fram.

1.4 Avgränsningssamråd

Enligt 6 kap 10 § miljöbalken ska ett avgränsningssamråd hållas med de kommuner, länsstyrelser och andra myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av planen.

Den 19 juni 2019 skickades ett underlag för ett avgränsningssamråd till Länsstyrelsen Skåne. Den 28 juni 2019 meddelade Länsstyrelsen Skåne att den för närvarande inte hade några synpunkter på föreslagen omfattning av MKB.

2 Kretsloppsplan för 11 kommuner i Sysavregionen

I den gemensamma kretsloppsplanen beskrivs hur arbetet för att planens mål och de tillhörande indikatorerna ska kunna nås. Ett flertal aktiviteter kommer att behöva genomföras av kommunerna och Sysav. Handlingsplaner kommer att tas fram med målen i kretsloppsplanen som grund. Planen utgår från en tillit till respektive verksamhets kompetens och att arbetet blir bäst när verksamheten själv detaljstyr den. För att nå målen måste kommunen använda olika styrmedel, verktyg och nya rutiner.

2.1 Kretsloppsplanens syfte

Syftet med den gemensamma kretsloppsplanen är att skapa en hållbar resursanvändning där avfall förebyggs, material och produkter stannar i kretsloppet och avfall ses som en resurs. Syftet med planen är även att skapa ett brett engagemang för avfallsfrågor och att inspirera till handlingar som bidrar till att nå kretsloppsplanens mål. Att kretsloppsplanen är gemensam för elva kommuner är en styrka som bidrar till att nå en hållbar utveckling.

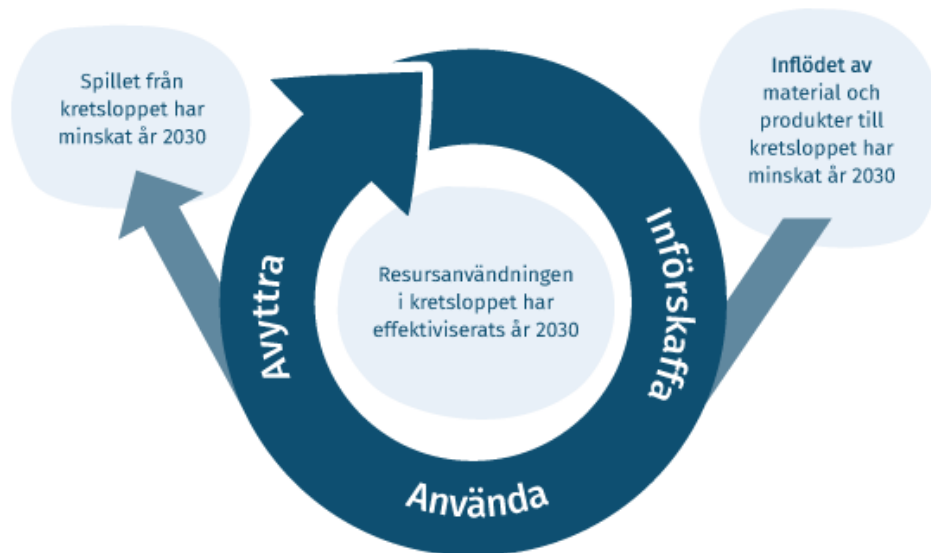
2.2 Kretsloppsplanens innehåll

Den gemensamma kretsloppsplanen baseras i huvudsak på Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2017:2) om vad en kommunal avfallsplan ska innehålla.

I kretsloppsplanen och dess bilagor redovisas bland annat mål och indikatorer för avfallshanteringen, beskrivning av nuläge avseende mängder och behandling av avfallet, nedlagda deponier och uppföljning av föregående regionala kretsloppsplan och kommunala avfallsplaner.

Kretsloppsplans mål är följande:

- Inflödet av material och produkter till kretsloppet har minskat år 2030
- Resursanvändningen i kretsloppet har effektiviserats år 2030
- Spillet från kretsloppet har minskat år 2030

Indikatorer, totalt 24 stycken, har tagits fram och kommer att användas vid utvärdering av om målen uppnås, samt för att kunna göra en bedömning av om arbetet enligt planen bidrar till de positiva miljöeffekter som den syftar till.

Indikatorerna rör följande fokusområden (och några indikatorer berör mer än ett område):

- Källsortering
- Hållbar konsumtion
- Offentlig upphandling
- Tillsyn
- Fysisk planering
- Nedskräpning
- Matavfall och matsvinn
- Bygg
- Återbruk
- Alla kan göra något
- Grovavfall

De tre målen, specificerade genom indikatorerna, syftar till att minska avfallsmängden, öka återanvändningen, minska miljöbelastningen, öka återvinningen och samtidigt ha människan i fokus. Åtgärderna syftar till positiv miljöpåverkan, men kan även medföra vissa negativa effekter.

Miljöeffekter och konsekvenser beskrivs i kapitel 4.

För utförligare information om kretsloppsplanens innehåll hänvisas till plandokumentet "Från avfall till resurs – gemensam kretsloppsplan 2021-2030".

REMISS

2.3 Kretsloppsplanens förhållande till andra planer och program

Den gemensamma kretsloppsplanen förhåller sig till andra planer, program och strategier genom att både påverkas av och påverka dessa planer och program. Exempel på sådana planer är:

- Kommunernas översiktsplaner
- Kommunernas miljöplaner
- Kommunernas energi- och klimatstrategier
- Kommunernas VA-planer
- Klimatanpassningsatlas för Skåne, Länsstyrelsen i Skåne län, 2011:23

3 Metod för miljöbedömning av kretsloppsplanen

3.1 Bedömningsgrunder och avgränsningar

Syftet med kommunala och regionala avfallsplaner är att främja hållbar utveckling. Föreliggande gemensamma kretsloppsplan bidrar i huvudsak till positiv miljöpåverkan, detta främst genom att främja hushållningen med naturresurser genom ökade möjligheter till materialåtervinning, återanvändning och förebyggande av avfall samt avfallsminimering.

Eftersom planen gäller under tio år och för elva kommuner kommer handlingsplaner att tas fram årligen för att varje åtgärd ska vara aktuell och flexibel. Varje kommunal verksamhet och kommunalt bolag kommer att besluta om vilka åtgärder som ska vidtas i respektive kommun. Det är därför svårt att avgöra vilken miljöpåverkan som kommer att bli resultatet av genomförandet av den gemensamma kretsloppsplanen. I denna MKB antas dock att arbetet för att uppnå mål får förväntat resultat.

3.1.1 Miljöaspekter och huvudområden

Redovisningen i MKB fokuseras på de mest väsentliga miljöaspekterna och miljöeffekterna av dessa, se nedan. Dessa miljöaspekter är de aktiviteter eller tjänster inom avfallshanteringen som rör kretsloppsplanen och som väsentligen kan påverka miljön. I MKB:n har även hänsyn tagits till kumulativa effekter där det bedömts relevant. Tyngdpunkten i MKB:n ligger på de avfallsfrågor där Sysav och de 11 kommunerna har rådighet över hanteringen och behandlingen av avfallet.

I miljöbalkens 6 kap. 2 § anges de miljöaspekter som ska beaktas vid framtagande av MKB. Av dessa bedöms följande miljöaspekter, och därmed miljöeffekterna, vara väsentliga eller eventuellt kunna vara väsentliga för genomförande av kretsloppsplanen:

- Människors hälsa; här behandlas främst åtgärder för att säkra hanteringen av farligt avfall, minskad nedskräpning samt insamlingens påverkan genom buller
- Materiella tillgångar och resurshushållning; här behandlas främst åtgärder för att minska mängden avfall samt öka återanvändning och återvinning, exempelvis genom förebyggande av avfall, kommunernas arbete för att förändra rutiner vid upphandlingar och inköp, återbruk och bättre sortering
- Bebyggelse och kulturmiljö; här behandlas främst om- och tillbyggnationer på grund av ändrade insamlingssystem eller liknande, på en mycket övergripande nivå
- Luft- och klimatfaktorer; här behandlas främst utsläpp från transporter samt möjligheter att använda biogas för att ersätta fossila bränslen
- Mark och vatten; här behandlas främst nedlagda deponier

Enligt 6 kap. 7 § miljöbalken är det planens genomförande som ska miljöbedömas, alltså det som kommer genomföras för att nå kretsloppsplanens mål och indikatorer.

Påverkan beskrivs övergripande utifrån vad som har bedömts rimligt med hänsyn till planens innehåll och detaljeringsgrad och den kunskap som finns tillgänglig. Det görs ingen djupgående beräkning av konsekvenser, som det exempelvis görs i en livscykelanalys (LCA).

Miljöpåverkan från de anläggningar i drift som finns inom kommunerna beskrivs inte i detalj utan detta hanteras inom ramen för tillståndsprövning/anmälningsärendet och tillsyn för dessa anläggningar.

3.1.2 Geografisk och tidsmässig avgränsning

MKB fokuserar på påverkan i kommunerna. Avfallshanteringen är dock inte enbart lokal. Transporter till anläggningar utanför kommunerna förekommer i relativt stor utsträckning. Transporternas miljöpåverkan bedöms generellt.

Miljöpåverkan som kan antas uppstå till följd av behandling av avfall vid behandlingsanläggningar i andra kommuner eller länder hanteras i tillståndsansökan till dessa anläggningar och berörs inte här.

Bedömningen görs i huvudsak av genomförandet av planen fram till det år som ges av tidsperspektivet för de mål som formulerats i kretsloppsplanen.

3.1.3 Klimatanpassning

Även om arbetet med att minska klimatförändringarna fortsätter bör anpassning i samhället göras för att kunna hantera de klimatförändringar som redan har skapats och som kan komma att ske. I arbetet med framtagande av den gemensamma kretsloppsplanen för kommunerna samt därtill tillhörande MKB har följande klimateffekter identifierats som kan komma att innebära problem för avfallshanteringen:

- Problem med förändrad infrastruktur på grund av stigande havsnivåer och erosion.
- Problem med vägar (bärighet) på grund av förändrade vattenförhållanden (exempelvis översvämningar, skred med mera).
- Problem med nedlagda deponier på grund av förändrade vattenförhållanden (framförallt markvattenförhållanden) som kan medföra exempelvis sättningar eller förorening av grundvatten.
- Problem med lukt, mögel och skadedjur på grund av högre temperaturer och även värmeböljor.
- Problem med invasiva arter. Vissa invasiva arter gynnas av högre temperaturer och fuktigare klimat.

I arbetet med genomförande av kretsloppsplanen behöver hänsyn tas till ovanstående klimateffekter.

3.1.4 Svårigheter i samband med MKB

Den gemensamma kretsloppsplanen är ett strategiskt dokument, i jämförelse med exempelvis en detaljplan som är en fysisk plan. Utfallet av genomförande av planen är därför svårare att kvantifiera och bedöma i jämförelse med exempelvis fysiska åtgärder i en detaljplan.

I ett längre perspektiv krävs genomgripande förändringar av samhällets produktions- och konsumtionsmönster, vilket troligtvis inte kan ske under de år som kretsloppsplanen gäller. Kretsloppsplanen är ett viktigt steg på vägen för att på längre sikt kunna uppfylla globala och nationella miljömål, och andra mål som har en koppling till avfallsminimering och avfallshantering.

3.2 Alternativ

Enligt 6 kap. 11 § miljöbalken ska uppgifter om miljöförhållandena och miljöns sannolika utveckling om planen eller programmet inte genomförs anges i MKB:n.

3.2.1 Nollalternativet, om kretsloppsplanen inte genomförs

Nollalternativet avser en situation som kan uppstå om föreslagen plan inte beslutas och inte genomförs. Om inte förslaget till ny kretsloppsplan antas skulle kommunernas föregående planer kvarstå och fortsätta gälla.

De mål som anges i tidigare planer har målar 2020 i de flesta fall och behöver uppdateras. Det kan konstateras att med nollalternativet skulle ett viktigt verktyg saknas för att fortsätta arbeta för minskade avfallsmängder och ökad återvinning av avfall, och flera av de positiva effekter som beskrivs skulle riskera att utebli eller försenas. Enligt avfallsförordningen ska kommunala avfallsplaner ses över minst vart fjärde år och vid behov revideras. Nollalternativet innebär därmed att föregående kretsloppsplan inte skulle uppfylla nu gällande lagstiftning och är således ej ett relevant alternativ.

3.2.2 Alternativt upplägg till föreslagen kretsloppsplan

Alternativ till upplägg för föreslagen kretsloppsplan är:

- Nivåer på indikatorvärde för indikatorerna för att i respektive kommun kunna välja ambitionsnivå
- Specifika indikatorvärde för flera av de indikatorer som används för att mäta genomförandet av planen
- Specifika åtgärder

Dessa alternativ har förkastats av styrgruppen för projektet, med representanter från Sysav och kommunerna, eftersom kommunerna har väldigt olika förutsättningar för att arbeta med åtgärder som kan kopplas till uppfyllande av indikatorerna som ingår i planen.

3.3 Miljö kvalitetsnormer

Miljö kvalitetsnormer är ett juridiskt bindande styrmedel i miljöbalken som används för att förebygga eller åtgärda miljöproblem. Det finns miljö kvalitetsnormer för:

- Fisk- och musselvatten (normer för gräns- och riktvärden)
- Vatten (normer för statusklassificering)
- Omgivningsbuller (målsättningsnormer gällande kartläggning och rapportering av bullerkällor)
- Utomhusluft (normer för halter)

Miljö kvalitetsnormer och miljö kvalitetsmål beaktas i planen genom att planen som helhet syftar till att främja hållbar utveckling och att de åtgärder som respektive kommun väljer att göra, ska genomföras med syfte att främja en god miljö och människors hälsa.

Miljö kvalitetsnormer för fisk- och musselvatten bestäms i förordning SFS 2001:554. Genomförandet av kretsloppsplanen bedöms inte bidra till att miljö kvalitetsnormen för fisk och musselvatten överskrids.

Miljö kvalitetsnormer för vatten (SFS 2004:660) bedöms ej överskridas till följd av planens genomförande.

Miljö kvalitetsnormer för omgivningsbuller (SFS 2004:675) omfattar kartläggning och åtgärdsprogram för större kommuner och vägar för kommuner med över 100 000 invånare. Ingen av kommunerna som omfattas av kretsloppsplanen omfattas därmed av miljö kvalitetsnormerna för omgivningsbuller. Genomförandet av kretsloppsplanen bedöms därmed inte bidra till att miljö kvalitetsnormen för omgivningsbuller överskrids.

Kraven på luftkvalitet i utomhusluft bestäms i "Luftkvalitetsförordningen" SFS 2010:477. Genomförandet av kretsloppsplanen bedöms inte bidra till att miljö kvalitetsnormen för luft överskrids.

3.4 Globala mål för hållbar utveckling

I september år 2015 antog FN:s generalförsamling 17 globala mål för hållbar utveckling, den så kallade Agenda 2030¹. Dessa globala mål ska genomföras i FN:s samtliga medlemsländer, däribland Sverige. Vid framtagande av nya nationella mål kommer hänsyn tas till de globala målen, men det bedöms inte innebära behov av någon

---

¹ www.globalamalen.se

drastisk förändring av inriktningen på de nationella mål som finns i Sverige och som berör avfallshanteringen. I kapitel 3.5 - 3.8 anges därför de mål på både nationell- och EU-nivå som berör avfallshanteringen och som bedöms vara relevanta för kommunernas gemensamma kretsloppsplan.

3.5 Miljömål inom EU

Styrmedel och åtgärder på avfallsområdet utvecklas idag i många fall gemensamt inom EU. Målsättningar och strategier på övergripande europeisk nivå är av stor betydelse eftersom det finns direkta kopplingar till den svenska miljöpolitiken. I maj år 2018 beslutades om en revidering av EU:s avfallslagstiftning. Ändringarna ska främja en mer cirkulär ekonomi genom minskade avfallsmängder, ökad återanvändning, ökad återvinning samt förbättrad avfallshandling. Bindande avfallsmål som ska uppnås till år 2025, 2030 och 2035 ingår också i beslutet.

3.6 Miljökvalitetsmål

Riksdagen har antagit 16 nationella miljökvalitetsmål. Miljöpåverkan från avfallshandling berör främst miljökvalitetsmålen:

- God bebyggd miljö
- Begränsad klimatpåverkan
- Giftfri miljö

Uppfyllelse av miljökvalitetsmålen som en följd av kommunernas kretsloppsplan finns redovisat i kapitel 3.9.

3.7 Nationella etappmål

Etappmålen inom avfallsområdet är:

- Etappmålet om ökad resurshushållning i livsmedelskedjan innebär att insatser ska vidtas senast år 2020 så att resurshushållningen i livsmedelskedjan ökar. Detta ska ske genom att minst 50 procent av matavfallet från hushåll, storkök, butiker och restauranger sorteras ut och behandlas biologiskt så att växtnäring tas tillvara. Dessutom ska minst 40 procent behandlas, så att även energi tas tillvara.
- Etappmålet om byggnads- och rivningsavfall innebär att insatser ska vidtas senast år 2020 så att förberedandet för återanvändning, materialåtervinning och annat materialutnyttjande av icke-farligt byggnads- och rivningsavfall är minst 70 viktprocent.

Ett av de tidigare delmålen till miljökvalitetsmålen berörde återföring av näringsämnen från avlopp och bedöms fortfarande vara aktuellt i avvaktan på att ett eventuellt nytt mål som berör denna fråga beslutas. Naturvårdsverket har tidigare, i redovisning av regeringsuppdrag om hållbar återföring av fosfor, föreslagit nya mål. Senast beslutade delmål lyder:

- År 2015 tas minst 60 procent av fosforföreningarna i avlopp tillvara och återförs till produktiv mark, varav minst hälften återförs till åkermark.

Under år 2018 tillsatte regeringen en utredning av hur fosfor ska tas tillvara. Utredningen redovisades 17 januari år 2020. Inget beslut har tagits i frågan.

Etappmålet till begränsad klimatpåverkan lyder:

- Utsläppen för Sverige år 2020 bör vara 40 procent lägre än utsläppen år 1990 och gäller för de verksamheter som inte omfattas av EU:s system för handel med utsläppsrätter.
- Utsläppen för Sverige (för de verksamheter som inte omfattas av EU:s system för handel med utsläppsrätter) bör år 2030 vara minst 63 procent lägre än utsläppen år 1990.
- Utsläppen för Sverige från inrikes transporter (utom inrikes luftfart som ingår i EU:s utsläppshandelssystem, EU ETS) ska minska med minst 70 procent senast år 2030 jämfört med år 2010.

Det här innebär bland annat att utsläppen av växthusgaser år 2020 ska vara cirka 20 miljoner ton koldioxidekvivalenter lägre för den icke handlande sektorn i förhållande till 1990 års nivå.

3.8 Nationell avfallsplan

I december år 2018 antogs en ny version av den nationella avfallsplanen. Det konstateras att Sverige behöver öka takten i omställningen mot cirkulär ekonomi. Den nya nationella avfallsplanen innehåller inga nya mål men anger områden som är fortsatt aktuella att arbeta med; bygg- och rivningsavfall, matavfall, elektronikavfall, textilier, plast samt nedskräpning.

3.9 Uppfyllelse av miljökvalitetsmål

De föreslagna etappmålen till miljökvalitetsmålen, och målen i den nationella avfallsplanen, har varit vägledande i processen att formulera mål och identifiera relevanta indikatorer i den gemensamma kretsloppsplanen. Nedan sammanfattas kretsloppsplanens påverkan på de mest relevanta miljökvalitetsmålen. Målen i kretsloppsplanen kan bidra till flera av miljökvalitetsmålen. I sammanfattningen nedan

anges de målnivåer i kretsloppsplanen som särskilt bidrar till uppfyllelse av de olika miljö kvalitetsmålen. Sammantaget bedöms de nationella målen påverkas i positiv riktning av kretsloppsplanens mål om de uppfylls.

3.9.1 Begränsad klimatpåverkan

Miljö kvalitetsmålet "Begränsad klimatpåverkan" beaktas särskilt genom mål och indikatorer för att minska avfallsmängderna och öka återbruk/ återanvändning/ återvinning och därmed främja en resurssnål livsstil.

3.9.2 Giftfri miljö

Miljö kvalitetsmålet "Giftfri miljö", beaktas särskilt i kretsloppsplanen genom mål och indikatorer som syftar till att minska mängden farligt avfall i restavfallet och genom minskad nedskräpning.

3.9.3 God bebyggd miljö

Miljö kvalitetsmålet "God bebyggd miljö" beaktas särskilt i kretsloppsplanen genom mål och indikatorer för att minska nedskräpning och planera för en god avfallshantering samt minska avfallsmängderna och öka återvinningen.

4 Betydande miljöpåverkan

Här bedöms hur genomförandet av den gemensamma kretsloppsplanen påverkar miljön (miljöeffekterna) och de nationella miljömålen utifrån de föreslagna väsentliga miljö aspekterna för avfallshantering. Varje enskild indikator kommenteras inte. Bedömningen görs utifrån hur mål och indikatorer inom respektive område sammantaget påverkar miljön och de nationella målen.

4.1 Människors hälsa

Här behandlas främst arbete för att säkra hanteringen av farligt avfall, minskad nedskräpning samt insamlingens påverkan genom buller. Konsekvenser för människors hälsa till följd av negativ påverkan på luftkvalitet anges i kapitel 4.4. Avfallshantering ger även upphov till utsläpp till mark och vatten, vilket kan ge effekt på människors hälsa om det sker exponering av farliga ämnen. Hur kretsloppsplanen påverkar utsläpp till mark och vatten behandlas i kapitel 4.5.

4.1.1 Nuläge och förutsättningar

Farligt avfall innehåller ämnen som kan vara skadliga för människor och miljön. Om farligt avfall inte hanteras på ett säkert sätt finns risk för direkt eller diffus spridning av skadliga ämnen och risk för att människor påverkas negativt. Därför är en av

avfallshanteringens viktigaste uppgifter att skapa förutsättningar för en säker hantering av farligt avfall.

Nedskräpning på offentliga platser upplevs idag vara ett problem i många kommuner och har därför lyfts fram i den nationella avfallsplanen och i föreskrifterna om kommunal avfallsplanering. En skräpig offentlig miljö kan bidra till upplevelse av otrygga¹ miljöer. Risken för mindre brott såsom klotter och skadegörelse kan därmed också öka. Nedskräpning kan även bidra till diffus spridning av farliga ämnen.

Buller uppstår från avfallshantering i insamlingsledet på flera sätt, exempelvis från både insamlingsfordon och hantering av behållare. Bullret är i dessa fall dock kortvarigt. Buller kan generellt sett ge upphov till störning av människors hälsa genom stress och störd sömn, vilket i sin tur kan leda till irritation, trötthet, högt blodtryck och hjärt- och kärlsjukdomar. Det nationella miljö kvalitetsmålet "God bebyggd miljö" innefattar att störningar från trafikbuller ska minska.

4.1.2 Negativ miljöpåverkan

Negativ påverkan bedöms kunna uppstå på människors hälsa exempelvis genom ökade bullernivåer och luftföroreningar orsakade av avfallstransporter vid insamlingsplatser och på vägnät.

Omfattningen av den negativa miljöpåverkan vid genomförande av föreslagen kretsloppsplan bedöms som liten. Inga av de tänkbara åtgärderna bedöms påverka bullernivåerna i någon betydande omfattning och transporterna kommer inte att öka i betydande omfattning (se även kap 4.4.3).

4.1.3 Positiv miljöpåverkan

Två av indikatorerna handlar om farligt avfall; kommuninvånarnas upplevelse om hur lätt det är att lämna farligt avfall samt mätning av innehåll av farligt avfall i restavfallet. Om exempelvis informationsinsatser eller fler insamlingslösningar genomförs och dessa medför förändrade beteendemönster kan detta i sin tur medföra minskade mängder farligt avfall i restavfallet.

Positiv påverkan bedöms kunna uppstå på människors hälsa genom exempelvis minskad nedskräpning i kommunerna. Minskad nedskräpning bidrar till positiv upplevelse vid vistelse i kustnära områden samt på stränder och andra områden, som är viktiga ur rekreationssynpunkt för turister och andra besökande. Det bidrar även till upplevelse av ökad trygghet.

---

¹ Stiftelsen Håll Sverige Rent, www.hsr.se

Om aviserat aktivt arbete, med långsiktigt strategiskt arbete med bland annat kommunikationsinsatser och andra åtgärder, genomförs kan detta medföra minskad nedskräpning.

4.1.4 Åtgärder för att minska negativ miljöpåverkan eller öka positiv påverkan

För att minska risken för negativ påverkan på människors hälsa vid genomförande av planen bör det bland annat säkerställas att inga gifter som borde ha fasats ut ur kretsloppet återförs i produkter som återanvänds/återbrukas.

4.2 Materiella tillgångar och resurshushållning

Materiella resurser omfattar hållbar konsumtion, återanvändning och materialåtervinning. Här behandlas främst:

- utveckling av insamling av matavfall, förpackningar, returpapper och grovavfall
- återbruk och avfallsförebyggande arbete
- förbättrad hantering av bygg- och rivningsavfall

4.2.1 Nuläge och förutsättningar

Matavfallsinsamling sker i samtliga kommuner från och med våren år 2020. Insamlingen sker i papperspåsar och i system med separata kärl eller insatser i kärLEN.

Genom att matavfallet som samlas in går till rötning produceras biogas och biogödsel. Biogasen kan användas som fordonsbränsle och ersätter därmed fossilt bränsle, se kapitel 4.4 om påverkan på luft. I röttningsprocessen bildas biogödsel som används som gödningsmedel. Biogödsel ersätter användning av en ändlig resurs i form av fosforgödselmedel.

Under år 2018 samlades in cirka 77 kg förpackningar och returpapper¹ per invånare in för återvinning, vilket är högre än genomsnittet nationellt.

4.2.2 Negativ miljöpåverkan

Föreliggande kretsloppsplan bedöms inte innebära någon negativ miljöpåverkan på materiella tillgångar och resurshushållning.

---

¹ Källa FTI, Förpacknings- och tidningsinsamlingen. Genomsnittet för insamlad mängd förpackningar och returpapper nationellt var 2018 ca 64 kg/invånare.

4.2.3 Positiv miljöpåverkan

Positiv påverkan på materiella resurser kan uppstå om mängden avfall totalt sett minskar eller om mängden avfall till återanvändning/återbruk samt återvinning ökar.

Arbetet med att underlätta återanvändning/ återbruk och återvinning kommer, under förutsättning att det genomförs, ha en positiv inverkan då återanvändning och återvinning förhoppningsvis kommer att öka.

Om föreslagna mål och indikatorer med anknytning till arbetet med förebyggande, återbruk och sortering av avfall inom verksamheterna uppnås kan kommunerna vara en förebild och gå före i arbetet för att utveckla en mer cirkulär ekonomi.

Om återanvändning och återvinning av material ökar, så kan behovet av att ta ut jungfruligt material från jordens ändliga resurser minska. Det är alltid mer resurseffektivt att använda ett material flera gånger än att förbränna det och tillverka nya produkter av jungfruligt material (se även kap 4.4).

Omfattningen av de positiva miljökonsekvenserna beror på i vilken omfattning människors beteenden förändras. Beteendeförändringar tar tid, men på lång sikt bedöms de positiva miljökonsekvenserna kunna bli stora.

4.2.4 Åtgärder för att minska negativ miljöpåverkan eller öka positiv påverkan

Erfarenhetsmässigt brukar det föreligga problem för kommunernas tillsynsmyndighet över livsmedelsverksamheter att prioritera frågor om sortering. Om de indikatorer som anges i kretsloppsplanen ska uppnås behöver dessa frågor prioriteras högre hos tillsynsmyndigheterna, och resurser kan behöva tillföras i form av exempelvis utbildning och rutiner.

Arbete att införa källsortering i kommunernas verksamheter och kommunala bolag har inletts men inte genomförts fullt ut i alla delar och alla kommuner. Orsaken till de svårigheter som kan finnas med införandet behöver identifieras och åtgärdas för att källsorteringen ska kunna införas i samtliga kommunala verksamheter och kommunala bolag. Till detta arbete behövs resurser för bland annat inventering.

Resurser och kunskap behöver tillföras arbetet med offentliga upphandlingar för att kunna genomföra upphandlingar med krav som leder till återanvändning, återvinning och förebyggande av avfall. Arbetet med offentliga upphandlingar är ett viktigt verktyg för att nå större resurshushållning.

Det behöver säkerställas att de återvunna materialerna uppfyller de krav som finns för materialerna. Detta bör bland annat bevakas i arbetet med att öka återbruk och återvinning av bygg- och rivningsavfall i kommunala verksamheter.

4.3 Bebyggelse och kulturmiljö;

Här behandlas främst om- och tillbyggnationer på grund av ändrade insamlingsystem eller liknande, och hur dessa påverkar bebyggelse och kulturmiljö.

4.3.1 Nuläge och förutsättningar

I kommunerna finns både större och mindre tätorter samt landsbygd som exempelvis Österlen. Speciell hänsyn behöver tas till kulturmiljön vid planering av insamling av avfall och vid planering av hur källsortering ska kunna öka i befintliga bostadsområden, utan att påverka bebyggelse och kulturmiljö negativt.

4.3.2 Negativ miljöpåverkan

Föreliggande kretsloppsplan bedöms inte innebära någon betydande negativ miljöpåverkan på bebyggelse och kulturmiljö. Ökad fastighetsnära insamling av olika avfallslag medför dock ökad konflikt mellan olika behov och önskemål för användning av yta i och nära bostäder.

4.3.3 Positiv miljöpåverkan

Om planerade förbättringar genomförs, avseende att tidigt i planprocessen planera för avfallshantering, kan detta medföra positiv miljöpåverkan eftersom efterkonstruktioner ofta blir svårare och dyrare att genomföra.

Föreliggande kretsloppsplan bedöms i övrigt inte innebära någon ytterligare positiv miljöpåverkan på bebyggelse och kulturmiljö.

4.3.4 Åtgärder för att minska negativ miljöpåverkan eller öka positiv påverkan

Inga ytterligare åtgärder föreslås.

4.4 Luft- och klimatfaktorer

Luft- och klimatfaktorer omfattar de växthusgaser som bidrar till den globala uppvärmningen och övriga luftföroreningar som är farliga för människa och miljö. Här behandlas främst återanvändning och återvinning av avfall samt transporternas påverkan.

4.4.1 Nuläge och förutsättningar

De vanligaste luftföroeningarna består av kväveoxider, marknära ozon samt luftburna partiklar av olika storlek. Luftföroeningar kan ställa till problem lokalt, till exempel för människors hälsa, när höga halter uppstår nära en föroreningskälla eller inom ett tätbefolkat område. I en studie som presenterades år 2018¹ uppskattades antalet dödsfall till följd av luftföroeningar (NO₂ och partiklar) till cirka 7 600 i Sverige per år¹.

Utsläpp från vägtrafik utgör, tillsammans med utsläpp från industrin, större delen av de totala utsläppen av klimatpåverkande gaser.

Avfallshanteringen är idag starkt beroende av transporter, främst med tyngre fordon för insamling av avfall och transporter till behandlingsanläggningar, men även av privatpersoners personbilstransporter för avlämning av avfall vid återvinningsstationer och återvinningscentraler. Det är dock bara en mycket liten del av utsläppen av klimatpåverkande gaser inom kommunerna som kommer direkt från avfallshanteringen.

Sysav äger ett flertal avfallsanläggningar i kommunerna, bland annat Hedeskoga, Trelleborgs och Måsalycke avfallsanläggningar. Utsläppen från dessa anläggningar hanteras i tillståndsansökningarna för dessa anläggningar och tas inte upp i denna MKB.

Behandlingsanläggningar för avfall finns i kommunerna, i andra delar av Sverige och i övriga EU.

4.4.2 Negativ miljöpåverkan

Negativ miljöpåverkan bedöms kunna uppstå på luftkvalitet och klimat. Detta bedöms kunna uppstå om mängden transporter ökar när avfall delas in i fler fraktioner som ska transporteras till olika platser för återvinning.

Miljöeffekterna av ökade transporter är ökat utsläpp av främst kväveoxider, koldioxid och partiklar till luft, vilket påverkar luftkvalitet och klimat negativt. Konsekvenser på människans hälsa kan bli exempelvis att fler får nedsättning av lungfunktion och cancer². Konsekvenserna på miljön kan bli förhöjd temperatur och förändrat klimat. Miljökonsekvensernas omfattning bedöms dock som små med hänsyn till avfallshanteringens ringa andel av transportsektorns utsläpp av föroeningar.

---

¹ IVL 2018, "Quantification of population exposure to NO₂, PM_{2.5} and PM₁₀ and estimated health impacts", C 317

² Lunds Universitet, Medicinska fakulteten 2017, "Fine and ultrafine particle exposure: Health effects and biomarkers", ISBN 978-91-7619-386-0. Det har visats samband mellan exponering för partiklar, särskilt mycket små partiklar till sjukdomar i luftvägarna, astma, kronisk bronkit och cancer.

Från de deponier som finns i kommunerna, aktiva och nedlagda, avgår deponigas i olika grad beroende på vad som har deponerats och beroende på om det finns gasuppsamlingsystem på plats eller inte. Deponigas innehåller bland annat metangas, som är en klimatpåverkande gas. Metangas är en kraftigare klimatpåverkande gas än koldioxid och det är viktigt att säkerställa att det inte sker betydande läckage till luft.

4.4.3 Positiv miljöpåverkan

Positiv miljöpåverkan bedöms kunna uppstå på luftkvalitet och klimatfaktorer. Detta bedöms uppstå främst på grund av arbetet med områden som syftar till att:

- Minska mängden avfall som uppkommer
- Öka materialåtervinningen

Minskad mängd avfall

Genom att förebygga att avfall uppstår minskar miljöbelastningen, genom minskade utsläpp både vid tillverkning och vid behandling av avfall. Om mängden avfall som uppstår i kommunerna skulle minska med exempelvis 50 kg/person och år (totala mängden hushållsavfall i kommunerna år 2018 var cirka 600 kg/person), skulle den totala minskningen bli drygt 14 100 ton avfall. Denna minskning skulle medföra minskade utsläpp av koldioxid från avfallshanteringen med uppskattningsvis 31 020 ton koldioxidekvivalenter eller motsvarande ungefär 24 000 000 mil bilkörning med en medelstor bensindriven personbil¹.

Bedömningen är att arbetet för ökad återanvändning/ återbruk/ förebyggande av avfall som planeras kommer att ha stor positiv miljöpåverkan på luft och klimat när det får de effekter på människors beteenden som önskas.

Ökad materialåtervinning

Resultat från livscykelanalyser² visar att nyttan ur ett miljöperspektiv är större vid materialåtervinning än vid förbränning, trots att mängden transporter bedöms öka. Det är således bättre ur miljöhänseende att återvinna material så många gånger som möjligt innan det förbränns.

Miljöeffekterna av att öka mängden produkter och material som kan återanvändas respektive återvinnas, är minskade utsläpp till luft i hela produktionskedjan - från utvinning till tillverkning och distribution av varor samt vid behandling av avfallet.

---

¹ Folkmängd i kommunerna 2018: ca 282 000 personer. 50 kg x 282 000 personer = 14 100 ton. Enligt Avfall Sveriges rapport 2019:19 kan minskad mängd mat- och restavfall avfall ge minskade utsläpp av koldioxid med ca 2,2 kg koldioxidekvivalenter (motsvarar ca 17 km bilkörning) per kg avfall.

² Nordiska ministerrådets rapport 2015:547

Genom att öka mängden material som samlas in för återanvändning och återvinning kan behovet av att framställa produkter från jungfruliga råvaror minska, åtminstone på lång sikt. Därmed kan utsläppen minska vid nyproduktion av produkter.

Som exempel kan nämnas att de förpackningar och tidningar ¹, som samlades in i kommunerna år 2018 skulle kunna bidra till att CO₂-utsläppet (antalet koldioxidekvivalenter) minskar med cirka 10 700 ton om allt materialåtervinns, se Tabell 1. Detta motsvarar i sin tur cirka 9 200 000 mils bilkörning med en medelstor bensindriven personbil.

Tabell 1 Minskning av klimatpåverkan från förpackningar om de återvinns
Källa: Avfall Sverige rapport 2019:19

MATERIAL	ANTAL TON FÖRPACKNINGAR	MINSKAT CO ₂ E- UTSLÄPP (KG)	MOTSVARAR MIL (PERSONBIL, BENSIN)
Papper	4 580	916 000	916 000
Plast	2 480	1 488 000	1 240 000
Metall	580	1 044 000	812 000
Glas	7 050	2 467 500	2 115 000
Returpapper	6 800	4 760 000	4 080 000
Totalt	21 490	10 675 500	9 163 000

4.4.4 Åtgärder för att minska negativ miljöpåverkan och öka positiv miljöpåverkan

För att minska negativ påverkan på luft och klimatfaktorer vid genomförande av planen föreslås bland annat att:

- Utsläpp från transporter kan eventuellt minskas genom fortsatt arbete med ruttplanering och fler gemensamma hämtställen
- Hantering av deponigas vid nedlagda deponier bör säkerställas. För aktiva deponier hanteras frågan genom tillsyn

4.5 Förorening och exploatering av mark och vatten

Här behandlas främst åtgärder vid nedlagda deponier men även till viss del återvinningscentraler och andra avfallsanläggningar.

4.5.1 Nuläge och förutsättningar

Nedlagda deponier

Utsläpp till mark och vatten sker exempelvis i form av lakvatten från aktiva och nedlagda deponier. I kommunerna finns 167 stycken identifierade nedlagda deponier.

¹ Statistik från FTI.

Dessa är i vissa fall klassade enligt *Metodik för inventering av förorenade områden (MIFO) fas 1*, vissa är klassade på annat sätt och för övriga återstår arbete med klassning. En sammanställning av gamla deponier i kommunerna finns i bilaga 4 till den gemensamma kretsloppsplanen.

Återvinningscentraler och andra avfallsanläggningar

I kommunerna finns det idag 11 stationära återvinningscentraler som drivs av Sysav. På återvinningscentralerna kan hushåll och småföretag lämna bland annat föremål och kläder till secondhandförsäljning, farligt avfall, grovavfall, trädgårdsavfall samt förpackningar och tidningar.

Sysav har flera avfallsanläggningar i kommunerna:

- Hedeskoga avfallsanläggning, Ystad
- Trelleborgs avfallsanläggning, Trelleborg
- Måsalycke avfallsanläggning, St Olof

I kommunerna finns dessutom flera andra anläggningar för återvinning och bortskaffande av avfall. Se även kretsloppsplanens bilaga 3 Nulägesbeskrivning.

Övriga utsläpp till mark och vatten till följd av avfallshantering

När avfall förbränns, vilket sker med en stor del av hushållsavfallet, uppstår olika sorters aska. En stor del av askan har använts till anläggningsändamål på deponier under många år. En annan typ av aska återvinns i Norge. För att undvika att aska måste deponeras är det extra viktigt att det hushållsavfall som skickas till förbränning inte innehåller farligt avfall. Det är också viktigt att mängden avfall som förbränns minskar genom att ta vara på sådant som kan återanvändas, materialåtervinnas eller behandlas biologiskt.

Utsläpp till mark och vatten kan även ske till följd av olyckor och spill vid hantering av farligt avfall.

4.5.2 Negativ miljöpåverkan

Risk för utsläpp till mark och vatten föreligger främst genom nedlagda deponier, som kan behöva åtgärdas i någon omfattning. Följden av läckage av miljöfarliga ämnen kan bli störningar i ekosystemet. För flera av de nedlagda deponierna behöver någon form av åtgärd eller ytterligare bedömning genomföras. Det bedöms därför finnas en risk för utsläpp till mark, och omfattningen av konsekvenserna beror på typ och omfattning av utsläppet.

Genomförandet av planen bedöms inte öka risken för utsläpp till mark och vatten men inte heller minska risken. I föreliggande kretsloppsplan för kommunerna tas inte åtgärder vid nedlagda deponier upp.

4.5.3 Positiv miljöpåverkan

Genom att motverka en ökning av mängden avfall i samhället, med hjälp av informationsarbete avseende förebyggande av avfall och ökad återanvändning, kan mängden material som utvinns ur jordskorpan på sikt minska och därmed även tillförseln av mängden giftiga ämnen till omgivande natur och miljö. Den positiva miljöpåverkan av ökad återanvändning och ökad materialåtervinning kan därför på sikt bli stor.

4.5.4 Åtgärder för att minska negativ miljöpåverkan eller öka positiv miljöpåverkan

Vid eventuella åtgärder av nedlagda deponier behöver hänsyn tas till följder av klimatförändringar som exempelvis ökad eller minskad vattenhalt i marken samt uppkomna mängder lakvatten.

4.6 Inbördes förhållande mellan ovanstående miljöaspekter

Miljöaspekterna ovan hänger tätt samman. En åtgärd kan påverka flera aspekter samtidigt, både positivt och negativt. Ett exempel på detta är indikatorn "Mängd grovavfall mottaget på kommunala insamlingsplatser" där förbättrad sortering av grovavfall bedöms bidra till positiv miljöpåverkan genom bättre materialåtervinning. Förbättrad sortering av grovavfall bedöms dock även kunna bidra till negativ miljöpåverkan på "Luft och klimatfaktorer" genom att mängden transporter kan komma att öka. Miljövinsten med återvinningen är dock större än de negativa konsekvenserna av ökade transporter.

5 Sammanfattande bedömning

5.1 Betydande miljöpåverkan

Syftet med den gemensamma kretsloppsplanen är att främja en hållbar utveckling. Planen bidrar i huvudsak till en positiv påverkan på människors hälsa och miljön.

Genomförandet av kretsloppsplanen bedöms kunna medföra flera positiva miljökonsekvenser om arbetet för att uppnå mål och indikatorvärde är framgångsrikt. Det ligger ett stort ansvar på varje kommun att arbeta vidare och planera in åtgärder i linje med kretsloppsplanens mål och indikatorer.

De åtgärder/ arbete som på lång sikt bedöms medföra störst betydande positiv miljöpåverkan rör arbetet med att:

- Ta fram möjligheter och inspirera till en resurssnål livsstil som i det långa loppet kan bidra till större medvetenhet hos individer och mindre avfallsmängder.
- Förebygga och återbruka avfallet från kommunala verksamheter.
- Förbättra upphandlingarna med krav som leder till att fler produkter kan återbrukas, att material i större utsträckning kan återvinnas och att avfall på olika sätt kan förebyggas.

Negativ miljöpåverkan bedöms som liten vid genomförande av kretsloppsplanens åtgärder. Negativ miljöpåverkan bedöms kunna uppstå främst om mängden transporter ökar, vilket ger upphov till klimatpåverkande gaser och buller.

Det tar lång tid att förändra beteenden, men på lång sikt och om informationsinsatserna får genomslag kan det få stor positiv påverkan. De positiva effekterna framgår genom bättre resurshushållning och minskade diffusa utsläpp av miljö- och hälsoskadliga ämnen.

Sammanfattningsvis bedöms den negativa påverkan av genomförandet av kretsloppsplanen vara liten.

5.2 Nationella miljömål

Den gemensamma kretsloppsplanens mål och indikatorer ligger i linje med nationella miljö kvalitetsmål och mål i Sveriges nationella avfallsplan med avseende på: ökad återanvändning av avfall, ökad återvinning av hushållens avfall, minskad nedskräpning, utsortering av matavfall och minskat matsvinn.

Kretsloppsplanens inriktning ligger i linje med hållbar utveckling och ansluter väl till globala miljömål och nationella miljö kvalitetsmål. Sammantaget bedöms de nationella miljö kvalitetsmålen påverkas i positiv riktning av genomförandet av kretsloppsplanen om målen uppnås.

5.3 Åtgärder mot negativ påverkan

Nedan beskrivs förslag att beakta vid genomförande av planen för att motverka negativ miljöpåverkan eller optimera positiv miljöpåverkan. Dessa förslag kan även beaktas vid framtagande av de kommunala handlingsplanerna för genomförande av den gemensamma kretsloppsplanen:

- För att minska risken för negativ påverkan på människors hälsa vid genomförande av planen bör bland annat säkerställas att gifter som borde ha fasats ut ur kretsloppet inte återförs i produkter som återanvänds/återbrukas.
- Arbetet att införa källsortering i kommunernas verksamheter och kommunala bolag har fortgått under lång tid. Källsorteringen har dock inte genomförts fullt ut i alla delar i alla kommuner. Orsaken till denna försening behöver identifieras och åtgärdas för att källsorteringen ska kunna införas i samtliga kommunala verksamheter och kommunala bolag.
- Resurser och kunskap behöver tillföras arbetet med offentliga upphandlingar för att kunna genomföra upphandlingar med krav som leder till återanvändning, återvinning och förebyggande av avfall. Arbetet med offentliga upphandlingar är ett viktigt verktyg för att nå större resurshushållning.
- I arbetet med att öka återbruk och återvinning av bygg- och rivningsavfall i kommunala verksamheter behöver frågor om garantier för exempelvis hållfastheten hos bygg- och rivningsavfallet bevakas.
- Utsläpp från transporter kan eventuellt minskas genom fortsatt arbete med ruttplanering och fler gemensamma hämtställen.
- Hantering av deponigas vid nedlagda deponier bör säkerställas. För aktiva deponier hanteras frågan genom tillsyn.
- Vid eventuella åtgärder av nedlagda deponier behöver hänsyn tas till följder av klimatförändringar, som exempelvis ökad eller minskad vattenhalt i marken samt uppkomna mängder lakvatten.

5.4 Sammanfattning

Sammanfattningsvis bedöms miljökonsekvenserna av genomförandet av föreslagen gemensam kretsloppsplan vara positiva till följd av ökad återvinning och återbruk samt förebyggande av avfall. De negativa konsekvenserna av genomförandet av planen bedöms vara små och främst vara kopplade till risk för ökad mängd transporter av olika typer av avfall även om vinsten av återvinningen är större än dessa negativa

konsekvenser av ökade transporter. Kretsloppsplanens inriktning ligger i linje med hållbar utveckling och ansluter till de nationella miljömålen.

Hur stor positiv påverkan genomförande av planen medför, beror på vilka åtgärder som genomförs och i vilken utsträckning målnivåer för indikatorerna uppnås. Det ligger ett stort ansvar på varje kommun att arbeta vidare och planera in åtgärder i linje med kretsloppsplanens mål och indikatorer. Alla kommunala verksamheter och bolag ska arbeta för att nå målen i planen. Många av de indikatorer som anges i kretsloppsplanen avser områden som någon annan än avfallsorganisationerna ansvarar för. Det ställer stora krav på att planens inriktning är väl förankrad i kommunernas olika förvaltningar och bolag, samt stor tydlighet angående vilka de av kommunernas verksamheter som ska planera och genomföra åtgärder inom olika områden.

6 Uppföljning

Miljöpåverkan kommer ingå i uppföljningen av genomförandet av den gemensamma kretsloppsplanen och de indikatorer som anges i planen.

Det är viktigt att det säkerställs att det finns resurser för uppföljningen av målen med de tillhörande indikatorerna.

Den uppföljning som anges i planen bedöms vara tillräcklig.

7 Referenser

Skriftliga källor

- Avfall Sverige Nationell sammanställning av plockanalyser, rapport 2016:28.
- Avfall Sverige Nyckeltal för kommunikationsinsatser inom matavfall, biogödsel och biogas, rapport 2014:14.
- Avfall Sverige Klimatpåverkan från olika avfallsfraktioner, rapport 2019:19
- Energigas Sverige <http://www.energigas.se/fakta-om-gas/biogas>
- FN:s utvecklingsprogram, UNDP De globala målen, www.globalamalen.se
- Förpacknings- & tidningsinsamlingen www.ftiab.se
- Håll Sverige Rent www.hsr.se
- IVL 2018, Naturvårdsverket Quantification of population exposure to NO₂, PM_{2.5} and PM₁₀ and estimated health impacts, C 317
- Lunds Universitet 2017 "Fine and ultrafine particle exposure: Health effects and biomarkers", ISBN 978-91-7619-386-0, Medicinska fakulteten vid Lunds Universitet.
- Länsstyrelsen i Skåne län Klimatanpassningsatlas för Skåne, 2013:23
- Miljöbalken med föreskrifter www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/
- Naturvårdsverket Från avfallshantering till resurshushållning - Sveriges avfallsplan 2012–2017, www.naturvardsverket.se
- Nordiska ministerrådet "Climate Benefits of Material Recycling: Inventory of Average Greenhouse Gas Emissions for Denmark, Norway and Sweden", Rapport 2015:547, <http://www.norden.org>
- Regeringen Nationella miljö kvalitetsmål
- Skånes luftvårdsförbund Årsrapporter, Samordnad luftkontroll, www.skaneluft.se
- Stockholms Stad, m.fl. www.miljofordon.se. Stockholm och Malmö driver miljöfordon.se med stöd från Energimyndigheten
- Återvinningsindustrierna www.atervinningsindustrierna.se

BILAGA 7

Barnkonsekvensanalys

Innehåll

1	Inledning.....	3
1.1	Bakgrund	3
1.2	Syfte och mål.....	4
1.3	Avgränsning	4
2	Barnkonsekvensanalys – teoretisk bakgrund	4
2.1	Ramverk.....	4
2.2	Definitioner	5
2.3	Metod för barnkonsekvensanalys	5
3	Nulägesbeskrivning.....	6
3.1	Nuläge	6
3.2	Barn som berörs av den gemensamma kretsloppsplanen.....	7
4	Konsekvenserna för barn utifrån kretsloppsplanens mål och indikatorer	7
4.1	Konsekvenser för barn utifrån planens mål.....	7
4.2	Konsekvenser för barn utifrån indikatorerna	9
4.3	Att tänka på vid planens genomförande.....	14
5	Resultat från workshops med barn.....	14
5.1	Resultat utifrån tre huvudfrågor.....	14
5.2	Resultat utifrån planens mål.....	15
5.3	Generella resultat.....	16
5.4	Kunskapsinsamling och återkoppling.....	17
6	Intressekonflikter	17
7	Slutsatser.....	18
8	Referenser	20
8.1	Litteraturlista.....	20
8.2	Övriga referenser.....	20

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Under år 2018 startade ett arbete med att ta fram en ny gemensam kretsloppsplan för Kävlinge, Lomma, Simrishamn, Sjöbo, Skurup, Staffanstorp, Svedala, Tomelilla, Trelleborg, Vellinge och Ystad. Dessa 11 kommuner benämns fortsättningsvis kommunerna.

Den viktigaste delen av kretsloppsplanen är de mål och indikatorer som ska gälla för planperioden. Planen har tre mål som beskrivs i figur 1. Till dessa mål har även 24 indikatorer kopplats för att definiera och mäta måluppfyllnaden. Arbetet med framtagandet av planen har pågått under år 2019 i samarbete och dialog mellan Sysav, kommunerna samt olika intressentgrupper.

För att säkerställa att barnens behov inte åsidosätts i processen med att ta fram kretsloppsplanen och genomföra tillhörande åtgärder har en barnkonsekvensanalys genomförts.

Figur 1 Tre övergripande mål har formulerats för den nya gemensamma kretsloppsplanen. Dessa fungerar också som utgångspunkt för barnkonsekvensanalysen.

1.2 Syfte och mål

Barnkonsekvensanalysen genomfördes i ett tidigt skede av framtagandet av den gemensamma kretsloppsplanen och har fokuserat på planens övergripande mål, men tar även avstamp i indikatorerna.

Syftet med barnkonsekvensanalysen är:

- att visa hur kretsloppsplanens mål och indikatorer påverkar barn.
- att ge vägledning och inspiration i arbetet med framtagandet av kretsloppsplanen och kommande handlingsplaner.
- att beskriva hur ett barnrättsperspektiv kan integreras i ägarkommunernas arbete med genomförandet av kretsloppsplanen.

Målet med analysen är att på både kort och lång sikt förbättra barns och ungas levnadsvillkor.

1.3 Avgränsning

De perspektiv som presenteras i analysen är begränsade till sådana aspekter som kretsloppsplanen och åtgärder kopplade till denna kan påverka och förändra.

2 Barnkonsekvensanalys – teoretisk bakgrund

2.1 Ramverk

FN:s konvention om barnets rättigheter, Barnkonventionen, antogs av FN den 20 november 1989 och ratificerades av Sverige ett år senare. Den 1 januari 2020 blir barnkonventionen svensk lag. Barnkonventionen är ett rättsligt bindande internationellt avtal som slår fast att barn är individer med egna rättigheter och syftar till att ge barn oavsett bakgrund rätt att behandlas med respekt och att få komma till tals. Barnkonventionen innehåller 54 artiklar som tillsammans utgör en helhet och utgår från fyra grundläggande principer som ska vara styrande för tolkningen av konventionens övriga artiklar:

- Alla barn har samma rättigheter och lika värde (**Artikel 2**).
- Barnets bästa ska beaktas vid alla beslut som rör barn (**Artikel 3**).
- Barn har rätt till liv och utveckling (**Artikel 6**).
- Alla barn har rätt att uttrycka sin mening och få den respekterad (**Artikel 12**).

Barnkonsekvensanalys är ett verktyg för att omsätta Barnkonventionen i handling och synliggöra barnets bästa genom att se över vilka konsekvenser planering, utformning eller förvaltning får för barn. En barnkonsekvensanalys ska belysa både ett barnperspektiv och barnets perspektiv (se definitioner nedan) för att garantera att ett barnrättsperspektiv beaktas.

2.2 Definitioner

- **Barn** - FN:s konvention om barnets rättigheter definierar barn som varje människa under 18 år.
- **Barnperspektiv** – barnet är objekt. En företrädare för barnet formulerar sitt perspektiv på barnets bästa utifrån sin kompetens, erfarenhet och roll.
- **Barnets perspektiv** – barnet är subjekt. Barnet uttrycker själv sin åsikt i en fråga.
- **Barnrättsperspektiv** – Att säkerställa barnets rättigheter enligt barnkonventionen i åtgärder eller beslut som rör barn.

2.3 Metod för barnkonsekvensanalys

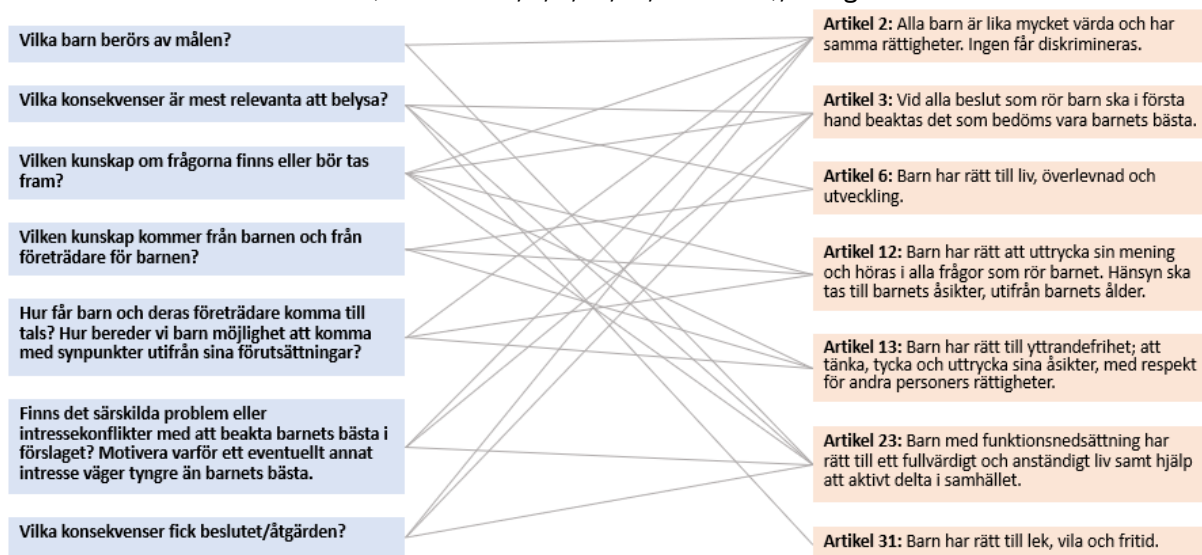
Denna barnkonsekvensanalys baseras på Boverkets verktyg för barnkonsekvensanalyser. Verktuget utgår från följande frågor:

- Vilka barn berörs av beslutet?
- Vilka konsekvenser är mest relevanta att belysa?
- Vilken kunskap om frågorna finns eller bör tas fram?
- Vilken kunskap kommer från barnen och från företrädare för barnen?
- Hur får barn och deras företrädare komma till tals? Hur bereder vi barn möjlighet att komma med synpunkter utifrån sina förutsättningar?
- Finns det särskilda problem eller intressekonflikter med att beakta barnets bästa i förslaget? Motivera varför ett eventuellt annat intresse väger tyngre än barnets bästa.
- Vilka konsekvenser fick beslutet/åtgärden?

Utöver barnkonventionens fyra grundprinciper (se "Ramverk" ovan) anses följande artiklar ha bäring på arbetet med att ta fram och implementera den nya kretsloppsplanen:

- **Artikel 13:** Barn har rätt till yttrandefrihet; att tänka, tycka och uttrycka sina åsikter, med respekt för andra personers rättigheter.
- **Artikel 23:** Barn med funktionsnedsättning har rätt till ett fullvärdigt och anständigt liv samt hjälp att aktivt delta i samhället.
- **Artikel 31:** Barn har rätt till lek, vila och fritid.

Frågeställningarna i Boverkets verktyg har en tydlig koppling till de sju viktigaste artiklarna i barnkonventionen (artiklarna 2, 3, 6, 12, 13, 23 och 31), se figur 2.

Figur 2: Frågorna i Boverkets modell för barnkonsekvensanalys har tydlig koppling till de artiklar i barnkonventionen som bedömts relevanta för avfallsplanen. Många av frågorna har bäring på flera artiklar. Genom att utgå från frågorna blir barnkonventionens artiklar systematisk belysta i arbetet.

För att få barnets perspektiv på kretsloppsplanen har workshops med barn genomförts inom ramen för denna barnkonsekvensanalys.

3 Nulägesbeskrivning

3.1 Nuläge

Den 31 december 2018 bodde det 64 000 barn i kommunerna. Av kommunernas totala befolkning var en knapp fjärdedel barn (23 procent). Lomma är den kommun där störst andel av befolkningen är barn (27 procent) och Simrishamn den kommun där minst andel av befolkningen är barn (16 procent).

Medelinkomsten i kommunerna år 2017 var 303 000 kr, vilket var i nivå med medelinkomsten i Sverige (294 000 kr). Mest tjänar invånarna i Lomma och minst tjänar invånarna i Tomelilla.

3.2 Barn som berörs av den gemensamma kretsloppsplanen

De barn som främst berörs av den gemensamma kretsloppsplanens mål är invånare under 18 år i kommunerna Kävlinge, Lomma, Simrishamn, Sjöbo, Skurup, Staffanstorp, Svedala, Tomelilla, Trelleborg, Vellinge och Ystad. Även barn som besöker eller vistas tillfälligt i kommunerna påverkas av målen. Indirekt har målen även inverkan på de barn som deltar i produktion av de material och produkter som konsumeras i kommunerna.

Barn är inte en homogen grupp (Artikel 2, 23). De har olika förutsättningar utifrån exempelvis ålder, kön, klass och funktionsvariation. Socioekonomiska skillnader påverkar våra konsumtionsmönster, där fattiga använder mindre resurser än rika. I de berörda kommunerna är det 140 000 kr i skillnad mellan kommunen med högst och lägst medelinkomst. Ökad återanvändning skulle kunna gynna barn med sämre ekonomiska förutsättningar. Utbildningsnivåer skiljer sig åt både inom och mellan kommunerna. Hur vi tar hand om vårt avfall bestäms exempelvis av vilken kunskap vi har om avfallshantering och dess konsekvenser, en insikt som bekräftats genom de intervjuer som har genomförts med barn i samband med framtagande av denna barnkonsekvensanalys. Skillnader inom och mellan kommunerna och barns olika förutsättningar gör att åtgärder i kommunernas lokala handlingsplaner (vilka kommer att tas fram enskilt av varje kommun i syfte att nå de mål som satts upp i kretsloppsplanen) kan behöva anpassas efter olika grupper.

4 Konsekvenserna för barn utifrån kretsloppsplanens mål och indikatorer

4.1 Konsekvenser för barn utifrån planens mål

De konsekvenser som är mest relevanta att belysa i arbetet med den gemensamma kretsloppsplanen är de som har störst inverkan på barn. Barn påverkas exempelvis lättare än vuxna av skadliga ämnen såsom gifter och bekämpningsmedel. Det är därför viktigt att barn får en giftfri uppväxt med avseende på exempelvis mat, kläder, leksaker, interiörer och utemiljöer. Kunskapen om farliga ämnen är mycket varierande beroende på utbildning och bakgrund. Det är därför viktigt att riktade insatser görs mot de grupper som bedöms ha lägst kännedom. Nedan beskrivs kort konsekvenser utifrån kretsloppsplanens tre mål.

Mål 1: Inflödet av material och produkter till kretsloppet har minskat år 2030

Att minska inflödet av material till kretsloppet är grundläggande i den cirkulära ekonomin och minskar risken för att jungfruliga resurser överutnyttjas. Att spara på jordens resurser innebär att dessa finns kvar till kommande generationer – barnen.

En del av de produkter och material vi använder har barn varit delaktiga i att producera. Genom att välja giftfria och rättvisemärkta produkter minskar vi barns exponering för farliga ämnen, såväl i Sverige som utomlands, och bidrar till bättre levnadsförhållanden i produktionsländerna. När inflödet av skadliga produkter i kretsloppet minskar skapas bättre förutsättningar för återbruk.

Mål 2: Resursanvändningen i kretsloppet har effektiviserats år 2030

Genom att återanvända leksaker, kläder och andra material som inte innehåller farliga kemikalier effektiviserar resursanvändningen. Ett viktigt fokus är att få bort skadliga produkter ur kretsloppet – speciellt i barns miljöer. Några exempel på produkter som kan innehålla farliga kemikalier är till exempel viss mat, plastleksaker, rengöringsmedel eller olika typer av engångsförpackningar.

Ökat återbruk skulle kunna verka utjämnande såväl mellan som inom berörda kommuner då det ger ett minskat fokus på konsumtion av nya produkter. Detta skulle gynna barn med lägre materiell standard. Ökat återbruk har även en potential att främja barns sociala och kreativa utveckling. Genom att produkter omskapas för nya ändamål (exempelvis kläder som sys om) blir barn aktörer som får använda sin fantasi för att skapa produkter som svarar mot deras önskningar och behov. Produkter som har en historia och kan laddas med relationer (exempelvis att arva kusinens favorittröja) kan främja känslan av identitet och tillhörighet.

Mål 3: Spillet från kretsloppet har minskat år 2030

Spill från kretsloppet kan ske både i produktionsledet och när produkten blivit ett avfall. Genom att minska spillet säkerställs tillgången till material och råvaror även för framtida generationer, en grundläggande rättvisefråga för barnen. Spillet kan minska genom exempelvis mer effektiv återvinning vilket ställer krav både på produktens utformning och användarna som behöver demontera och slänga avfallet på ett korrekt sätt. Eftersom barn är viktiga konsumenter ställer detta högre krav på

dem att förstå och medverka i samhälle som hanterar materialet på ett mer varsamt sätt. De måste lära sig tidigt för eftersom det är de som ska driva systemet vidare.

Spill kan även uppstå genom nedskräpning. Barn vistas generellt mycket i sin närmiljö. Bostaden, bostadsgården, lekplatser, parker och andra fritidsmiljöer samt förskolor, förskolegårdar, skolor och skolgårdar är viktiga miljöer för barn. Nedskräpning är en faktor som kan bidra till otrygga miljöer genom exempelvis ökad risk för klotter och skadegörelse. Ur ett barnperspektiv bör extra fokus ligga på hur åtgärder i barns närmiljöer påverkar och uppfattas av barn.

4.2 Konsekvenser för barn utifrån indikatorerna

I den gemensamma kretsloppsplanen finns 24 indikatorer. Eftersom planens syfte är att bidra till ett mer hållbart samhälle, och barn är en del av både nuvarande och framtida samhälle, kan samtliga indikatorer i förlängningen anses ge konsekvenser för barn. De flesta indikatorer är dock av sådan karaktär att de åtgärder som kan komma i fråga för att uppnå indikatorvärdet inte bedöms ha någon direkt påverkan på barn och är därför inte relevanta att belysa i en barnkonsekvensanalys. De indikatorer som kan komma att kräva åtgärder som bedöms ha någon form av direkt påverkan på barn har analyserats. En bedömning har gjorts av konsekvenserna för barn av att arbeta för att indikatorvärdena enligt dessa indikatorer ska uppnås, **tabell 1**. Indikatorerna är indelade i grupper baserat på vilken typ av konsekvens de bedöms kunna få för barnen. Som utgångspunkt har de frågeställningar som beskrivs i metoden använts. Som ett komplement till konsekvensanalysen finns, där det är relevant, i tabellen även reflektioner kring hur arbetet med att uppnå indikatorvärdena kan ske med ett barnrättsperspektiv.

Konsekvenserna för barn inom de indikatorer som beskrivs i tabell 1 handlar till stor del om att de får en ökad kunskap om effekterna av ett visst beteende och att ett miljömässigt bättre beteende normaliseras. Ingen av indikatorerna bedöms ha negativa konsekvenser för barn. Vid genomförande av åtgärder för att uppnå indikatorvärdena finns det däremot vissa viktiga saker att tänka på för att inte riskera att barn utsätts för onödiga risker, till exempel att vid återbruk se till att produkterna är giftfria. Några indikatorer påverkar barnen direkt, såsom minskat matsvinn i skolorna, eftersom detta innebär direkta insatser från barnen. Dessa konsekvenser bedöms inte vara negativa. Vid information om avfallshantering är det viktigt att barn från olika socioekonomiska miljöer samt barn med olika ålder, kön och funktionsvariation får så likvärdig kunskap som möjligt om avfallshanteringen och dess konsekvenser.

Tabell 1 Sammanställning av konsekvenser av tänkbara åtgärder för att nå indikatorvärden enligt utvalda indikatorer i kretsloppsplanen.

GRUPPERING	INDIKATOR	KONSEKVENSER
Inläring	Mängd farligt avfall i kommuninvånarnas restavfall	<p>Konsekvenser: Kortsiktigt påverkas barn minimalt av denna indikator. Minskad mängd farligt avfall innebär att kretsloppet avgiftas och mindre skadliga ämnen frigörs vid förbränning, men detta är effekter som är mer långsiktiga. Barnen kommer dock påverkas på längre sikt genom att de växer upp i en värld med större möjligheter att cirkulera material och med mindre gifter.</p> <p>Att tänka på: Det är möjligt att arbeta proaktivt med barnen för att lära in ett korrekt beteende. I skolor och förskolor är det också viktigt att det finns tillgång till insamlingssystem för farligt avfall, inklusive elavfall och batterier, och att information som ges till barn är anpassad till deras ålder och socioekonomiska faktorer.</p>
Inläring	Andelen återbrukade möbler och inredning inom kommunen och kommunala bolag	<p>Konsekvenser: Konsekvenserna för barn av att mer möbler återbrukas inom de kommunala verksamheterna är dels att de i större utsträckning kommer att omges av begagnade saker och dels att återbruk normaliseras. Genom ökat återbruk kan kommunen skapa ekonomiskt utrymme för andra aktiviteter i verksamheterna.</p> <p>Att tänka på: Det är viktigt att se till att de cirkulerade produkterna är lämpliga och uppfyller de krav på giftfrihet och säkerhet som ställs på möbler och</p>

GRUPPERING	INDIKATOR	KONSEKVENSER
	Kommunens och kommunala bolags arbete med offentliga upphandlingar med krav som leder till återbruk och återvinning av material samt att avfall förebyggs.	inredning som ska användas i skolor och förskolor. Att återbruka produkter inom skola och förskola innebär även en möjlighet att väva in information om produkters miljöpåverkan. Konsekvenser: Barnen är ofta mottagare av kommunens upphandlingar och påverkas därmed direkt av ändrade upphandlingar genom att de produkter som kommer de tillgodo kan komma att ändras. Detta bedöms dock inte innebära några negativa konsekvenser för barnen.
Beteende	Andel matsvinn i kommunens storköksverksamheter	Konsekvenser: Detta innebär direkta insatser från barnen – det är barnen som kommer behöva ändra sitt beteende, något som dock inte bedöms innebära några negativa konsekvenser för barnen. Snarare skulle det kunna leda till positiva spridningseffekter där beteendet sprider sig till hemmiljön och får goda effekter även där.
	Andel arbetsplatser i kommunens verksamheter och kommunala bolag där det finns tillgång till källsortering	Konsekvenser: Att det finns möjlighet att sortera på skolor och förskolor är avgörande för att detta ska göras. En konsekvens för barn blir därmed en ökad möjlighet till inlärning av ett korrekt beteende.
	Antal genomförda resurseffektiviserande aktiviteter i kommunens verksamheter och kommunala bolag med	Konsekvenser: För barn skulle detta kunna få till konsekvens att fler saker i deras närmiljö är återbrukade och lagade. Det kan även innebära att barn behöver anpassa ett resursförbrukande beteende, till

GRUPPERING	INDIKATOR	KONSEKVENSER
Beteende	<p>syfte att förebygga avfall</p> <p>Kommuninvånarnas förståelse om kopplingen konsumtionsbeteende, avfallsmängder och miljöpåverkan</p>	<p>exempel användandet av förbrukningsvaror eller matsvinn.</p> <p>Att tänka på: Aktiviteter som är riktade mot barn behöver anpassas till deras ålder och socioekonomiska bakgrund.</p> <p>Konsekvenser: Barn är en viktig målgrupp för beteendeändrande insatser eftersom de är konsumenter och även kommer vara det i vuxen ålder. Konsekvensen för barnen av denna indikator är därmed att barnen blir mer medvetna konsumenter.</p> <p>Att tänka på: Det är viktigt att de beteendeändrande insatser som görs är anpassade till deras ålder och socioekonomiska bakgrund.</p>
Rättvisa	<p>Kommuninvånarnas upplevelse av hur lätt eller svårt det är att återbruka, hyra dela och låna</p> <p>Kommuninvånarnas upplevda frekvens av att de återbrukar, hyr, delar och lånar</p>	<p>Konsekvenser: Konsekvenserna av att öka möjligheterna till, och normalisera, återbruk, lån eller samägande av produkter, innebär en ökad jämlikhet mellan grupper av barn med olika socioekonomisk bakgrund. Ett exempel på detta är lån av fritidsutrustning som möjliggör resurskrävande aktiviteter för barn med sämre ekonomiska förutsättningar.</p> <p>Att tänka på: För att återbruka, hyra, dela och låna inte ska fungera stigmatiserande är det viktigt att fokus inte bara läggs på grupper med sämre ekonomiska förutsättningar utan även på barn med goda ekonomiska förutsättningar.</p>

GRUPPERING	INDIKATOR	KONSEKVENSER
Trygghet	Mängd skräp på land samt vid hav och sjöar	<p>Konsekvenser: Nedskräpning är till stor del en trygghetsfråga. Nedskräpade miljöer tenderar att skapa en känsla av otrygghet. Att nedskräpningen minskar är därmed trygghetsskapande, framförallt för barn som i högre utsträckning rör sig ute.</p> <p>Att tänka på: Att minska nedskräpning är till stor del en kunskaps- och beteendefråga och allt arbete med att informera barn om detta bör ske med hänsyn till barnens ålder.</p>
	Kommunens arbete med att integrera avfallshanteringen i staden, genom sin fysiska planering	<p>Konsekvenser: Vilka konsekvenserna blir för barn beror på vilken typ av avfallshantering som kommunen satsar på och som integreras i den fysiska planeringen. Att kommunen arbetar aktivt med avfallshantering i den fysiska planeringen bedöms i sig inte innebära några konsekvenser specifikt för barn.</p> <p>Att tänka på: Avfallslösningar i staden måste vara utformade på ett sätt som inte innebär risker för barn, men bör ändå var tillgängliga för barn.</p>

4.3 Att tänka på vid planens genomförande

När den färdiga planen ska implementeras i respektive kommun är det viktigt att barnrättsperspektivet beaktas i de olika åtgärder som kommer att genomföras för att planens mål ska uppfyllas. De åtgärder eller aktiviteter som tas fram, och som berör barnen, behöver därför anpassas till de olika förutsättningar som barnen har med avseende på till exempel socioekonomiska skillnader, utbildningsnivå, funktionsvariation och ålder.

För att kunna ta hänsyn till barns speciella behov vid till exempel upphandlingar, utformning av förskolor, skolor, lekplatser och avfallslösningar, är det viktigt att den samlade kunskapen om produkters innehåll och hur barn upplever och brukar sin närmiljö tillgängliggörs för de tjänstepersoner som jobbar med dessa frågor. För att kunna ha ett barnperspektiv i det fortsatta arbetet med att implementera kretsloppsplanen blir det viktigt att identifiera hur barn använder sin närmiljö och hur krav i upphandlingar kan utformas.

Kunskap ger makt att påverka sitt liv och ökar möjligheterna att aktivt delta i samhällslivet. Det är därför viktigt att kommunerna, i arbetet med att implementera kretsloppsplanen, eftersträvar att ge barn med olika förutsättningar lika möjlighet att få del av kunskap, om såväl avfall som den demokratiska processen med att ta fram en kretsloppsplan.

5 Resultat från workshops med barn

Barn har genom denna barnkonsekvensanalys getts möjlighet att ge sitt perspektiv på kretsloppsplanens mål. Fem workshops genomfördes med barn från tre kommuner och material har samlats in från Kretseum – kretslopps och kunskapscentrum i Malmö och besöksverksamheten på Sysav¹. I det vidare arbetet bör kunskapen om barns olika förutsättningar fördjupas och beskrivas utifrån respektive kommuns lokala förhållanden.

5.1 Resultat utifrån tre huvudfrågor

De frågor som ställts till barnen under workshoparna har genomgående tagit utgångspunkt i tre huvudsakliga frågor:

---

¹ Resultatet från de workshops som hållits med barn inkluderar underlagsmaterialet från Malmö stad. Detta material är helt integrerat i konsekvensanalysen och är därför inkluderade i de resultat som presenteras.

Vad gör ni för att minska, återanvända och ta hand om avfall?

Barnens svar på första frågan om att minska, återanvända och ta hand om avfall ger en bild av att barnen har bra insyn i vad som görs i hemmen. De aspekter som oftast kommer upp är sopsortering, att de tar med tygpåse till affären och att de ger bort eller köper saker i andrahand. Det finns tydliga tecken på att barnen är färgade av vuxenvärlden kring vad som kan göras i frågan. Barnens egen kreativitet saknas ofta i svaren och diskussionerna som uppkommer blir något begränsade.

Vad behöver vi vuxna som är ansvariga (dvs. politiker, de som arbetar med avfall, föräldrar, lärare etc.) göra för att minska, återanvända och ta hand om avfall?

I den andra frågan kring vad vuxna har för ansvar samt kan göra, hörs och syns mycket mer av barnens kreativitet. Det finns också en mycket pragmatisk syn på avfallsproblemen. I dessa diskussioner finns det tydliga tecken på att barn kan tänka mer fritt. Det framkommer att barn många gånger känner sig förbisedda av vuxna och det är vanligt med motfrågor som ifrågasätter varför vuxna skräpar ner och förstör miljön runt dem, och varför de i många fall behöver städa efter de vuxna. De lösningar som barnen föreslår är ofta mycket hårdare och mer pragmatiska än de som framkommer i diskussioner vuxna emellan.

Är det något som ni tycker saknas eller som skulle kunna göras bättre? (hänvisar till målen som kommunerna idag arbetar med i kretsloppsplanen)

Den tredje frågan kring möjliga förbättringar av målen ställdes till barnen efter en presentation av hur kommunerna tänker kring målen i den nya kretsloppsplanen. Detta blir en väldigt abstrakt nivå och de flesta av barnens svar liknar de som ges på fråga två. Flera barn frågar varför de vuxna inte gör mer, speciellt eftersom alla vet att det är ett problem och vad som är problemet.

5.2 Resultat utifrån planens mål

Exempel på svar från barnen utifrån de tre målen kring vad de gör idag samt har för förslag på vad som kan göras för att minska, återanvända och ta hand om avfall:

Mål 1: Inflödet av material och produkter till kretsloppet har minskat år 2030

- "Använder glas och metall i stället för plast"
- "Cyklar istället för att köra bil"
- "Skippa plastpåsen när man köper äpple"
- "Förbjuda plastpåsar, engångssaker och sugrör"
- "Äta rester"

Mål 2: Resursanvändningen i kretsloppet har effektiviserats år 2030

- "Jag säljer saker på loppis"
- "Köpa tygpåsar"
- "Jag och min lillasyster brukar pyssla med skräp"
- "Inte använda mjukplast, istället använda hårdplast som kan tvättas och användas igen"
- "Lämna tillbaka kläder man är klar med till butiken, så att de kan återanvändas eller återvinnas"

Mål 3: Spillet från kretsloppet har minskat år 2030

- "Jag och min familj har en låda till gammal mat som blir till kompost som vi gödslar med"
- "Jag vill ha fler skräpplockardagar"
- "Fler soptunnor ute i staden eller byn"
- "Sluta snusa och röka för ni kastar det alltid på marken och det är farligt"
- "Inte slänga tops i toaletten"

5.3 Generella resultat

I dialogen med barn är följande förslag genomgående:

- att förbjuda exempelvis plastpåsar, engångssaker, bensin, rökning och snus
- att bara använda naturliga material
- att begränsa bilkörandet
- att införa skräpplockardagar för vuxna

Några exempel på hur barnen ser på det framtida avfallsarbetet:

- "Berätta och förklara för de äldre och föräldrarna"
- "Hoppas att det blir bättre"
- "Skapa ett jobb där man plockar skräp, så får man lätt pengar"
- "Sysav ska sätta upp affischer som visar hur det var förr i haven och marken, så man kan jämföra nu och då"

Svaren som barnen skrivit ner ger en bild av deras syn på avfallshantering. Samtalen under workshoparna blev mycket intressanta och visar tydligt att barn har många väl formulerade tankar om hur avfall kan och bör hanteras i deras närområden. Generellt kan de frågor som barnen väljer att fokusera på delas upp i sex övergripande kategorier:

Källsortering	Transport
Återbruk	Reglering
Resursanvändning	Energi

5.4 Kunskapsinsamling och återkoppling

För att det ska vara meningsfullt för barn att delta i demokratiska processer, som exempelvis en avfallsplaneprocess, är det viktigt att det finns ett tydligt syfte med deras deltagande, samt att de får återkoppling på hur deras reflektioner tas omhand i den vidare processen. De barn som deltagit i denna barnkonsekvensanalys har fått information om kretsloppsplanens syfte och mål, samt om hur den demokratiska processen med att ta fram planen ser ut. De har också fått en återkoppling med en sammanställning av alla idéer och information om den fortsatta processen. Klasserna erbjöds även ett studiebesök på Sysav under hösten 2019.

I arbetet med att implementera kretsloppsplanen i respektive kommun är det viktigt att de tankar och idéer från barn som samlats in genom workshops och besöksverksamheter får prägla genomförandet av planen. Ett sätt att skapa möjligheter för barns deltagande i processen är att ta fram en version av planen som är tillgänglig för barn.

6 Intressekonflikter

Vid färdigställandet av denna barnkonsekvensanalys var den gemensamma kretsloppsplanen och kommunernas handlingsplaner ännu ej färdigställda, vilket gör att det inte är möjligt att avgöra om det finns några särskilda problem eller intressekonflikter med att beakta barns bästa i förslaget (artikel 2, 3, 23). I den fortsatta processen med att ta fram handlingsplaner och implementera kretsloppsplanen är det viktigt att kontinuerligt utvärdera hur barns bästa tillgodoses och motivera varför ett eventuellt annat intresse väger tyngre. Om intressekonflikter uppstår, och andra aspekter prioriteras över det som bedöms som barns bästa, bör det undersökas vilka kompensatoriska åtgärder som kan genomföras för att resultatet ska bli så bra som möjligt ur ett barnperspektiv. Extra viktigt är att eventuella intressekonflikter och åtgärder blir belysta i de skrivelser som utgör underlag för beslut så att politiker och andra beslutsfattare kan fatta beslut utifrån ett barnperspektiv.

7 Slutsatser

Barnkonsekvensanalysen har gjorts på de föreslagna målen och indikatorerna för den gemensamma kretsloppsplanen, för kommunerna Kävlinge, Lomma, Simrishamn, Sjöbo, Skurup, Staffanstorp, Svedala, Tomelilla, Trelleborg, Vellinge och Ystad. Barnkonsekvensanalys är ett verktyg för att omsätta barnkonventionen i handling med syftet att såväl på kort som lång sikt förbättra barns och ungas levnadsvillkor. Analysen har genomförts på planens mål och tillhörande indikatorer, med syfte att skapa ett underlag som kan användas i arbetet med att ta fram lokala handlingsplaner och implementera planen i respektive kommun. Syftet med analysen är att visa hur kretsloppsplanens mål och indikatorer påverkar barn, och hur ett barnrättsperspektiv kan integreras i tillämpningen av planen, för att i så hög grad som möjligt se till barnets bästa. Nedan summeras de övergripande slutsatserna av genomförd analys samt förslag på fortsatt arbete.

Övergripande slutsatser:

- Inga negativa konsekvenser för barn med avseende på planens mål och indikatorer har identifierats.
- Kretsloppsplanens mål har stor möjlighet att förbättra barns och ungas levnadsvillkor både på kort och lång sikt.
- För att det ska vara meningsfullt för barn att delta i demokratiska processer är det viktigt att det finns ett tydligt syfte med deras deltagande, samt att de får återkoppling på hur deras reflektioner tas omhand i den vidare processen.
- Kännedom om den demokratiska processen samt om avfallshantering och kretsloppet skiljer sig mycket mellan de barn som bidragit med sina idéer till den här analysen.
- Barn har ofta en tydlig bild av problem i deras närmiljö och har en pragmatisk syn på lösningar.
- Barn känner sig många gånger ohörda och orättvist påverkade av vuxnas beteende.
- Barn är, och kommer i takt med att de blir äldre i allt större utsträckning bli, konsumenter. Med insatser riktade mot barn finns potential att lägga grunden till en medveten konsumtion, återanvändning och sortering.

Förslag på fortsatt arbete:

- Barnrättsperspektivet behöver prägla den fortsatta processen med framtagande av handlingsplaner och genomförande av planen.
- Arbetet behöver ta hänsyn till barns olika förutsättningar inom och mellan respektive kommun.
- Barn är väldigt bra ambassadörer. Att ta fram material anpassat till barn för att lättare kunna ta till sig innehållet i kretsloppsplanen kan även öka andra grupperns förståelse och deltagande. Barns tankar färgas till viss del av vuxna omkring dem, men med rätt frågor frigörs kreativa tankar.

REMISS

8 Referenser

8.1 Litteraturlista

Sveriges kommuner och landsting, 2018: *Barnrättsperspektiv – vad är det?*

Boverket, 2015: *Gör plats för barn och unga - En vägledning för planering, utformning och förvaltning av skolans och förskolans utemiljö.*

8.2 Övriga referenser

Barnombudsmannen:

<https://www.barnombudsmannen.se/barnombudsmannen/barnkonventionen/>

SCB: *Sammanräknad förvärvsinkomst för boende i Sverige, 2017*

SCB: *Sveriges befolkning 31 december 2018 – kommunala jämförelsetal*

UNICEF: <http://www.unicef.se/barnkonventionen>

REMISS

BILAGA 8

Ekonomiska konsekvenser

Innehåll

1	Ekonomiska konsekvenser	3
1.1	Introduktion.....	3
1.2	Ekonomiska konsekvenser på längre sikt.....	3
1.3	Personella resurser	4
1.4	Övriga kostnader	5
1.5	Avfallstaxor.....	6

REMISS

1 Ekonomiska konsekvenser

1.1 Introduktion

De elva kommunerna Kävlinge, Lomma, Simrishamn, Sjöbo, Skurup, Staffanstorps, Svedala, Tomelilla, Trelleborg, Vellinge, Ystad som denna bilaga avser benämns härnäst som kommunerna.

För att den gemensamma kretsloppsplanens mål och indikatorvärden, ska kunna nås kommer ett flertal aktiviteter att behöva genomföras av kommunerna och Sysav. Handlingsplaner ska tas fram med målen i kretsloppsplanen som grund. Arbetet med den gemensamma kretsloppsplanen är ett arbete som alla kommunala verksamheter och bolag ska vara delaktiga i. För att nå målen måste kommunen använda olika styrmedel, verktyg och rutiner.

Vissa aktiviteter kan genomföras inom ramen för befintliga budgetar. Andra aktiviteter kan kräva förstärkning av personella resurser eller ökade drifts- eller investeringskostnader. En del av kostnaderna uppstår inom kommunernas avfallsverksamheter, medan andra kostnader belastar andra verksamheter. Finansiering kan därmed antingen ske genom avfallstaxan eller genom skatten. I många fall förväntas kostnaderna sjunka som ett resultat av de aktiviteter som genomförs med utgångspunkt från kretsloppsplanen, exempelvis till följd av minskade inköp, minskade avfallsmängder, ökat återbruk, ökad materialåtervinning eller minskad nedskräpning.

1.2 Ekonomiska konsekvenser på längre sikt

Genomförande av vissa aktiviteter kan på sikt leda till lägre kostnader istället för ökade. Sådana exempel är aktiviteter för minskat matsvinn inom kommunala verksamheter eller återbruk av kontorsmöbler inom kommunerna. Andra exempel är aktiviteter som kan resultera i förbättrad utsortering av avfall till materialåtervinning, som ofta har ett ekonomiskt värde. Förbättrad källsortering kan också väntas leda till minskade mängder avfall till energiåtervinning och därmed minskade behandlingskostnader. En förbättrad utsortering ger även en restavfallsfraktion med lågt innehåll av matavfall, vilket ger ett bränsle med högre värmevärde för avfallsförbränningsanläggningar. Utöver aktiviteter för återbruk och återvinning kan även olika aktiviteter för minskad nedskräpning innebära minskade kostnader för till exempel städning, men också minskade kostnader för skadegörelse.

Initiala kostnader kan på sikt även innebära besparingar. Det gäller att ur ett hållbarhetsperspektiv hushålla med jordens ändliga resurser genom att bland annat

återvinna material i kretsloppet. Att ta kostnader för minskad föroreningsbelastning i miljön och inte bygga upp en ökande miljöskuld är en investering för framtiden.

1.3 Personella resurser

Många av de aktiviteter som behöver genomföras utifrån den gemensamma kretsloppsplanens mål och indikatorer bedöms kunna genomföras med befintliga personella resurser.

En del av planens mål och indikatorer kommer att kräva olika typer av informationsinsatser. Sådana aktiviteter bedöms delvis kunna genomföras med befintliga personella resurser inom ramen för löpande informationsinsatser. Information är ett styrmedel som krävs för att nå samtliga mål i kretsloppsplanen, där flera indikatorer handlar om beteende och attityder. Kommunernas och Sysavs resurser inom information och kommunikation kan därför behöva förstärkas.

En del indikatorer berör kommunens fysiska planering, ett styrmedel som krävs för att nå ett hållbart samhälle. För hållbar fysisk planering kan exempelvis utvecklad samverkan och dialog mellan avfallsverksamheten och organisationen för fysisk planering på kommunerna vara nödvändig. Detta bedöms kunna genomföras inom ramen för befintliga budgetar för kommunernas avfallsverksamhet respektive organisation för fysisk planering.

Tillsyn är ett annat viktigt och avgörande styrmedel för de indikatorer som avser avfall från företag. En del av denna tillsyn bedöms kunna genomföras inom ramen för den tillsyn som ändå görs, men kommunernas resurser inom tillsyn kan behöva förstärkas genom till exempel översyn av rutiner och utbildning eller personal.

Ytterligare ett styrmedel som kommer att vara avgörande för att nå målen är offentlig upphandling. Det kommer bland annat att krävas ökat samarbete och samverkan mellan de som genomför upphandlingen och tjänstepersoner i de olika verksamheterna med den sakkunskap som behövs.

1.4 Övriga kostnader

Några av den gemensamma kretsloppsplanens mål och indikatorer kan medföra aktiviteter som kräver investeringar. Tänkbara aktiviteter som kan kräva investeringar och som skulle kunna bli aktuella kan exempelvis handla om att:

- Förbättra sorteringsmöjligheterna för hushållen och i kommunala verksamheter
- Utöka sorteringsmöjligheterna på återvinningscentralerna, inklusive mottagning av avfall för återbruk
- Tekniska innovationslösningar som till exempel soptömning vid behov

Andra tänkbara aktiviteter till följd av genomförande av målen i kretsloppsplanen som kan medföra kostnader kan exempelvis vara:

- Etablera bytes-/låneverksamheter själv eller i samverkan med andra aktörer
- Skapa förutsättningar för återbruk av möbler och inredning i kommunala verksamheter
- Utbildning av upphandlare och övrig personal i kommunala verksamheter, i syfte att förebygga avfall
- Ökad digitalisering i syfte att kunna erbjuda ökad tillgänglighet till kundtjänstfunktioner och information, samt underlätta uppföljning av avfallsverksamheten
- Attitydstudier i syfte att mäta exempelvis konsumtion och nedskräpning
- Skräpmätningar på land och vid hav och sjöar
- Översyn och utveckling av rutiner för städning på allmänna platser och deltagande i kampanjer för minskad nedskräpning

1.5 Avfallstaxor

Genomförande av aktiviteter utifrån den gemensamma kretsloppsplanens mål och indikatorer kan komma att innebära höjning av avfallstaxorna i kommunerna beroende på vilka åtgärder som beslutas.

Samtidigt kan en del av kretsloppsplanens aktiviteter med avfallsförebyggande och/eller kvalitetshöjande karaktär påverka ekonomin positivt. Till exempel kan framgångsrika satsningar på återbruk och återvinning ge kostnadsbesparingar, då avfall till energiåtervinning och deponering minskar. Bättre digitala verktyg för uppföljning av avfallsverksamheterna kan också ge möjligheter till effektivisering av exempelvis insamlingen.

Aktiviteter som genomförs inom andra delar av kommunernas verksamhet än avfallsverksamheten ger upphov till kostnader som inte får finansieras med avfallstaxan och dessa åtgärder påverkar därmed inte avfallstaxan.

BILAGA 9

Framtida avfallsmängder och infrastruktur

Innehåll

1	Inledning.....	3
2	Utvecklingstendenser	3
2.1	Befolkningsprognos.....	3
2.2	Hushållsavfall.....	3
2.3	Verksamhetsavfall.....	4
3	Prognos över avfallsmängder	5
4	Behov av insamlingsystem och anläggningar.....	9
4.1	Hushållsavfall som omfattas av kommunalt renhållningsansvar	9
4.2	Verksamhetsansvar.....	10

REMISS

1 Inledning

I följande bilaga presenteras en bedömning av: framtida behov av och möjligheter till avfallsbehandling, viktiga utvecklingstendenser samt en prognos för omhändertagande av avfall från kommunerna Kävlinge, Lomma, Simrishamn, Sjöbo, Skurup, Staffanstorps, Svedala, Tomelilla, Trelleborg, Vellinge och Ystad. Bedömningen baseras på den gemensamma kretsloppsplanens mål, nationella mål och EU:s återvinningsmål. Prognosen fokuserar på avfall som omfattas av kommunalt ansvar samt i relevanta delar även avfall som omfattas av producentansvar.

2 Utvecklingstendenser

2.1 Befolkningsprognos

Kommunerna har idag (år 2018) cirka 282 000 invånare. Baserat på kommunernas prognoser väntas befolkningen öka till cirka 294 000 invånare under perioden 2018-12-31 till 2021-12-31, vilket motsvarar en genomsnittlig ökningstakt på cirka 1,4 procent per år. Kommande år har ett antagande gjorts om en befolkningsökning på 1,5 procent per år.

I en befolkningsprognos antas folkmängden öka till cirka 362 000 personer till år 2035, vilket är en ökning med cirka 80 000 personer jämfört med nuläget. Nuläge och prognos presenteras i Tabell 1.

Tabell 1 Befolkningsprognos för kommunerna Kävlinge, Lomma, Simrishamn, Sjöbo, Skurup, Staffanstorps, Svedala, Tomelilla, Trelleborg, Vellinge och Ystad.

	ÅR 2018	ÅR 2021	ÅR 2025	ÅR 2030	ÅR 2035
Antal invånare, st	282 000	294 000	312 000	336 000	362 000

2.2 Hushållsavfall

Den förväntade befolkningsökningen innebär även att mängden avfall förväntas öka. Därmed förväntas även i viss mån behovet av förbättrade möjligheter att lämna och sortera avfall vid bland annat återvinningscentralerna öka.

En generell trend i det svenska samhället är att avfallsmängderna fortsätter att öka. Under år 2016-2017 ökade den totala mängden hushållsavfall med 2,5 procent. Utslaget per person blir dock ökningen av hushållens totala avfallsmängder mindre, till följd av den befolkningsökning som har skett under senare år. Ökningen av avfallsmängderna

förklaras främst av ökade grovavfallsmängder. Under år 2018 minskade den totala mängden hushållsavfall något.

Samtidigt förändras flödena av förpackningar och returpapper från hushåll. Framförallt ökar mängden plast- och pappersförpackningar till följd av ökad internetförsäljning, medan mängden returpapper minskar i takt med att hushållen i mindre utsträckning läser papperstidningar.

Starka ekonomiska intressen på marknaden, och fokus på konsumtion av varor och tillväxt i ekonomin, riskerar att medföra att trenden av ökande avfallsmängder per invånare även fortsättningsvis håller i sig. Dock finns aktörer som arbetar för en ökad medvetenhet hos allmänheten om vikten av en hållbar livsstil, till exempel avfallsbranschen, men även andra samhällsaktörer.

Trots ökade avfallsmängder har mycket åstadkommit på senare år beträffande hur avfall behandlas i Sverige, tack vare det fokus som har legat på att styra avfallsbehandlingen från energiåtervinning och deponering till materialåtervinning. På nationell nivå har andelen hushållsavfall som behandlas genom materialåtervinning legat på drygt 30 procent och andelen som behandlas genom energiåtervinning legat på cirka 50 procent på senare år.

2.3 Verksamhetsavfall

I takt med ökande befolkning kan även näringslivet förväntas utvecklas med bland annat fler arbetstillfällen.

Det kan konstateras att mängden industriavfall, bygg- och rivningsavfall etc. i hög grad är beroende av konjunkturen. Till följd av ökad sortering av såväl industriavfall som bygg- och rivningsavfall kan andelen utsorterat avfall från dessa områden förväntas öka. De avfallsflöden som i dagsläget omhändertas på annat sätt än genom Sysav och kommunerna förutsätts även fortsättningsvis hanteras vid sidan av de kommunala systemen, då det för dessa flöden bedöms finnas ett etablerat omhändertagande. I flera av kommunerna sker en stor nyproduktion av bostäder, vilket medför uppkomst av byggavfall.

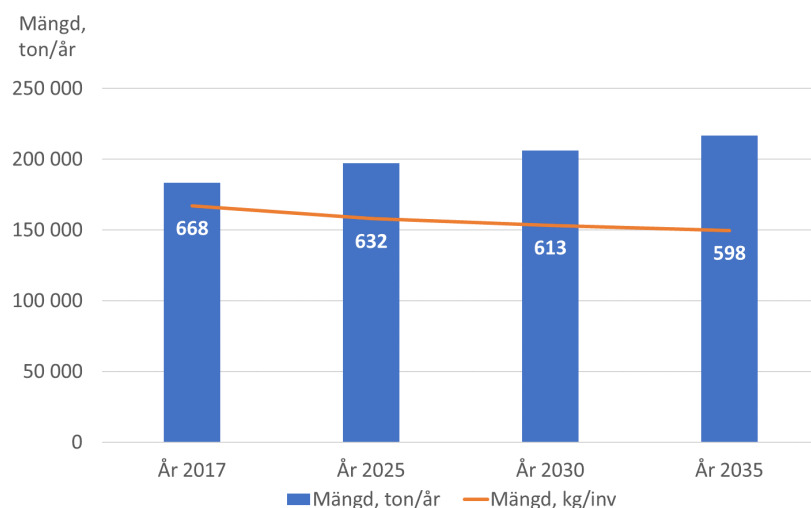
Mängden farligt avfall från industrier och bygg- och anläggningsverksamhet med mera kan komma att öka. Skälen till detta är främst trenden att allt mer avfall definieras som farligt avfall, och att byggnationer kan kräva sanering av förorenade områden som genererar förorenade massor som måste behandlas. Ökningen av mängden farligt avfall från industrier kan motverkas av företagens interna miljöarbete som bidrar till miljöanpassning av produktionen.

3 Prognos över avfallsmängder

I följande avsnitt redovisas översiktligt en prognos för utvecklingen av avfallens mängd och fördelning på fraktioner för åren 2025, 2030 och 2035. Prognosen baseras på avfallsmängder från år 2017, samt förväntad befolknings- och näringslivsutveckling. Den baseras även på en bedömning av hur avfallet kommer att fördelas på fraktioner till följd av genomförande av åtgärder enligt kretsloppsplanen, samt att nationella mål och EU-mål antas uppnås.

Med denna utgångspunkt förväntas de totala hushållsavfallsmängderna öka. Bedömningen är något osäker utifrån bland annat hur avfallsproduktionen per invånare i praktiken kommer att utvecklas och hur stor effekt avfallsförebyggande åtgärder kommer att få.

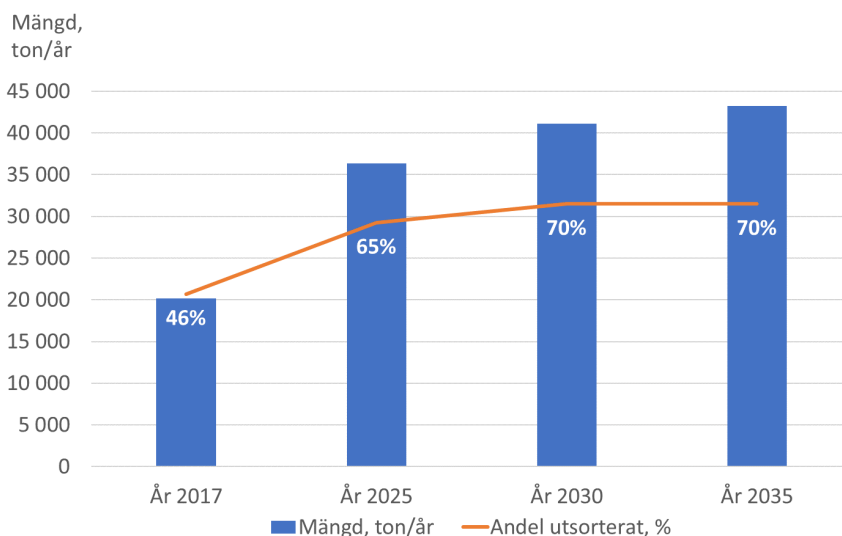
Simuleringar för framtida avfallsmängder i kommunerna har gjorts för år 2025, 2030 och 2035. Beräkningarna baseras på en befolkningsökning på 1,5 procent per år samt att mängden kommunalt avfall per invånare antas minska med 0,5 procent per år som en följd av avfallsförebyggande åtgärder. I figur 1 presenteras en prognos över totala mängder så kallat kommunalt avfall. Begreppet kommunalt avfall¹ inkluderar mat- och restavfall, förpackningar och returpapper från fastighetsnära insamling (FNI) och återvinningsstationer (ÅVS), grovavfall från FNI och återvinningscentraler (ÅVC) samt farligt avfall och elavfall.

¹ Begreppet används i EU:s avfallsdirektiv.

Figur 1 Total mängd kommunalt avfall i kommunerna år 2017 samt prognos för år 2025, 2030 och 2035.

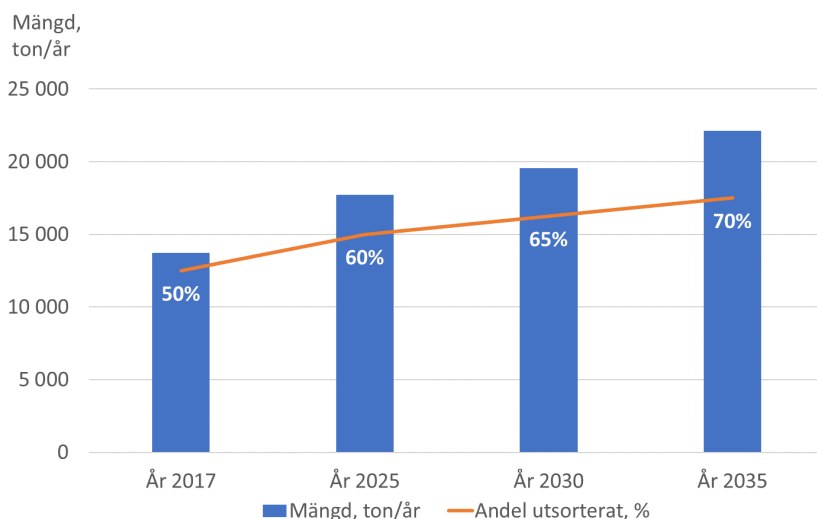
Villor i flera av kommunerna har redan idag fastighetsnära insamling med fyrfackskärl, vilket ger en hög utsorteringsgrad av avfall till materialåtervinning. Även lägenheter har idag i hög utsträckning fastighetsnära insamling i separata kärl, vilket är ett system som ger en hög utsorteringsgrad av avfall till materialåtervinning. Till följd av producentansvarslagstiftningen förväntas 60 procent av bostadsfastigheterna år 2021 ha tillgång till fastighets- eller kvartersnära insamling av förpackningar och returpapper och 100 procent år 2025, vilket förväntas medföra ökad insamling och återvinning av förpackningar och returpapper. I figur 2 presenteras en prognos över mängden utsorterade förpackningar och returpapper i kommunerna. Prognosen bygger på ett antagande om att utsorteringsgraden av matavfall ökar från 46 procent år 2017 till 70 procent år 2030 och därefter är konstant.

Figur 2 Mängd och andel utsorterade förpackningar och returpapper år 2017 samt prognos för år 2025, 2030 och 2035.

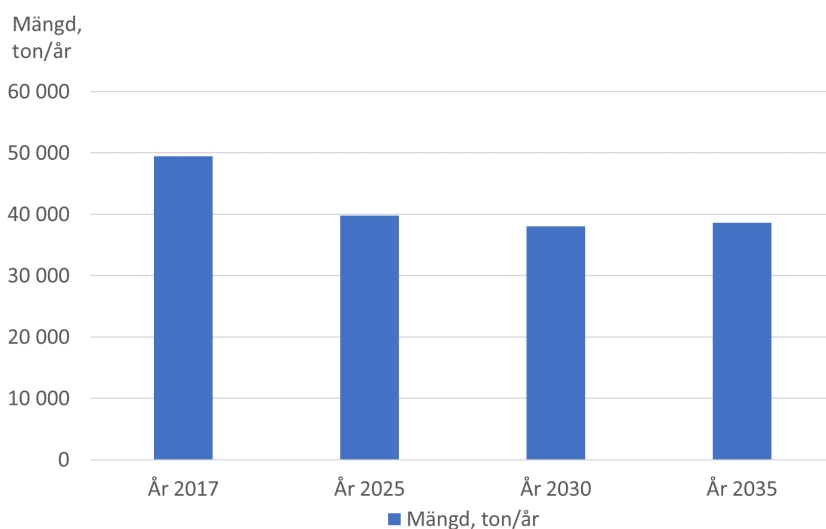
Matavfallsinsamlingen kommer att öka genom vidareutveckling av insamlingssystem för matavfall, samt genom informationsinsatser som visar på nyttan av att sortera ut matavfall och producera biogas och biogödsel. Samtidigt antas mängden matavfall minska till följd av informationsinsatser från kommunerna och Sysav gällande matsvinn, vilket förväntas leda till en minskning med 30 procent till år 2025 och med totalt 50 procent till år 2030. I Figur 3 presenteras en prognos över mängden insamlad

matavfall i kommunerna. Prognosen bygger på ett antagande om att utsorteringsgraden av matavfall ökar från 50 procent år 2017 till 70 procent år 2035.

Figur 3 Mängd och andel utsorterat matavfall år 2017 samt prognos för år 2025, 2030 och 2035.

Mängden restavfall till energiåtervinning från insamling vid fastigheten förväntas minska till följd av minskat matsvinn, ökad utsortering av matavfall och ökad utsortering av förpackningar och returpapper. I Figur 4 presenteras en prognos över framtida mängder restavfall.

Figur 4   Mängd restavfall från insamling vid fastigheten år 2017 samt prognos för år 2025, 2030 och 2035.

Mängden avfall från återvinningscentralerna till energiåtervinning förväntas minska bland annat till följd av införande av maskinell sortering av fraktionen brännbart restavfall på återvinningscentralerna, där Sysav räknar med att kunna sortera ut 50 procent av inkommande mängd. Högre mängder till materialåtervinning förväntas också till följd av förbättrad utsortering på återvinningscentralerna.

Under prognosperioden kan det även bli aktuellt att införa separat insamling av fler fraktioner, exempelvis textilier. Separat insamling av textilier innebär en ökad mängd avfall till återvinning eller återanvändning, om än inte i någon större omfattning. Ytterligare en fraktion ställer dock krav på insamlingssystemet i kommunerna. För villor med fyrfackskärl innebär det en extra fraktion utöver de i dagsläget åtta fraktionerna, vilket i så fall måste lösas genom till exempel påhångsbehållare. För lägenheter kan insamlingen lösas genom ett separat kärl för textil. Ökad utsortering av textil för återanvändning eller materialåtervinning är viktigt ur miljösynpunkt, men inverkan på de totala avfallsmängderna är begränsad.

Med undantag för avfall som omfattas av producentansvar saknas komplett mängdstatistik för avfall som kommunerna inte ansvarar för. Sådant avfall är till exempel industriavfall, bygg- och rivningsavfall samt park- och trädgårdsavfall från verksamheter. Någon prognos för dessa avfallsslag har därför inte kunnat göras.

4 Behov av insamlingsystem och anläggningar

4.1 Hushållsavfall som omfattas av kommunalt renhållningsansvar

För att uppnå prognosticerad mängd avfall till materialåtervinning och minskad mängd avfall till energiåtervinning är det viktigt att utbyggnaden av fastighetsnära insamling av förpackningar och returpapper sker, enligt gällande producentansvarslagstiftning. Här ligger kommunerna redan idag på en hög anslutningsgrad.

Trenderna visar på ökade mängder avfall till materialåtervinning. Det är därför viktigt att säkerställa att tillräcklig kapacitet för omlastning, mellanlagring och eventuell sortering av avfall till materialåtervinning alltid finns. Rätt kapacitet kan genomföras genom att exempelvis se över struktur och disposition hos Sysavs egna anläggningar eller handla upp extern kapacitet.

Av det avfall som omfattas av kommunalt renhållningsansvar kan förändringen i avfallsmängder antas rymmas inom befintliga tillstånd för Spillepens avfallsanläggning och de externa behandlingsanläggningar som handlas upp. I och med de minskade mängderna till energiåtervinning och deponi bedöms anläggningens kapacitet för detta vara tillräcklig, medan kapaciteten för omlastning och mottagning av material till återvinning kan behöva utökas. Den ökande mängden matavfall till rötning behöver beaktas särskilt vid utveckling av Sysavs förbehandlingsanläggning på Spillepeng i Malmö och upphandling av rötningskapacitet.

Kommunerna har genom Sysav goda förutsättningar för omhändertagande av sorterat grovavfall och farligt avfall, på grund av ett stort antal återvinningscentraler. Till följd av ökande befolkning kan besöksstrycket på återvinningscentralerna väntas öka. En översyn av anläggningarnas struktur, inklusive öppettider, bemanning och möjligheter till utökning bedöms därför behövas under de kommande åren.

4.2 Avfall från verksamheter

För verksamhetsavfall, vilket inte omfattas av kommunalt renhållningsansvar, finns begränsad tillgång till information om mängder som uppkommer inom kommunerna. De mängder som kan komma att öka till följd av befolkningsökningen är exempelvis mängden byggavfall samt jord- och schaktmassor från bygg- och anläggningsverksamhet. Ökade mängder ställer krav på ökad kapacitet för omhändertagande av sådant avfall. Utvecklingen av mängderna av verksamhetsavfall bör följas, så att Sysav har beredskap för att möta ökade flöden till Sysavs egna anläggningar. Som nämnts i kapitel 3 har inga beräkningar gjorts på mängden verksamhetsavfall.

REMISS